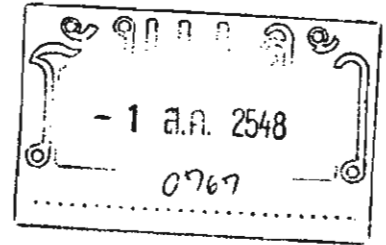

สัญญาเลขที่ PDG46S0001

ร่างรายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
ฉบับสมบูรณ์

โครงการ แนวทางการพัฒนาศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน
บ้านบางอีวั ต.เกาะเกิด อ.เข็ญใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช

คณะผู้วิจัย

1. นายประจวบ เกลี้ยงดำ
2. นางเปรมฤทัย สร้อยสิริสุนทร
3. นางชบา มากชุมพล
4. นายธวัช เรืองอ่อน
5. นางรัชนี้ นวลศรี

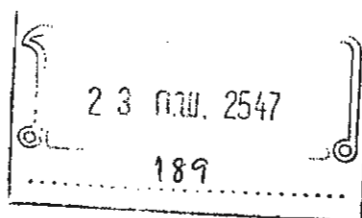
สังกัด

ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนฯ
ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนฯ
ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนฯ
ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนฯ
ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนฯ

ที่ปรึกษาโครงการวิจัย

นายทวี สร้อยสิริสุนทร

ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนฯ

สนับสนุนโดยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)

สารบัญ

บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทที่ 1 บทนำ	
ความสำคัญของปัญหาที่ทำให้ยากทำวิจัย	1
คำถามวิจัย	1
วัตถุประสงค์	2
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 วิธีดำเนินการวิจัย	
พื้นที่ศึกษาวิจัย	4
ทีมวิจัย	4
แหล่งข้อมูล	4
วิธีการเก็บข้อมูล	4
การวิเคราะห์ข้อมูล	5
บทที่ 3 ผลการวิจัย	
ชุมชนบ้านบางยี่ว	7
ความเป็นมาของศูนย์ฯ	8
ความเป็นมาของกองทุนชุมชน	13
กิจกรรมสำคัญของศูนย์ฯ	24
- กลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว	24
- กองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่ว	26
- โรงเรียนข้าวชุมชน	34
ความคิดเห็นของสมาชิกและคนในชุมชนในการดำเนินงานของศูนย์ฯ	37
กองทุนอื่น ๆ ในชุมชน	
- กองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท	42
- กองทุนหมู่บ้านละแสนเพื่อส่งเสริมอาชีพ	51
- กองทุนฉางข้าว	52
- ศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน	52
- โครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน	54
- อาสาสมัครสาธารณสุข	55
บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล	61
ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกิด อำเภอเชียรใหญ่	80
ความสัมพันธ์ของศูนย์สาธิตฯ กับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของหมู่ที่ 3	83

สารบัญ (ต่อ)

การศึกษาดูงาน	85
- ชุมชนวัฒนธรรมคลองชนมจีนอำเภอเสนา	85
- สวนเกษตรอินทรีย์แบบเศรษฐกิจพอเพียงของลุงจวน จังหวัดพิจิตร	86
- เรียนรู้เรื่องแผนชีวิตครอบครัวกับผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม	87
บทที่ 4 วิเคราะห์ผลการศึกษาและอภิปรายผล	
ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว	88
- กิจกรรมสัจจะออมทรัพย์	89
- กองทุนสวัสดิการ	89
- โรงเรียนข้าวชุมชน	90
ความเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินกิจกรรมของศูนย์	92
ปัจจัยที่ทำให้ศูนย์สามารถดำเนินกิจกรรมมาถึงปัจจุบัน	93
กองทุนหรือเงินทุนอื่น ๆ ในชุมชน	93
ความร่วมมือกับอบต.	95
บทสรุป	
บทเรียนและแนวทางในการพัฒนาศูนย์ฯ	96
แผนงานของศูนย์ฯ	98
ภาคผนวก	

บทคัดย่อ

งานศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาวิจัยควบคู่ไปกับการปฏิบัติเพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ สาคิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางอิ้ว ตั้งอยู่ที่หมู่ที่ 3 ตำบลเกาะเกด อำเภอ เขียวใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช ศึขึ้น เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสมาชิกและชุมชน รวมทั้งให้มีความยั่งยืนด้วย โดยศึกษาการดำเนินงานที่ผ่านมาของศูนย์ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งศึกษา กองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้านตลอดจนบทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อสรุปบทเรียนการดำเนินงาน ของศูนย์เพื่อนำมาปรับปรุงการทำงานและหาแนวทางประสานความร่วมมือและใช้ประโยชน์จาก หน่วยงานและกองทุนที่เกี่ยวข้องต่อไป

ผลการศึกษาพบว่า ศูนย์ก่อตั้งขึ้นภายใต้การนำของนายทวี สร้อยสิริสุนทรในปี 2541 จากการ ตั้งวงสนทนาเพื่อหาแนวทางในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน โดยเริ่มจากการ “ลองทำแล” กับคนไม่มีทุนแม้แต่บาทเดียว มีความอ่อนด้อยทางการศึกษา โดยที่สภาพชุมชนไม่เอื้อต่อการรวมกลุ่ม ทำงานกันเลย เพราะต่างมีประสบการณ์กับความล้มเหลวมาโดยตลอด จนปัจจุบันเดือนเมษายน 2546 ศูนย์ได้เติบโตขึ้น มีสมาชิก 81 คน มีเงินสะสมออมทรัพย์จำนวน 117,800 บาท เงินกองทุนสวัสดิการ จำนวน 131,931 บาท และมีกิจการโรงสีข้าวชุมชนโดยการสนับสนุนของกองทุนเพื่อสังคม ซึ่งแม้ว่าผล ประกอบการหาพิจารณาในแง่เศรษฐกิจแล้วจะไม่คุ้มกับการลงทุน แต่ในเชิงสังคมและกระบวนการ เรียนรู้แล้ว ได้ทำให้กรรมการมีความเชื่อมั่นในตนเอง เกิดการทำงานเป็นทีม และเกิดความรัก ความเห็น ออกเห็นใจกันมากขึ้น ซึ่งเป็นพลังสำคัญในการทำงานศูนย์อย่างเข้มแข็งในอนาคตต่อไป สำหรับสมาชิก นั้นหลังจากได้รับผลประโยชน์อย่างชัดเจนและเท่าเทียมกัน รวมทั้งได้ทราบข้อมูลการดำเนินงานของ ศูนย์อย่างต่อเนื่อง ชัดเจน ก็เกิดความเชื่อมั่นในการดำเนินงานของศูนย์มากขึ้น ซึ่งแนวทางของศูนย์ไม่ได้ เน้นสมาชิกจำนวนมาก จึงคงเหลือสมาชิกที่เข้าใจและเห็นร่วมในอุดมการณ์ของศูนย์เป็นส่วนใหญ่

สำหรับความรู้ที่ได้จากศึกษากองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้านนั้นพบว่า ทุกกองทุนมีวัตถุประสงค์ที่ดี แต่เมื่อมาถึงหมู่บ้านจะถูกเบี่ยงเบนไปภายใต้การดำเนินงานของกลุ่มผู้นำที่เป็นทางการ โดยการปกปิด ข้อมูลข่าวสาร รู้กันเฉพาะกลุ่มเครือญาติเท่านั้น โดยที่หน่วยงานของรัฐไม่ได้ตั้งใจหรือมีความจริงใจ ในการสนับสนุนการดำเนินงานในการเตรียมความพร้อมให้กับกลุ่ม รวมทั้งการติดตามสนับสนุนอย่าง ต่อเนื่องแต่อย่างใด เป็นเพียงผู้ผ่านเงินเท่านั้น ทำให้กองทุนของรัฐนอกจากไม่เป็นเครื่องมือในการพัฒนา คุณภาพชีวิตของประชาชนแล้ว ยังเพิ่มความแตกแยกความสามัคคีขึ้นในหมู่บ้านด้วย นอกจากนี้ยังเป็นการ เพาะหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ เป็นทุนให้กับคนไม่ดีในการสร้างฐานอำนาจ และปลูกฝังวิธีคิด หวังพึ่งภายนอกด้วย ขณะที่การประสานความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นคงต้องใช้เวลา แบบค่อยเป็นค่อยไปเพราะพื้นฐานความคิดของสมาชิกคอบด.ส่วนใหญ่ยังเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและ พรรคพวก ในขณะที่ภาคประชาชนเองก็ขาดความพร้อม ยังอยู่ในวัฒนธรรมอุปถัมภ์ของผู้มีอิทธิพล

โดยที่ภาคราชการเองก็ยังขาดความทุ่มเท ไม่ได้เข้ามาสร้างกระบวนการเรียนรู้ให้กับชุมชนเพื่อให้หลุดพ้นจากวงจรความไม่รู้ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของชนบทในทุกวันนี้

สำหรับปัจจัยที่ทำให้ศูนย์ดำเนินกิจกรรมมาถึงปัจจุบันมาจาก 1) มีแกนนำที่ยึดหลักเกณฑ์เป้าหมาย และเจตนารมณ์ของการก่อตั้งศูนย์ 2) มีการทำงานเป็นทีม การจัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้ 3) มีระเบียบข้อบังคับที่มาจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกซึ่งสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของสมาชิก 4) การดำเนินกิจกรรมจะเน้นที่คุณภาพของทุกคนเช่น การร่วมคิดร่วมทำ คิดเป็นทำเป็น มีความรับผิดชอบ มีสิทธิเท่าเทียมกัน มีความเสียสละ ซื่อสัตย์อดทนอดกลั้น มีคุณธรรมและเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน 5) มีแผนงาน โครงการที่เป็นของศูนย์เอง โดยได้รับการสนับสนุนเงินทุนเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้จากหน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง

บทเรียนที่ได้จากศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ทำให้กรรมการได้หยุดทบทวน ได้เห็นอดีตความเป็นมาและได้เรียนรู้การดำเนินงานที่เป็นอยู่เพื่อปรับปรุงการดำเนินงานของศูนย์ให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งมีแนวทางพัฒนาดังนี้ 1) คณะทำงานต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน 2) มีการบริหารจัดการที่มีความเสมอภาคภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับ 3) มีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดซึ่งปัญญาและวิธีคิดบนพื้นฐานเศรษฐกิจแบบพอเพียง 4) มีเอกสารที่เป็นระบบและข้อมูลที่ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน 5) มีการประชุมและการใช้หอกระจายข่าวประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง 6) มีอาคารที่ใช้เป็นที่ทำการ ทำกิจกรรมต่างๆ และเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน 7) มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกของศูนย์อย่างต่อเนื่อง 8) มีสวัสดิการที่หลากหลายและยังยืนกว่าที่เป็นอยู่ 9) ทุกครอบครัวที่เป็นสมาชิกของศูนย์ต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น 10) ปลดและปราศจากการแทรกซึม แทรกแซง ครอบงำจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน มีความสัมพันธ์กันได้ในฐานะผู้ที่มีหน้าที่ต้องส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น 11) โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์เป็นรูปแบบคณะทำงาน

กิตติกรรมประกาศ

งานศึกษาวิจัยในครั้งนี้เกิดขึ้นได้ภายใต้การสนับสนุนงบประมาณของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และทีมพี่เลี้ยงภายใต้การนำของนายภิรม ภัคเมธาวิ และคณะจากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ซึ่งได้ช่วยสนับสนุนกระบวนการวิจัยในช่วงเริ่มต้น ร่วมกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูล และหลังจากนั้นได้ติดตามสอบถามความก้าวหน้าในการเรียบเรียงรายงาน ตั้งข้อสังเกตในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้รายงานมีความครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุด ซึ่งทีมศึกษาต้องขอขอบคุณที่ให้โอกาสชุมชนได้เรียนรู้ในสิ่งที่เป็ประโยชน์ทั้งจากภายในชุมชนเองและที่ร่วมกับชุมชนอื่น ๆ อีก 6 ชุมชน

ทีมวิจัยขอขอบคุณสมาชิกศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่วทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ให้สัมภาษณ์ และร่วมแสดงความคิดเห็นเป็นอย่างดี รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานต่าง ๆ ที่ไม่สามารถเปิดเผยชื่อได้ ที่ให้สัมภาษณ์ พุดคุย สนทนา ต้องขอขอบคุณจริง ๆ และขอขอบคุณพี่น้องหมู่ที่ 3 ตำบลกระแจะทุกท่านที่ร่วมให้ข้อมูลต่าง ๆ ด้วย

ขอขอบคุณเลขา คุณทวี สร้อยสิริสุนทรที่เป็นพี่เลี้ยงในพื้นที่ศึกษาวิจัยให้ตั้งแต่ต้นจนสำเร็จ ช่วยนำเวที นำการพุดคุย ร่วมวิเคราะห์ตรวจทาน ทบทวนเรียบเรียง และอีกหลาย ๆ อย่าง ขอขอบคุณน้องหนู นายทวิศักดิ์ มากชุมพลที่ช่วยพิมพ์จนคอมพิวเตอร์พัง

คณะผู้ศึกษาวิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า งานศึกษาวิจัยในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับชุมชน ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่พร้อมพัฒนาขีดความสามารถของสมาชิกและกิจกรรมศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่วได้เป็นอย่างดี และหากงานศึกษานี้มีความผิดพลาดประการใดทางคณะผู้ศึกษาวิจัยต้องขออภัยไว้ ณ ที่นี้ด้วย

คณะผู้จัดทำวิจัย

1 กุมภาพันธ์ 2547

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหาที่ทำให้ยากทำวิจัย

จากการพูดคุยในวงเล็ก ๆ ในเดือนตุลาคม 2541 จึงเกิดกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ กรรมการมีการบริหารโดยใช้กระบวนการเรียนรู้ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มองค์กรอื่น ๆ ที่มีอยู่แล้วในชุมชน และใช้วิธีการ “ลองทำแล” ซึ่งได้ดำเนินการมาแล้วเกือบ 5 ปี ทำให้ได้ชื่อว่า “ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน” ได้มีการทำกิจกรรมแล้วระยะหนึ่ง มีสมาชิกเข้าร่วมกิจกรรมของศูนย์ฯ และเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มและสามารถแก้ปัญหาของสมาชิกได้ระดับหนึ่ง ประกอบด้วยทางศูนย์ฯ ได้มีการพัฒนากิจกรรมที่หลากหลายมากกว่าการฝากการกู้เงินเพียงอย่างเดียว ทางศูนย์ฯ ยังได้มีแผนงานในสวัสดิการอื่น ๆ อีก เช่น กองทุนสุขภาพชุมชน กิจกรรมผลิตภัณฑ์ชุมชนพึ่งตนเอง (สบู่ ยาสระผม น้ำยาล้างจาน) ผลผลิตของเกษตรปลอดสารเคมี เป็นต้น

ในการจัดสวัสดิการของศูนย์ฯ ที่ได้ดำเนินการมาแล้วก็ยังมีอุปสรรคและปัญหาดังนี้

- 1) สมาชิกยังขาดความพร้อม มีการคิดไปคนละทิศละทาง
- 2) สมาชิกยังขาดความเชื่อมั่นต่อกรรมการและการดำเนินงานของศูนย์ฯ
- 3) ทางศูนย์ฯ เองยังไม่มั่นใจว่าการดำเนินงานที่ผ่านมาจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของสมาชิกได้หรือไม่
- 4) ทางศูนย์ฯ ต้องการทราบว่า จะพัฒนาศูนย์ฯ ให้ก้าวไปข้างหน้าและเป็นที่พึ่งของสมาชิกได้อย่างยั่งยืนควรเป็นอย่างไร ?

ฉะนั้นทางศูนย์ฯ ยากศึกษาวิจัยจากการ “ลองทำแล” ว่าถ้าจะพัฒนาต่อไปให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืนควรจะเป็นรูปแบบใดถึงจะเหมาะสมกับท้องถิ่น / ชุมชน / หมู่บ้านบางยี่ว จึงได้ปรึกษากันจัดทำโครงการวิจัยนี้ขึ้น

คำถามวิจัย

แนวทางในการพัฒนาศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่วให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเกิดความยั่งยืนแก่สมาชิกและคนในชุมชนเป็นอย่างไร ?

ประเด็นในการวิจัย

1. ศึกษาแนวความคิดการดำเนินงานของศูนย์ฯ ตั้งแต่เริ่มดำเนินการถึงปัจจุบัน
2. ศึกษาการดำเนินงานและผลการดำเนินงานใน 3 กิจกรรม ดังนี้
 - 2.1 กิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์

- ระบบการดำเนินงานของกลุ่มฯในเรื่องทะเบียนบัญชีและการเงินเหมาะสมหรือไม่/อย่างไร (ระบบดีอยู่แล้วกรรมการไม่ทำตามระบบหรือควรพัฒนาระบบที่มีอยู่แล้วให้ดีขึ้นอย่างไร ?)

- สมาชิกได้ประโยชน์จากการดำเนินงานของกลุ่มหรือไม่ / อย่างไร (สมาชิกได้ประโยชน์อะไรบ้างจากกลุ่ม)

2.2 กิจกรรมกองทุนสวัสดิการชุมชน

- ความคิดเห็น/ความพอใจต่อผลที่เกิดขึ้นกับสมาชิก

- การดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการที่เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกในอนาคต

2.3 กิจกรรมโรงสีข้าวชุมชน

- ศึกษากิจกรรมที่ดำเนินอยู่ของโรงสี (มีใครมาสีข้าวบ้าง / เท่าไร / ผลผลิตจากโรงสีข้าวมีอะไรบ้าง / เท่าไร ?)

- การดำเนินงานของโรงสีข้าวเพื่อให้เจริญก้าวหน้ายั่งยืนควรเป็นอย่างไร ?

3. ศึกษาภาพรวมการพัฒนาศูนย์ให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสมาชิกและคนในชุมชน

4. ศึกษารูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มกองทุนอื่น ๆ ในชุมชน / หมู่บ้าน

5. ศึกษาแนวทางการประสานงานการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกด

วัตถุประสงค์

1. เพื่อถอดบทเรียนการดำเนินงานที่ผ่านมาของศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมบ้านบางยี่

2. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานของกลุ่มกิจกรรมกองทุนต่างๆของศูนย์

3. เพื่อศึกษารูปแบบการดำเนินงานของศูนย์ที่เหมาะสมและเอื้อประโยชน์สูงสุดต่อสมาชิกและคนในชุมชน

4. เพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างสมาชิกและกรรมการของศูนย์ฯ

5. เพื่อเสริมสร้างทักษะในการบริหารจัดการกองทุนต่าง ๆ ให้กับกรรมการของศูนย์ฯ

6. เพื่อสร้างการเรียนรู้และประสานความร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกด

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. สมาชิกและกรรมการมีความเข้าใจร่วมกัน

2. กรรมการของศูนย์มีความมั่นใจและสามารถพัฒนาระบบการบริหารจัดการได้ถูกต้องชัดเจนมากขึ้น

3. ได้ข้อมูลและองค์ความรู้ในกิจกรรมโรงสีข้าว

4. ทำให้เข้าใจระบบการจัดการและการดำเนินกิจกรรมโรงสีข้าวได้ดีขึ้น

5. ได้รูปแบบแนวคิด วิธีการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการและนำเสนอต่อหน่วยงานสนับสนุน
เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสมาชิกอย่างยั่งยืน

บทที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

พื้นที่ศึกษาวิจัย

บ้านบางยี่ว ม.3 ต.เกาะเกิด อ.เขียร์ใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช

ทีมวิจัย

1. นายประจวบ เกลี้ยงดำ หัวหน้าทีมวิจัย
2. นายธวัช เรืองอ่อน
3. นางชบา มากชุมพล
4. นางรัชณี นวลศรี
5. นางเปรมฤทัย สร้อยสิริสุนทร

ผู้ช่วยคณะวิจัย

1. นายทวี สร้อยสิริสุนทร
2. นายทวีศักดิ์ มากชุมพล

แหล่งข้อมูล

1. สมาชิกของศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว
2. บุคคลทั่วไปในหมู่บ้าน
3. เวทีประชุม
4. เอกสาร
5. เจ้าหน้าที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
6. การศึกษาดูงาน

วิธีการเก็บข้อมูล

1) ลงพื้นที่เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ สอดถาม กับทุกครัวเรือนในหมู่บ้าน อย่างน้อย ครัวเรือนละ 1 คน จำนวน 152 ชุด โดยทีมวิจัย 5 คน แบ่งเก็บตามหย่อมบ้าน

2) การลงพื้นที่สัมภาษณ์ สอดถาม

- สัมภาษณ์แกนนำและผู้ริเริ่มจัดตั้งศูนย์สาธิตฯ
- ประธานหรือกรรมการกลุ่มกิจกรรมต่างๆในหมู่บ้าน
- สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลและเจ้าหน้าที่
- เจ้าหน้าที่ของหน่วยงานรัฐระดับตำบล อำเภอ จังหวัดที่เกี่ยวข้องกับกลุ่มกิจกรรมต่างๆ

3) ศึกษาจากเอกสาร

- บันทึกการประชุม ทะเบียนต่างๆ ของศูนย์สาธิต และบันทึกการประชุมอื่นๆ
- เอกสารเผยแพร่ของหน่วยงานรัฐและเอกชน

- หนังสือต่างๆที่เกี่ยวข้อง
- 4) เวทีกลุ่มย่อยสมาชิกกิจกรรม
 - กลุ่มเกษตรกรรอมทรัพย์ 1 ครั้ง
 - กลุ่มโรงสีข้าวชุมชน 4 ครั้ง
 - คณะกรรมการ 10 ครั้ง
- 5) การสังเกตพฤติกรรมการแสดงออกของคนในหมู่บ้านตั้งแต่เริ่มดำเนินกิจกรรมศูนย์สาธิต
- 6) การศึกษา – ดูงาน 1 ครั้ง
 - กิจกรรมชุมชนพึ่งตนเองของชุมชนวัฒนธรรมคลองขนมจีน อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา กับ ครูสุรินทร์ กิจนิจชีวี
 - กิจกรรมเกษตรชีวภาพระดับครอบครัวที่สวนลุงจวน กิ่งอำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร
 - เรียนรู้เรื่องแผนชีวิต แผนครอบครัววนเกษตรกับผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทางทีมงานได้แบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

1) ส่วนที่เป็นกิจกรรมของศูนย์สาธิต

- ได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์สอบถามมาตรวจสอบถึงความครบถ้วนของครัวเรือน ความถูกต้องของข้อมูล ความเป็นไปได้ของข้อมูล ข้อเท็จจริง แล้วจัดหมวดหมู่ตอบคำถามในการศึกษาวิจัยจำนวน 3 ครั้ง

- นำข้อมูลจากการทำเวทีกลุ่มย่อย จากเอกสารทะเบียนต่าง ๆ ของศูนย์ฯ จากการสังเกต และจากแบบสัมภาษณ์มาสรุปรวมสู่การวิเคราะห์จำนวน 5 ครั้ง

- ทบทวนและเรียบเรียงเนื้อหา

2) ส่วนที่เป็นการศึกษากองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้าน

- นำข้อมูลที่ได้มาตรวจสอบความครบถ้วนของเนื้อหา ความถูกต้อง และความเป็นไปได้ของข้อมูลที่ได้มาด้วยเหตุผลด้วยผลจำนวน 4 ครั้ง

- ทบทวนจากการได้รับรู้ ได้สังเกต ได้เห็นพฤติกรรม ได้ติดตามกองทุนต่าง ๆ ในหมู่บ้าน เพราะทีมวิจัยทั้งหมดเป็นสมาชิกของหมู่บ้าน

- นำข้อมูลที่ได้จาก 2 ข้อย่อยข้างต้นมาสรุป เรียบเรียงเพื่อนำสู่การวิเคราะห์

3) ส่วนที่เป็นการเชื่อมโยงกับองค์การบริหารส่วนตำบล

- นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ สอบถาม พูดคุย เอกสาร การสังเกต ได้เห็น ได้รู้มารวบรวมเพื่อนำสู่การวิเคราะห์

4) ส่วนที่เป็นการวิเคราะห์เพื่อนำสู่แนวทางในการพัฒนาศูนย์สาธิตฯ ให้เกิดประโยชน์สูงสุด และเกิดความยั่งยืนแก่สมาชิกและคนในชุมชนได้อย่างไร ?

- นำข้อมูลจากสามส่วนข้างต้นมาวิเคราะห์โดยการแลกเปลี่ยนข้อสรุปร่วมกันของทีมวิจัย

บทที่ 3 ผลการวิจัย

ชุมชนบ้านบางยี่ว

บ้านบางยี่ว หมู่ที่ 3 ตำบลการะเกด อำเภอเสียวใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช เป็นชุมชนเก่าแก่ อายุไม่ต่ำกว่า 180 ปี มีประชากรจำนวน 69 ครอบครัว รวม 349 คน ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ทำนาข้าว นาทุ่งกุลาดำ และรับจ้างทั่วไป

ลักษณะภูมิศาสตร์ เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ลักษณะของดินเป็นดินเหนียว

ทิศเหนือ จดลำคลองบางยี่ว

ทิศใต้ จดแม่น้ำปากพนังและหมู่ที่ 5

ทิศตะวันออก จดหมู่ 5 ตำบลการะเกด อำเภอเสียวใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

ทิศตะวันตก จดแม่น้ำปากพนัง

ลักษณะทางสังคม ศาสนา ประเพณี

หมู่ที่ 3 บ้านบางยี่ว มีการอาศัยอยู่กันแบบหย่อมบ้าน ได้แก่ 1) หย่อมบ้านไทรทองหรือท่าเย็น 2) หย่อมบ้านท้องกุล 3) หย่อมบ้านสระนางวัง 4) หย่อมบ้านท้องเลน 5) หย่อมบ้านป่าโหนดหรือบางยี่ว มีโรงเรียนระดับอนุบาล - ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 1 โรง ชื่อว่าโรงเรียนบ้านบางยี่ว ประชากรหมู่ 3 นับถือศาสนาพุทธ ประเพณีที่สำคัญของชาวพุทธได้แก่ บุญเดือนสิบ และบุญเดือนห้า ประเพณีชักพระในเทศกาลวันออกพรรษาและประเพณีเข้าพรรษา กิจกรรมเวียนเทียน

ทรัพยากรธรรมชาติ

- พืชไร่ ได้แก่ ต้นตาลโตนด ต้นลาน ต้นจาก

- แหล่งน้ำธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำปากพนัง ลำคลองบางยี่ว ลำคลองไทรทอง คลองลัดปากคลอง - ท้องเลน สระน้ำนางวัง สระน้ำโรงเรียนวัดบางยี่ว

ภูมิปัญญา ศิลปพื้นบ้าน

- นายสิน ชูมา อายุ 84 ปี ด้านวรรณกรรม

อื่นๆ

- ด้านสิ่งเสพติด ได้แก่ บุหรี่ ยาสูบ เหล้า กระบอม กัญชา ยาบ้า

- ด้านการพนัน ได้แก่ 1) หวยรัฐ - ได้ดิน เดือนละ 3 ครั้ง 2) ไพ่ 25 วันต่อเดือน 3) โกงขน

4) วิวชน

- ด้านความปลอดภัยในทรัพย์สิน ได้แก่ การลักขโมยทุกอย่างเมื่อมีโอกาส

- ด้านความขัดแย้ง มีสาเหตุดังนี้ 1) ปัญหาเขตแดนที่ทำกิน และที่อยู่อาศัย 2) ปัญหาจากการลักขโมย 3) ปัญหาจากการเมืองทั้งการเมืองท้องถิ่นจนถึงสภาใหญ่ 4) ปัญหาจากโครงการงบประมาณ และสิ่งของที่รัฐบาลจัดสรรมาให้

หมู่ที่ 3 บ้านบางยี่วมีกลุ่มองค์กรและกองทุนดังต่อไปนี้

- กองทุนซื้อโครงการแก้ไขปัญหาคความยากจน
- กองทุนสวัสดิการและสงเคราะห์หมู่บ้าน
- กองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท
- กองทุนนางข้าว
- กลุ่ม อสม.ปีละ 7,500 บาท
- กองทุนมิยาซาวหมู่บ้านละ 1 แสนบาท
- กลุ่มแม่บ้าน
- ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว ประกอบด้วย
 - 1) กองทุนข้าวชุมชน บ้านบางยี่ว
 - 2) กองทุนสวัสดิการชุมชน บ้านบางยี่ว
 - 3) กองทุนสุขภาพชุมชน บ้านบางยี่ว
 - 4) กองทุนกองคลัง ศูนย์สาธิตฯ
 - 5) กองทุนสำรอง
 - 6) กลุ่มเกษตรกรกรอมทรัพย์เพื่อการผลิต

ความเป็นมาของศูนย์ฯ

แนวคิดริเริ่มจัดตั้งกลุ่ม เริ่มจากคำถามที่เกิดขึ้นกับตนเองของนายทวี สร้อยสิริสุนทร ว่า

- ทำไม ? คนแก่อายุมากแล้วยังต้องทำนา
- ทำไม ? คนหมู่ที่ 3 ทำนาอย่างเดียวปล่อยให้ที่ดินว่างเปล่าหลังฤดูเก็บเกี่ยว
- ทำไม ? ไม่ทำอาชีพเสริมสร้างรายได้หลังฤดูทำนาหรือเก็บเกี่ยว
- ทำไม ? กองทุนที่อยู่ในหมู่บ้าน เช่น กข.คจ. สวัสดิการสงเคราะห์หมู่บ้าน กองทุนนางข้าว

ฯลฯ ไม่ตอบสนองความต้องการของสมาชิกในหมู่บ้านตามที่ควรจะเป็น

- ทำไม ? สมาชิกในหมู่บ้านมักบ่นอยู่บ่อยๆว่าไม่ได้รับความเป็นธรรมจากการดำเนินกิจกรรมของหมู่บ้าน
- ทำไม ? สมาชิกในหมู่บ้านมักต่อว่าผู้ใหญ่บ้านว่าไม่ปฏิบัติงานที่ดี

และสารพัดจะทำไม ? ทำไม ? ทำไม ? ...

ดังนั้นนายทวี สร้อยสิริสุนทร จึงเริ่มคิดหาคำตอบจากคำถามข้างต้น โดยมีแนวคิดที่ต้องใช้วิธีดำเนินกิจกรรมควบคู่กับการได้มาซึ่งคำตอบด้วย จึงได้ชักชวนคนที่สนใจและมีแววในเรื่องส่วนรวม และในการพัฒนาหมู่บ้านของตนเองซึ่งประกอบด้วย 1) นายโสภณ จันทร์ทอง อายุ 56 ปี การศึกษา ม.8 2) นายประจวบ เกลี้ยงดำ อายุ 46 ปี การศึกษา ป.4 3) นายปรีชา คำชุม อายุ.....ปี การศึกษา ป.4. นายสมศักดิ์ จันทร์ศรี อายุ 42 ปี การศึกษา ปริญญาตรี รวมเป็น 5 คน นัดพบพูดคุยกันใต้ต้นทุกวาง

สนามโรงเรียนวัดบางยี่วในเดือนพฤษภาคม 2541 ซึ่งเป็นช่วงปิดเทอม ตั้งประเด็นพูดคุยกันเรื่องสภาพความเป็นอยู่ทั่วไปของคนในชุมชน 1) รายรับ – รายจ่ายในครัวเรือน 2) ทุนในการทำอาชีพ 3) กิจกรรมต่าง ๆ กับการเข้าถึงของสมาชิกในหมู่บ้าน ผลการพูดคุยสรุปกันอย่างไม่เป็นทางการได้ดังนี้

1) ต้องตั้งกลุ่มองค์กร โดยตั้งกันเองไม่ใช่ราชการตั้งให้ แต่เชิญเป็นที่ปรึกษาชื่อกลุ่ม "เกษตรกรรม หมู่ 3 บ้านบางยี่ว"

2) ต้องตั้งกลุ่มออมทรัพย์ โดยตั้งกันเองไม่ใช่ราชการตั้งให้ แต่เชิญเป็นที่ปรึกษา ชื่อกลุ่ม "เกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว"

หลังจากนั้นในวันที่ 1 ตุลาคม 2541 ได้จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรรม หมู่ 3 บ้านบางยี่วขึ้น โดยมีคณะกรรมการ ดังนี้

1. นายทวี สร้อยสิริสุนทร	ตำแหน่ง ประธาน
2. นายสมศักดิ์ จันทรศรี	ตำแหน่ง รองประธาน
3. นายปรีชา คำชุม	ตำแหน่ง เลขานุการ
4. นายประจวบ เกลี้ยงดำ	ตำแหน่ง เหรัญญิก
5. นายถวิล พรหมพฤกษ์	ตำแหน่ง เลขานุการ
6. นายปรีชา มากชุมพล	ตำแหน่ง กรรมการฝ่ายนาข้าว
7. นายสุพจน์ สองสี	ตำแหน่ง กรรมการฝ่ายปศุสัตว์
8. นายโสภณ จันทรทอง	ตำแหน่ง กรรมการฝ่ายประมง
9. นายวิโรจน์ พรหมพฤกษ์	ตำแหน่ง กรรมการฝ่ายไร่นาสวนผสม
10. นางยินดี ทองนาค	ตำแหน่ง กรรมการฝ่ายพืชผักสวนครัว

และมีกรรมการที่ปรึกษาดังนี้

1. นายมนูญ นวลศรี	สมาชิก อบต.หมู่ที่ 3
2. นายสมจิตร สุดเอียด	ประธาน อบต.การะเกด ตำบลการะเกด
3. นายไพบุลย์ ชุนนำ	เจ้าหน้าที่เกษตร ตำบลการะเกด
4. นายกระบวง ทองนาค	ผู้ทรงคุณวุฒิ
5. นายถวิล จงไกรจักร	ผู้ทรงคุณวุฒิ
6. นายเพิ่ม ชุนนำ	ผู้ทรงคุณวุฒิ อาวุโสหมู่บ้าน
7. นายจรรณ ชูเทพ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3
8. นางสุพรรณี หมั่นใจ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางยี่ว

โดยมีกิจกรรมในคณะกรรมการดังนี้

1. ประชุมทุกเดือนเดือนละ 1 ครั้ง

2. ทดลองการออมทรัพย์กัน 4 คน คือ 1) นายโสภณ จันทรทอง 2) นายปรีชา คำชุม 3) นายทวี สร้อยสิริสุนทร และ 4) นายสมศักดิ์ จันทรศรี ในการทำงานนั้นแม้ตามโครงสร้างมี 8 คน แต่นายทวี สร้อยสิริสุนทร ซึ่งเป็นประธานและแกนนำในช่วงเดือนพฤษภาคม 2541 ถึงเดือนมีนาคม 2542 ต้องรับผิดชอบดำเนินการเองทั้งหมด คือ เป็นผู้ดำเนินการประชุม บันทึกการประชุม รับส่งจะออมทรัพย์ ประสานงานภายนอกชุมชน เก็บรักษาเงินรวมทั้งการนำเงินฝากธนาคาร จัดทำเอกสาร และทะเบียนบัญชี ฯลฯ

วันที่ 12 มีนาคม 2542 ได้มีการประชุมเพื่อจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ตามที่ได้สรุปเอาไว้เมื่อเดือนพฤษภาคม 2541 โดยมีผู้เข้าร่วมประชุมดังนี้

1. คณะกรรมการกลุ่มเกษตรกรรม หมู่ 3 บ้านบางยี่ว และกรรมการที่ปรึกษา
2. เจ้าหน้าที่เกษตรประจำตำบล
3. เจ้าหน้าที่พัฒนาชุมชนประจำตำบล
4. บัณฑิตอาสา ประจำตำบลจากสำนักงานแรงงานและสวัสดิการสังคมจังหวัด
5. สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่ที่ 3 และหมู่ที่ 2
6. ชาวบ้านหมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3 จำนวน 61 คน

ได้ประชุมกันที่อาคารโรงเรียนวัดบางยี่ว โดยใช้ชื่อกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว โดยมีความหมายเพื่อเป็นการพัฒนาการทำงานแบบบูรณาการของหน่วยงานเกษตรและพัฒนาชุมชน เพราะในขณะนั้นทางหน่วยงานเกษตรจัดตั้งกลุ่มธนาคารหมู่บ้าน และพัฒนาชุมชนจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิต โดยนายทวี สร้อยสิริสุนทรหวังว่ากลุ่มองค์กรชุมชนต้องเป็นแกนกลางในการพัฒนา และหน่วยงานต่างๆเป็นผู้สนับสนุน และที่ประชุมได้เสนอให้มีคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานดังนี้

1) นายทวี สร้อยสิริสุนทร	ตำแหน่ง ประธาน
2) นายประจวบ เกลี้ยงดำ	ตำแหน่ง รองประธาน
3) นายปรีชา คำชุม	ตำแหน่ง เลขานุการ
4) นายกระบวง ทองนาค	ตำแหน่ง ทรัพย์สิน
5) นางดี พุ่มมณี	ตำแหน่ง กรรมการ
6) นางเอื้อน ปานมณี	ตำแหน่ง กรรมการ
7) นางชบา มากชุมพล	ตำแหน่ง กรรมการ
8) นางวรรณ วัชรทอง	ตำแหน่ง กรรมการ

และมีคณะที่ปรึกษาเป็นคณะเดียวกันกับกลุ่มเกษตรกรรม หมู่ 3 บ้านบางยี่ว โดยมีสมาชิก 35 คน รวมจำนวน 67 หุ่น (หุ่นละ 50 บาท) ทำการทุกวัน ที่ 15 ของทุกเดือน โดยเริ่มส่งส่งจะออมทรัพย์

ในวันที่ 15 เดือนพฤษภาคม 2542 และได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อดำเนินงานทั้งกลุ่มเกษตรกร หมู่ 3 และกลุ่มเกษตรกรอ้อมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว โดยมี

1) นายทวี สร้อยสิริสุนทร	ตำแหน่ง ประธาน
2) นายโสภณ จันทรทอง	ตำแหน่ง รองประธาน
3) นายปรีชา คำชุม	ตำแหน่ง เลขานุการ
4) นางรัชนี นวลศรี	ตำแหน่ง เลขานุการ
5) นายประจวบ เกลี้ยงดำ	ตำแหน่ง เกรียงดำ
6) นางชะบา มากชุมพล	ตำแหน่ง เกรียงดำ
7) นางเอื้อน ปานมี	ตำแหน่ง ประชาสัมพันธ์
8) นางดี พุ่มมณี	ตำแหน่ง ประชาสัมพันธ์
9) นายบุญฤทธิ์ พรหมพุกษ์	ตำแหน่ง ปศุสัตว์
10) นางกิมดิน สงดำ	ตำแหน่ง ปศุสัตว์
11) นายสุนทร เรืองอ่อน	ตำแหน่ง ประมง
12) นางแดง สองสี	ตำแหน่ง ไร่นาสวนผสม
13) นายประกอบ เรืองอ่อน	ตำแหน่ง พืชผักสวนครัว

และมีคณะกรรมการที่ปรึกษา

1) นายไพบูลย์ ขุนนำ	เจ้าหน้าที่เกษตรกรประจำตำบลการะเกด
2) นายสมพงศ์ ศรีนวล	นายกคิลปินพื้นบ้านศรีวิชัย อ.เชียรใหญ่
3) พระอธิการแปลก	เจ้าอาวาสวัดไทรทอง
4) นายเสริม นิ่มนวล	ครูโรงเรียนวัดบางยี่ว
5) นางสุพรรณิ หมั่นใจ	ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางยี่ว
6) นายสมจิตร สุดเอียด	ประธานกลุ่มไร่นาสวนผสมตำบลการะเกด
7) นายอรุณ ชูเทพ	ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3
8) องค์การบริหารส่วนตำบลการะเกด	
9) พัฒนาชุมชนอำเภอเชียรใหญ่	
10) นายเพิ่ม ขุนนำ	ผู้ทรงคุณวุฒิ อาวุโสชุมชน

โดยที่ทำการประจำเดือนใช้ที่ห้องอาหารโรงเรียนวัดบางยี่ว ในขณะเดียวกันก็มีการวิพากษ์วิจารณ์ของคนในชุมชนว่า “ไม่นานก็ล้ม” บางคนก็เพิ่มเติมว่า “ไม่ให้ถึงปีก็ล้ม” หรือ “เดี๋ยวก็ล้มเพราะโกงกัน”

จากการรับสมาชิกเพิ่ม ได้มีสมาชิกในหมู่ที่ 2 มาสมัครเป็นสมาชิกด้วย และมีสมาชิกเพิ่มขึ้นทุกเดือน ในเดือนสิงหาคม 2542 ได้มีการไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ โดยกรรมการในฝ่ายเกรียงดำ

ต้องการนำเงินสัจจะออมทรัพย์ที่มีอยู่ปล่อยกู้โดยไม่ผ่านที่ประชุม แต่ในระเบียบข้อบังคับได้กำหนดเอาไว้ว่าต้องออมเงินกันครบ 6 เดือน โดยนับจากเดือนพฤษภาคม 2542 จึงปล่อยกู้ได้ แต่เหรียญกษาปณ์ใช้วิธีการเขียนโน้ตใส่กระดาษโดยมีเนื้อหาให้นายทวี สร้อยสิริสุนทร(ประธาน)จ่ายเงินให้กับผู้ถือโน้ต ผู้ถือโน้ตเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์หมู่ที่ 2 แต่นายทวี สร้อยสิริสุนทร ไม่ทำให้ ทำให้เหรียญกษาปณ์และสมาชิกผู้ถือโน้ตไม่พอใจ เป็นเหตุให้เกิดการแตกแยกในสมาชิกกลุ่มที่เป็นสมาชิก หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3

เดือนกรกฎาคม 2542 ทางกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์ได้เชื่อมโยงกับสภาธนาคารหมู่บ้านและเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนคร เพื่อเข้าร่วมกิจกรรมเมนู 5 ในชื่อโครงการสวัสดิการ ชุมชนเร่งด่วน เพื่อผู้ยากลำบากโดยการสนับสนุนของกองทุนทางสังคม (SIF) และคุณภิรม ภคเมธาวี มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (มวล.) เพราะหลักการ เป้าหมาย และวัตถุประสงค์ตรงกับหลักการของกลุ่ม

เดือนสิงหาคม 2542 ทางสำนักงานเกษตรอำเภอเชียรใหญ่ได้มีกิจกรรมปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตข้าว และกิจกรรมผลิตข้าวเพื่อการค้าในโครงการส่งเสริมการเกษตรในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนัง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยในปี 2542 ได้สนับสนุนพันธุ์ข้าวเปลือกและปุ๋ยเคมีเพื่อจำหน่ายให้สมาชิกกลุ่มเกษตรกรรมหมู่ที่ 3 บ้านบางยี่วในราคายุติธรรม และให้ชำระเงินหลังการเก็บเกี่ยว โดยเงินดังกล่าวได้จัดตั้งเป็นเงินกองทุนโดยใช้ชื่อว่า “เงินกองคลัง” ของกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว

เดือนกันยายน 2542 นายทวี สร้อยสิริสุนทร ได้ร่วมปรึกษากับสมาชิกบางคนในกรณีความแตกแยกในเรื่องของพฤติกรรมของเหรียญกษาปณ์และสมาชิกหมู่บ้านหมู่ที่ 2 นายทวี สร้อยสิริสุนทร ได้ตัดสินใจยุติการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่วในวันที่ 15 กันยายน 2542 เวลา 10.57 น. และได้รวมตัวกันจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตขึ้นมาอีกครั้งในเวลา 11.15 น. ในวันเดียวกันโดยมีสมาชิก 29 คน เป็นสมาชิกหมู่บ้านหมู่ที่ 3 ทั้งหมด

จากโครงสร้างกลุ่มมีกรรมการ 13 คน จำนวน 16 ตำแหน่ง มีคนทำหน้าที่ตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับเพียง 4 คน ได้แก่

- 1) นายทวี สร้อยสิริสุนทร
- 2) นายโสมณ จันทรทอง
- 3) นายประจวบ เกลี้ยงดำ
- 4) นางชะบา มากชุมพล

แต่การปฏิบัติหน้าที่ยังเป็นบทบาทของ 1) นางชะบา มากชุมพล ทำหน้าที่เป็นผู้รับเงินสัจจะออมทรัพย์ 2) นายประจวบ เกลี้ยงดำ ดูแลการปล่อยกู้หรือสินเชื่อด้วย 3) นายทวี สร้อยสิริสุนทร ทำหน้าที่ต่าง ๆ ที่เหลือจากสองคนข้างต้นเหมือนปีที่แล้ว (พฤษภาคม 2542 - เมษายน 2543)

วันที่ 8 ธันวาคม 2542 ได้มีการประชุมผู้ที่มีรายชื่อจากการสำรวจเพื่อเข้าร่วมกิจกรรมและทำความเข้าใจในข้อตกลงร่วมกันของกิจกรรมเมนู 5 สวัสดิการชุมชนเร่งด่วนของกองทุนเพื่อทางสังคม (Social Investment Fund) หรือกองทุนชุมชน (SIF)

ความเป็นมาของกองทุนชุมชน

สืบเนื่องจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมช่วงปี พ.ศ.2539 – 2541 รัฐบาลได้มีแนวคิดที่จะแปรวิกฤติให้เป็นโอกาสในการกอบกู้เศรษฐกิจและสร้างฐานการพัฒนาที่ยั่งยืน จึงได้มี “โครงการลงทุนเพื่อสังคม” (Social Investment Project หรือ SIP) และได้กู้เงินจากธนาคารโลกมาใช้เป็นสองแนวทาง คือ

แนวทางที่ 1 จัดสรรงบประมาณให้กับโครงการที่มีประสิทธิภาพของรัฐบาลตามแผนงานโครงการที่มีอยู่แล้ว ซึ่งสามารถบรรเทาและแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจและสังคมได้ด้วยความรวดเร็ว

แนวทางที่ 2 กระทรวงการคลังมอบหมายให้ธนาคารออมสินเป็นผู้บริหาร 2 กองทุน คือ

2.1 กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค (Regional Urban Development Fund) หรือกองทุนเมือง (RUDF)

2.2 กองทุนเพื่อการลงทุนทางสังคม (Social Investment Fund) หรือกองทุนชุมชน (SIF) โดยจัดตั้งขึ้นเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งทั้งชนบทและในเมือง โดยมีหลักการสำคัญในการดำเนินการดังนี้

- 1) หลักการ “ทุนทางสังคม” (Social Capital) การลงทุน / เพิ่มทุนทางสังคม
- 2) หลักการ แบ่งปันทรัพยากรที่เอื้อเพื่อเกื้อกูลต่อการลงทุน
- 3) หลักการ ความเข้มแข็งมั่นคงของชุมชน
- 4) หลักการ องค์กรชุมชนเป็นแกนหลักในการพัฒนา
- 5) หลักการ พึ่งตนเองและร่วมมือกัน
- 6) หลักการ ความร่วมมือหลายฝ่าย (พหุภาคี)
- 7) หลักการ ประชาสังคมร่วมเรียนรู้และพัฒนาต่อเนื่อง
- 8) หลักการ เครือข่ายประชาสังคม (เพื่อความเข้มแข็งและมั่นคงของสังคม)

มีเป้าหมายดังนี้

- 1) พัฒนาความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนและการพึ่งตนเองของท้องถิ่น
- 2) ให้ความร่วมมือช่วยเหลือประชาชนฐานล่าง ซึ่งได้แก่ กลุ่มคนว่างงาน คนยากจน จากผลกระทบวิกฤติเศรษฐกิจ กลุ่มผู้หญิง และกลุ่มคนด้อยโอกาสในสังคม

โดยมีวัตถุประสงค์ดังนี้

- 1) เพื่อให้มีการฟื้นฟูสังคมฐานล่าง ให้ชุมชนและท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนาตนเองด้วยกระบวนการของการกระจายอำนาจโดยเน้นที่ชุมชนฐานล่างและองค์กรท้องถิ่นที่มีการรวมตัว

กันมาก่อน มีศักยภาพในการจัดการเพื่อให้เกิดกระบวนการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับประโยชน์ และร่วมตรวจสอบระหว่างองค์กรท้องถิ่นร่วมกับส่วนท้องถิ่นและภาคีต่าง ๆ ในท้องถิ่น

2) เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการบริหารจัดการขององค์กรชุมชนและองค์กรท้องถิ่นให้สามารถพึ่งตนเองระยะยาว และสามารถขยายเครือข่ายไปทั่วประเทศเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เป็นกระบวนการที่เข้มแข็ง มีกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง

3) เพื่อสนับสนุนให้เกิดระบบเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อนำไปสู่เศรษฐกิจแบบพึ่งตนเอง โดยจัดตั้งองค์กรธุรกิจของชุมชนระดับท้องถิ่นที่ชุมชนร่วมกันเป็นเจ้าของธุรกิจ ชุมชนบริหารจัดการ และเป็นภูมิคุ้มกันระบบเศรษฐกิจแบบพอเพียงของท้องถิ่น

4) เพื่อสนับสนุนความร่วมมือระหว่างรัฐและประชาชน

5) เพื่อกระตุ้นให้คนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมพัฒนาสังคมอย่างกว้างขวาง โดยสนับสนุนให้เกิดประชาสังคมและธรรมรัฐในระยะยาว โดยการร่วมมือเป็นพหุภาคีระหว่างองค์กรชุมชน หน่วยงานรัฐในส่วนกลางและส่วนท้องถิ่น ภาคธุรกิจ องค์กรพัฒนาเอกชน ชุมชนและสถาบันวิชาการ โดยกลุ่มองค์กร/เครือข่ายชุมชนทั้งที่เป็นและไม่นิติบุคคลรวมตัวกันอย่างน้อย 1 ปี วัด มัสยิด โบสถ์ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถขอเข้าร่วมกิจกรรม แบ่งเป็นเมนูหรือรายการดังนี้

เมนูที่ 1 การเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อพัฒนาอาชีพและเศรษฐกิจชุมชน

เมนูที่ 2 สวัสดิการสังคมและสวัสดิภาพของชุมชน

เมนูที่ 3 การฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม

เมนูที่ 4 การพัฒนาเสริมสร้างความสามารถของกลุ่มและเครือข่าย

เมนูที่ 5 การจัดสวัสดิการชุมชนเร่งด่วนเพื่อผู้ยากลำบาก

ซึ่งมีหลักที่เป็นหัวใจสำคัญของเมนูที่ 5 ดังนี้

- ไปร่งใส
- มีประสิทธิภาพ
- มีเพื่อนมากขึ้น
- เชื้ออาหารต่อผู้ยากลำบากกว่า
- ยืนบนขาตนเองได้

กองทุนได้รับการจัดสรรงบประมาณจากกระทรวงการคลังผ่านธนาคารออมสินจำนวน 12 ล้านเหรียญสหรัฐหรือประมาณ 4,800 ล้านบาท มีระยะเวลาดำเนินการ 40 เดือน โดยเริ่มจากเดือนกันยายน 2541 – เดือนมกราคม 2545

จากรายละเอียดข้างต้น ทางกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่หว้าจึงได้เข้าร่วมกิจกรรมภายใต้การเชื่อมโยงขององค์กรเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนคร (อกข.เมืองนคร) โดยเป็นสมาชิก มีคุณวิโรจน์ คงปัญญาเป็นประธานเครือข่าย

ในเวทีการประชุมนายทวิ สร้อยสิริสุนทร ได้ชี้แจงวัตถุประสงค์ เป้าหมายหลักการของกองทุนชุมชน (SIF) จากที่ได้เข้าร่วมประชุมทำความเข้าใจจากสำนักงานใหญ่ธนาคารออมสินโดยคุณไพบุลย์ วัฒนศิริธรรม และคุณเอนก นาคะบุตร และเอกสารแนบพบเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2542 ที่ประชุมได้มีข้อตกลงกันจัดตั้ง “กองทุนสวัสดิการชุมชน ม.3 บ้านบางยี่ว” และเลือกตัวแทนของผู้รับสวัสดิการคือนายคล้อย เรืองฤทธิ์ เป็นกรรมการสมทบ

จากการสังเกตของนายทวิ สร้อยสิริสุนทร ในเวทีการประชุมพบว่า มีผู้รับสวัสดิการจำนวนมาก มีปฏิกิริยาไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการ เพราะต้องการจะได้เป็นเงินสดเหมือนกับงบประมาณอื่นๆที่ผ่านมาของหมู่บ้าน เพราะมีฐานคิดว่า “เงินของหลวง” “ตางค์ของหลวง” “รัฐบาลแจกมาให้ฟรี ๆ” และคำพูดอื่นในทำนองเดียวกันอีกมากมาย ดังนั้นในการประชุมประจำเดือนในเดือนต่อมา ต้องมีเรื่องการจัดตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนและการจัดตั้งกองทุนต่าง ๆ โดยชุมชนเป็นผู้เสียสละมองเห็นประโยชน์ส่วนรวมและความมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ใช้ฐานคิดพึ่งพากันของชุมชนเพื่อความยั่งยืน รวมทั้งพูดคุยกับคณะกรรมการมากขึ้น นอกจากวันที่ 15 ของทุกเดือนรวมทั้งกรรมการสมทบของกองทุนสวัสดิการชุมชนด้วย

วันที่ 6 มีนาคม 2543 ได้รับการโอนครั้งที่ 1 และได้แจ้งในที่ประชุมว่า เงินได้โอนเข้าบัญชีกองทุนแล้วในวันทำการที่ 15 มีนาคม 2543 พอผู้รับสวัสดิการรู้มีการเสนอความต้องการจะเอาเป็นเงินสดมาแบ่งกันโดยไม่นึกถึงที่เคยได้ประชุมและทำมติข้อตกลงกันเอาไว้ ทำให้นายทวิ สร้อยสิริสุนทร ต้องหาทางออกเพื่อรักษาความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการและเจตนารมณ์ในการจัดตั้งกลุ่มโดยเสนอต่อที่ประชุมว่า “ถ้าไม่ได้นำมาจัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการก็ขอคืนเงินแก่องค์กรเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนคร” โดยให้เหตุผลว่าถ้าเราเอามาแบ่งกันไม่กัวันเงินก็หมด และยังไม่เป็นการปฏิบัติตามเจตนารมณ์ของกองทุนเพื่อสังคมและเจตนารมณ์ของการก่อตั้งกลุ่มเกษตรกร ม.3 บ้านบางยี่ว และกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่วด้วย จากเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้รับสวัสดิการและสมาชิกส่วนใหญ่เข้าใจและเห็นเป็นรูปธรรมมากขึ้น แต่ก็ยังมีสมาชิกบางคนและคนในชุมชนคอยยุยงอยู่ตลอดเวลา เช่น “เงินหลวงเค้าให้มาแจกแต่นายทวิ สร้อยสิริสุนทร เอามาเพื่อเอาไว้ใช้เอง” หรือ “เงินรัฐบาลเอาแจกให้ชาวบ้านฟรี ๆ ไม่ต้องเอามาบริหารจัดการให้ยุ่งยาก” “นายทวิ หลอกเอาชื่อเด็กและคนแก่ไปหาเงิน” จากการยุยงปล่อยข่าวทำให้มีการแจ้งความจำนงค์ไม่ขอรับสวัสดิการเพราะต้องการประชิดและกดดัน โดยคิดว่าถ้าไม่มีลายเซ็นของเด็กก็จะไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนมา ทำให้ต้องมีการประชุมเพื่อเปลี่ยนแปลงผู้รับสวัสดิการในวันที่ 7 พฤษภาคม 2543 แต่พอถึงเวลาประชุมกลับเปลี่ยนใจเข้ารับสวัสดิการต่อหลายคน เมื่อนายทวิ สร้อยสิริสุนทร ได้สอบถามถึงเหตุผลได้ความว่า “นาย.....ที่เป็นกรรมการสมทบและสมาชิกบางคนเป็นคนยุยงให้กดดัน โดยไม่ต้องลงลายมือชื่อขอรับสวัสดิการ”

ซึ่งต่อมาในวันที่ 15 พฤษภาคม 2543 เป็นวันทำการประจำเดือน บุคคลดังกล่าวได้ขอลงหุ้นลาออกจากความเป็นสมาชิกกลุ่มและไม่มีสิทธิในการได้รับสวัสดิการและเข้าร่วมกิจกรรมอื่น โดยระเบียบข้อบังคับของกลุ่ม

จะเห็นว่าการที่จะทำในสิ่งที่ถูกต้อง ถูกหลักเกณฑ์นั้น ต้องตกเป็นผู้ต้องหา ถูกกล่าวหาว่าร้ายค่าทอ ทั้งต่อหน้าและลับหลัง

วันที่ 26 พฤษภาคม 2543 ได้จัดประชุมประจำปีขึ้น โดยได้ชี้แจงรายละเอียดกิจกรรมแผนงานรายรับ – รายจ่าย การบริหารจัดการ และผลที่ได้จากการดำเนินกิจกรรมทั้งกลุ่มเกษตรกรรวม ม.3 บ้านบางยี่วและกลุ่มเกษตรกรรวมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่วไว้ดังนี้

1) ได้พบเจอทุนทางสังคมที่มีอยู่แล้วในชุมชน เช่น ภูมิปัญญา ศักยภาพความสามารถในตัวของบุคคล

2) ได้พัฒนาศักยภาพความรู้ความสามารถของตัวบุคคล

3) ได้ผู้นำธรรมชาติเพิ่มมากขึ้น

4) ได้ค้นพบต้นเหตุของความแตกแยกและการขาดความสามัคคี เช่น การเห็นแก่ตัว อิจฉาริษยา เห็นแก่ได้จนเกินควร ฯลฯ

5) ได้ค้นพบความสามัคคีโดยจิตใต้สำนึก เช่น การเอื้ออาทร การเสียสละเวลา ทรัพย์สิน และ ฯลฯ

6) ยังมีบางหน่วยงานหรือข้าราชการบางคนที่มีความพร้อมจะช่วยเหลือและให้การสนับสนุนต่อองค์กรชุมชน โดยเฉพาะกับองค์กรที่เสรีและอิสระเช่น กลุ่มของเรา (องค์กรเกษตรกรรวม ม.3 บ้านบางยี่ว)

ได้เสนอข้อบังคับและเลือกคณะกรรมการดำเนินงานโดยที่ประชุมดังนี้

1) นายโสภณ	จันทร์ทอง	ประธาน
2) นายธวัช	เรืองอ่อน	รองประธาน
3) นางชะบา	มากชุมพล	เหรัญญิก
4) นางเอื้อน	ปานมี	ผู้ช่วยเหรัญญิก
5) นางรัชณี	นวลศรี	บัญชี
6) นายประจวบ	เกลี้ยงคำ	เงินกู้
7) นางดี	พุ่มมณี	ฝ่ายนาข้าว
8) นางกิมดิน	สงคำ	ฝ่ายปศุสัตว์
9) นางประกอบ	เรืองอ่อน	ฝ่ายประมง
10) นายบุญฤทธิ์	พรหมพฤกษ์	ฝ่ายไร่นาสวนผสม
11) นายทวี	สร้อยสิริสุนทร	กรรมการเลขานุการ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

- 1) นายไพบูลย์ ขุนน้ำ เจ้าหน้าที่เกษตรประจำตำบล
- 2) นายสมจิตร สดเชียด ประธานกลุ่มไร่นาสวนผสมตำบลเกาะเกด
- 3) นายสมพงษ์ ศรีนิล นายกชมรมศิลปพื้นบ้านศรีวิชัย อ.เชียรใหญ่
- 4) นายเพิ่ม ขุนน้ำ ผู้ทรงคุณวุฒิ อาวุโสชุมชน
- 5) พระอธิการแปลก สัตยาธิโก เจ้าอาวาสวัดไทรทอง
- 6) นายเสริม นิ่มนวล ผู้ทรงคุณวุฒิ ครูโรงเรียนวัดบางอ่าว
- 7) ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกด
- 8) พัฒนาชุมชนประจำตำบล
- 9) ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเชียรใหญ่
- 10) นายสมพิศ ทองเทศ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 6
- 11) นายฝาก ตริถวัลย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ นักบัญชีชาวบ้าน
- 12) นายอรุณ ชูเทพ ผู้ใหญ่บ้านหมู่ที่ 3 ตำบลเกาะเกด

ถึงในโครงสร้างจะมีคณะกรรมการถึง 11 คน 11 ตำแหน่ง แต่การปฏิบัติหน้าที่ยังเป็นบทบาทของ

- 1) นางชะบา มากชุมพล ในการรับสั่งจะออมทรัพย์รายเดือน
- 2) นายประจวบ เกลี้ยงคำ ดูแลฝ่ายเงินกู้และตรวจสอบต่าง ๆ
- 3) นายทวี สร้อยสิริสุนทร หน้าที่ต่าง ๆ ที่เหลือเหมือนเดิม
- และ 4) นายโสภณ จันทรทอง มาเป็นประธานผู้หลักผู้ใหญ่และผู้อาวุโสของกลุ่ม

ในเดือนพฤษภาคม 2543 หอการค้าของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และมีการลงคะแนนเลือกตั้งใหม่ในเดือนมิถุนายน 2543 นายทวี สร้อยสิริสุนทร ได้ลงสมัครเลือกตั้งด้วย ทำให้เกิดความขัดแย้งกรณีเรื่อง กองทุนสวัสดิการชุมชนเพิ่มขึ้นจากห้วคณะแนที่ถือพรรคถือพวกพี่น้อง และจากผู้สมัครลงเลือกตั้ง เช่น มีการหาเสียงว่า ถ้าได้รับเลือกตั้งจะแจ้งความให้ตำรวจจับนายทวี ฐานแอบอ้างชื่อชักยอกทรัพย์ มีบางคนมาบอกว่าให้นำเงินจากเมนู 5 ที่จัดตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนมาแจกแล้วจะลงคะแนนให้ และสารพัดวิธีที่สกปรกเพื่อให้ได้รับชัยชนะจากการเลือกตั้ง แต่นายทวี ก็เฉย โดยยืนยันเจตนารมณ์ที่ตั้งกลุ่มและสิ่งที่ปฏิบัติมา และนี่ก็เป็นอีกสาเหตุหนึ่งที่มีการลาออกจากสมาชิกกลุ่มบางคน “ไม่ซื้อเสียงแจกเงิน ไม่เลี้ยงเหล้าดื่มหมู ชาวบ้านไม่เลือกหรือ” นายทวี สร้อยสิริสุนทร ได้สรุปเป็นบทเรียนไว้

วันที่ 16 มิถุนายน 2543 ทางกลุ่มเกษตรกรรมหมู่ที่ 3 บ้านบางอ่าวได้ไปขึ้นทะเบียนกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร ณ สำนักงานเกษตรและจังหวัดนครศรีธรรมราช

ในช่วงปิดเทอมเดือนเมษายน กลุ่มได้ใช้บ้านนายทวี สร้อยสิริสุนทรเป็นที่ทำการชั่วคราว พอเปิดเทอมก็ไม่ได้ไปใช้ที่โรงเรียนเพราะทางโรงเรียนได้ตั้งกลุ่มขึ้นเอง เลยต้องใช้ได้ต้นไม้บ้านนายทวีเป็นที่ทำการเรื่อยมา

ในขณะที่เดียวกันผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางยี่ว์ได้พบโอกาสใช้จังหวะของการแตกร้างของชุมชนเพิ่มความแตกแยกให้กับชุมชนโดยตั้งกลุ่มขึ้นมาอีกโดยใช้ชื่อคล้ายคลึงกัน ถ้าฟังหรืออ่านโดยไม่ได้สังเกต คิดว่าเป็นกลุ่มเดียวกัน คือชื่อว่า “กลุ่มเกษตรอ้อมทรัพย์แบบพึ่งพอโรงเรียนวัดบางยี่ว์” เพราะ 1) มีสมาชิกมาถามว่าเป็นกลุ่มเดียวกันหรือไม่ 2) ไปรษณีย์ส่งผิดเพราะชื่อคล้ายกัน

จากการศึกษาได้พบเหตุของการจัดตั้งกลุ่มเกษตรอ้อมทรัพย์แบบพอเพียงโรงเรียนวัดบางยี่ว์ ดังนี้

1) เห็นว่าทางกลุ่มเกษตรอ้อมทรัพย์ฯ สามารถติดต่อเชื่อมโยงแหล่งทุนสนับสนุนได้ทั้ง ๆ ที่เป็นชาวบ้าน ถ้าข้าราชการที่เป็นโรงเรียนควรขอได้เหมือนกัน น่าจะง่ายกว่าจากกองทุนชุมชนสำนักงานเกษตรอำเภอ ฯลฯ เพราะเคยพบผู้อำนวยการท่านนี้ไปสำนักงานเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนคร และขึ้นทะเบียนกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร

2) สามียของผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางยี่ว์เริ่มเคลื่อนไหวทางการเมือง ลงพื้นที่หาเสียงเพื่อต้องการสมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร(สส.)ในนามพรรคความหวังใหม่

3) ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดบางยี่ว์ไม่พอใจและต้องการทำลายชื่อเสียงและเครดิตของกลุ่มและนายทวิ สร้อยสิริสุนทรเพราะรู้และไม่ร่วมมือในการทุจริตงบประมาณและเวลาของวิทยากรชุมชนของโรงเรียนในช่วงเวลาที่เป็นกรรมการ โรงเรียนและวิทยากรชุมชน

จากสาเหตุข้อที่ 3 เป็นการสร้างเกราะมวลชนเพื่อป้องกันตนเองจากการร้องเรียนหรือตรวจสอบและวิเคราะห์เจาะลึกลงไป ผู้อำนวยการคนนี้มีพฤติกรรมที่ไม่สามารถจะเสนอในงานศึกษาวิจัยนี้ได้ แต่พฤติกรรมนี้ผู้คนในชุมชนส่วนใหญ่ทราบดี

ในช่วงเวลาของเดือนพฤษภาคม- ตุลาคม 2543 โครงการส่งเสริมการเกษตรในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำรินักกิจกรรมปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตข้าวโดยผ่านทางสำนักงานเกษตรอำเภอเชียรใหญ่ได้มีการสนับสนุนต่อเนื่องจากปีพ.ศ. 2542 โดยให้มีเงื่อนไขการบริหารจัดการเหมือนเดิมและได้เพิ่มเงื่อนไขดังนี้

1) ทำต่อเนื่อง 3 ปี

2) ให้นำเงินที่ได้จากการจำหน่ายข้าวปลูกและปุ๋ยเคมีจัดตั้งเป็นกองทุนหมุนเวียนในการทำข้าว

ทางกลุ่มได้มีการปรึกษาหารือทำโครงการดังกล่าวต่อโดยใช้เวทีในการกำหนดรูปแบบการบริหารจัดการ การกำหนดราคาโดยนายทวิ สร้อยสิริสุนทรเป็นผู้ดำเนินการประชุม จากเวที กรรมการบางคนแสดงความเห็นแบบวิธีการต่าง ๆ เช่น แจกฟรี จำหน่ายในราคาที่ต่ำกว่าความเป็นจริงข้าวปลูกจำหน่ายกิโลกรัมละไม่เกิน 3 บาททั้งที่ดินทุนกิโลกรัมละ 12 บาท เป็นต้น ทำให้นายทวิ ต้องใช้ความพยายามชี้แจงและให้เล็งเห็นความสำคัญของการรวมกลุ่มเพื่ออนาคตภายภาคหน้า จนสามารถหารือได้ในราคาจำหน่ายแบบเป็นที่พอใจระดับหนึ่งของเจ้าหน้าที่เกษตรประจำตำบลและนายทวิ สร้อยสิริสุนทรที่เป็นแกนนำและได้จัดตั้งเป็นกองทุนข้าวชุมชนบ้านบางยี่ว์ขึ้นจนถึงปัจจุบัน

วันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2544 ได้จัดประชุมพิเศษ เรื่องโครงการส่งเสริมอาชีพหมู่บ้านละ 100,000 บาท ในงบประมาณกระตุ้นเศรษฐกิจผ่านทางองค์การบริหารส่วนตำบล โดยให้กลุ่มองค์กรในแต่ละหมู่บ้านส่งโครงการในวงเงิน 100,000 บาทปลอดดอกเบี้ย ส่งคืน ภายใน 5 ปี และกลุ่มต้องมีทุนสมทบอีก 30 เปอร์เซ็นต์ของงบประมาณที่ขอสนับสนุน โดยมีผู้เข้าร่วมประชุม 16 ราย เนื่องจากทางกลุ่มมีแผนงานเรื่องธุรกิจชุมชนในเรื่องการสร้างโรงสีชุมชน ที่ประชุมเห็นชอบให้ทางคณะกรรมการเสนอโครงการเพื่อขอการสนับสนุนโดยหมู่ที่ 3 ส่ง 3 โครงการ ผลการพิจารณาขององค์การบริหารส่วนตำบลการะเกด โครงการที่ได้รับการอนุมัติ คือ โครงการกลุ่มทำนาข้าว ซึ่งเป็นกลุ่มที่จัดตั้งขึ้นเพื่อโครงการนี้โดยเฉพาะ เมื่อวิเคราะห์เจาะลึกลงไปเป็นกลุ่มของบรรดาหัวคะแนนสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลคนหนึ่ง โดยเมียของสมาชิก อบต. เป็นหัวหน้าโครงการ

วันที่ 25 พฤษภาคม 2544 ได้จัดประชุมสามัญประจำปีของกลุ่มโดยนายทวี ตำแหน่งเลขานุการได้ชี้แจงผลการดำเนินงานของกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ อย่างเป็นระบบและครบถ้วนทุกบาททุกสตางค์ และปันผลให้สมาชิก สำหรับในด้านของคณะกรรมการได้มีการปรับเปลี่ยนดังนี้

1) นายโสภณ จันทรทอง	ประธานทำหน้าที่เป็นผู้หลักผู้ใหญ่
2) นายธวัช เรืองอ่อน	รองประธาน
3) นายประจวบ เกลี้ยงคำ	สินเชื่อ
4) นางชะบา มากชุมพล	เหรียญก
5) นางรัชณี นวลศรี	บัญชี
6) นางเปรมฤทัย สร้อยสิริสุนทร	สวัสดิการและทะเบียน(ฝังงาน)
7) นางเอื้อน ปานมี	ประชาสัมพันธ์
8) นายทวี สร้อยสิริสุนทร	เลขานุการ

ที่ปรึกษาไม่มี โดยมีเหตุผลดังนี้

1) ตามแนวทางของการปฏิรูปราชการแล้ว ทุกหน่วยงานของรัฐต้องทำหน้าที่เป็นผู้สนับสนุนกิจกรรมทางกลุ่ม / องค์กร / ของภาคประชาชนอยู่แล้ว

2) ที่ผ่านมาก็ที่ปรึกษาก็ไม่ได้มีบทบาทและทำหน้าที่อยู่แล้ว บางคน บางหน่วยงานก็ถกกันขัดขวางเสียด้วยซ้ำ

จะเห็นได้ว่าจำนวนคณะกรรมการลดลงจากปี 2543 เพราะตำแหน่งหรือฝ่ายที่ไม่มีการเคลื่อนไหวทางกิจกรรมยกเลิกไปพร้อมบุคลากร และในการพัฒนาทางความสามารถในการดำเนินงานของกลุ่ม ทั้งหลักคิด แนวทางวัตถุประสงค์ของกลุ่มตอนเริ่มก่อตั้ง โดยได้แสดงความรับผิดชอบอย่างชัดเจน คือ นางชะบา มากชุมพล นายประจวบ เกลี้ยงคำ และนายธวัช เรืองอ่อน โดยสังเกตได้จาก

1) หลังจากเดือนพฤษภาคม 2544 แล้วนายทวี สร้อยสิริสุนทร จะไม่ค่อยอยู่ในที่ทำการของบางเดือน นายประจวบ เกลี้ยงคำ จะเป็นแกนนำและคอยดูแลในด้านต่าง ๆ ของกลุ่ม

2) นายธวัช เรืองอ่อน มีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่มากขึ้น

3) นางชะบา มากชุมพล และนายธวัช เรืองอ่อน มีการพัฒนาด้านความรู้ความสามารถและได้รับการเสนอให้เป็นกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 1 ตำบลบาท

เนื่องจากนายทวี สร้อยสิริสุนทร และครอบครัวชอบปลูกต้นไม้ทุกประเภทตั้งแต่พืชผักสวนครัวจนถึงไม้ผล ไม้ยืนต้นและได้ศึกษาการทำปุ๋ยน้ำชีวภาพจากกิจกรรมวัดป่ายาง ต.ท่าจั่ว อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช แล้วนำมาขยายและสาธิตกับเพื่อนสมาชิกของกลุ่ม โดยขอสนับสนุนงบประมาณจำนวน 3,000 บาทจากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเชียรใหญ่เพื่อจัดเวทีให้ความรู้และสาธิตเป็นค่าอาหารและค่าวิทยากร ชื่อวัสดุ เช่น ถังหมัก ถากน้ำตาล จากกิจกรรมดังกล่าวเป็นการเปิดวิถีคิด วิถีปฏิบัติเรื่องการดูแลดินซึ่งเป็นปัญหาใหญ่ในการทำนาข้าวที่ใช้สารเคมีจนพื้นดินในนาข้าวขาดคุณภาพ แนวคิดวิถีปฏิบัติในการลดใช้สารเคมี การหลีกเลี่ยงการใช้สารเคมีในการปลูกพืชผัก สัตว์ไว้เป็นอาหาร ที่บริโภคในชีวิตประจำวันเพื่อสุขภาพที่ดี การเปิดแนวคิดวิถีปฏิบัติ การลดต้นทุนในการผลิต คือใช้วัสดุเหลือใช้ในท้องถิ่นมาแปรรูปเป็นปุ๋ยทดแทนการใส่ปุ๋ยหรือสารเคมี และปัจจุบันได้มีการเผยแพร่ขยาย หัวเชื้อและการผลิตปุ๋ยชีวภาพให้กับสมาชิกของกลุ่มและผู้สนใจในหมู่บ้านและชุมชนใกล้เคียง

วันที่ 20 พ.ย. 2544 ได้มีการประชุมในงบประมาณสนับสนุนแบบกู้ยืมจากองค์กรเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนคร ในกิจกรรมเมนู 5 จากกองทุนชุมชน โดยทางองค์กรเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนคร ได้มีการรอบในการกู้ยืมดังนี้

- 1) เป็นการรวมตัวของสมาชิกกลุ่มเพื่อทำกิจการร่วมกัน
- 2) กู้ยืมโดยคิดเป็นรายคน ๆ ละ 5,000 บาทโดยกลุ่มเป็นผู้รับผิดชอบและส่งคืนเงินคืนที่ กู้ยืม องค์กรเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนครภายใน 5 ปี และค่าบำรุงหรือดอกเบี้ยให้กับกลุ่มสมทบหรือตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการ ประกอบกับทางกลุ่มมีแผนงานและโครงการ เรื่องการสร้างโรงสีข้าวชุมชนขนาดเล็กซึ่งไม่ผ่านการอนุมัติจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกด คณะกรรมการจึงได้หารือกัน เป็นอันตกลงว่าจะรวบรวมผู้ประสงค์ร่วมทุนได้ 30 - 40 คน รวมเป็นเงินจำนวน 170,000 บาท โดยมีนายประจวบ เกียรติคำ เป็นหัวหน้าโครงการ สถานที่ตั้งคือ บนเนื้อที่ที่ได้รับบริจาคจากนายโสภณ จันทร์ทอง จำนวน 1 ไร่ เหตุผลที่ตัดสินใจทำโรงสีข้าว คือ

- 1) เพื่อสมาชิกไม่ต้องนำข้าวเปลือกไปสีเป็นข้าวสารไกล ๆ
- 2) เพื่อเป็นการป้องกันการเอาเปรียบจากการชั่งน้ำหนักจากเจ้าของโรงสี
- 3) เพื่อให้สอดคล้องกับอาชีพที่ทำอยู่ คือ การทำนาข้าว สอดคล้องกับการทำกิจกรรมที่ทำอยู่ คือ กองทุนข้าวชุมชน และสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนานโยบายแห่งรัฐโดยพระราชดำริขององค์ในหลวงเรื่องเศรษฐกิจแบบพอเพียง

ในเดือนกุมภาพันธ์ 2545 ได้เริ่มก่อสร้างอาคารโรงสีข้าวโดยไม่ได้จ้างแรงงานภายนอกเลย เป็นการช่วยกันสร้างของนายโสภณ จันทร์ทอง นายประจวบ เกียรติคำ นายธวัช เรืองอ่อน และสมาชิกอีก 2-3 คนรวมทั้งการจัดหาซื้อเครื่องสีข้าวเพราะงบประมาณน้อยเลยต้องหาเครื่องสีข้าวมือสองจนสามารถเดินเครื่องสีข้าวครั้งแรกได้เมื่อวันที่ 19 สิงหาคม 2545

ในการประชุมสามัญประจำปี เดือนพฤษภาคม 2545

1) ได้มีการปันผล

2) ระเบียบข้อบังคับ ไม่มีการเสนอการปรับเปลี่ยน แต่นำเสนอระเบียบข้อบังคับของ กองทุนข้าว

3) เพิ่มมาตรการกรณี สมาชิกท่านใดขาดส่งเงินสัจจะออมทรัพย์ในเดือนให้มีการหัก เงินปันผล โดยนำยอดปันผลที่ได้หารด้วย 12 เดือน นำผลลัพธ์ที่ได้บวกกับเดือนที่ได้บวกกับเดือนที่ขาด ส่งสัจจะออมทรัพย์นำเข้ามาสมทบกองทุนสวัสดิการ

4) ปรับปรุงสมุดสัจจะออมทรัพย์ประจำตัวสมาชิก

- เล่มใหญ่กว่าเดิมและน่าจะเป็นเล่มที่ใหญ่ที่สุดของประเทศไทย
- ใช้ได้ในการฝากถึง 10 ปีและเป็นทะเบียนการกู้-ยืม ได้ถึง 20 ครั้ง

5) คณะกรรมการ

- เริ่มใช้วิธีการให้สมาชิกเสนอให้ออกโดยให้เหตุผลหรือลาออกเองแทนการ หมดวาระแล้วค่อยเลือกตั้งใหม่

- เสนอนางเปรมฤทัย สร้อยสิริสุนทร จากฝึกงานเป็นคณะกรรมการ โดยมี รายชื่อคณะกรรมการชุดใหม่ ดังนี้

- 1) นายโสภณ จันทรทอง ประธาน
- 2) นายธวัช เรืองอ่อน รองประธาน
- 3) นายประจวบ เกลี้ยงคำ สินเชื้อ
- 4) นางชะบา มากชุมพล เหมัญญิก
- 5) นางรัชณี นวลศรี บัญชี
- 6) นางเปรมฤทัย สร้อยสิริสุนทร ทะเบียน/สวัสดิการ
- 7) นางเอื้อน ปานมี ประชาสัมพันธ์
- 8) นายทวี สร้อยสิริสุนทร เลขานุการ

จากการดำเนินงานที่ผ่านมาทำให้เกิดการพัฒนาความรู้ความสามารถ โดยใช้กิจกรรมเป็น เครื่องมือในการศึกษาเรียนรู้ เพราะตอนเริ่มก่อตั้งกลุ่ม หลายคนรวมทั้งกรรมการ สมาชิก และคนใน ชุมชนบอกว่าทำไม่ได้ ตั้งกลุ่มไม่ได้ถ้าตั้งได้ไม่นานก็ล้ม เพราะขนาดหน่วยงานรัฐมาตั้งให้และให้เงิน งบประมาณมาด้วยยังล้มเลย มีการ โกงกัน ทูจริตกัน สารพัดปัญหา แต่เมื่อกลุ่มกิจกรรมต่าง ๆ ดำเนิน มาได้ นายทวี สร้อยสิริสุนทร จึงได้เสนอชื่อกลุ่มเพื่อความเหมาะสมสอดคล้องกับกิจกรรมที่ทำอยู่ว่า

“ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว” โดยมีความหมายดังนี้

1. ศูนย์ = จุดรวม, จุดร่วม, ตรงกลาง
2. สาธิต = ลองแล, ลองทำแล
3. พัฒนา = ทำให้ดีขึ้น

4. กระบวนการ = ขั้นตอน, เป็นขั้นเป็นตอน
 5. เรียนรู้ = การศึกษา, อบรม
 6. กิจกรรม = เรื่องที่ทำ, เรื่องที่จะทำ
 7. ชุมชนบ้านบางยี่ว = พื้นที่เดียวกัน, ความต้องการเหมือนกัน

โดยนายโสภณ จันทร์ทอง เป็นผู้ออกแบบตราสัญลักษณ์ ดังนี้

นกเหยี่ยว หรือภาษาใต้เรียกว่า “ยี่ว” กางปีกยืนบนถุงเงินและปากคาบตำราหรือความรู้ มีตัวอักษรได้รูปสัญลักษณ์ “สามัคคี ชื้อลัตย๋ เสียสละ” และล้อมรอบด้วยชื่อของ “ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน หมู่ที่ 3 ต.เกาะเกด อ.เชียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช โดยประกาศใช้เป็นทางการในเดือนพฤษภาคม 2545

แสดงภาพสัญลักษณ์ของศูนย์

เดือนกรกฎาคม 2545 ทางศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนได้ออกหนังสือเชิญสมาชิกให้ออกหรือพ้นสภาพการเป็นสมาชิกของศูนย์จำนวน 5 คน โดยมีสาเหตุมาจากการจะมีการเลือกตั้งกรรมการระดับภาคของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร และได้มีผู้ลงสมัครท่านหนึ่งได้ใช้วิธีการหาเสียงแบบหลอกลวงชาวบ้านโดยมีหวัคะแนนร่วมกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกดบางคน และคนในชุมชนที่เห็นแก่เงินจำนวนหนึ่ง โดยให้เขียนแบบเสนอโครงการเป็นรายบุคคลโดยมีเงื่อนไขให้เลือกเบอร์ 4 คือนายไพรัตน์ พร้อมเรียกเก็บเงิน ทำให้สมาชิกของศูนย์สาธิตฯและกรรมการถึง 98 %หลงเชื่อทั้งที่นายทวี สร้อยสิริสุนทรได้เคยรายงานความเคลื่อนไหวเรื่องนี้ในที่ประชุมเป็นระยะๆว่าไม่มีความคืบหน้าของกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร และก็ยังเดือนในช่วงขณะที่กำลังหลอกลวงกันอยู่ แต่ไม่มีใครเชื่อและยังหาว่านายทวี สร้อยสิริสุนทรไปขัดขวางอีก เพราะผู้ที่หลอกลวงบอกว่าจะได้เงินจากกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกรในเดือนตุลาคม 2545 แม้แต่คณะกรรมการก็เป็นไปด้วย โดยนายโสภณ จันทรทองผู้เป็นประธานนำเอาเอกสารสำคัญจากการขอขึ้นทะเบียนไปให้กลุ่มผู้หลอกลวงและทำให้เอกสารดังกล่าวได้รับความเสียหาย และยังเกิดความแตกแยกหนักเข้าไปอีกเมื่อผู้หลอกลวงบอกว่ากรรมการต้องเซ็นในเอกสารเสนอโครงการครบทุกคน แต่นายทวี สร้อยสิริสุนทรไม่เซ็นทำให้ประธานคือนายโสภณ จันทรทอง ถูกสมาชิกต่อว่าคำทอ เมื่อเหตุการณ์ลุกลามและกรรมการถูกหลอกลวงไปทุกคนแล้วยกเว้นนายทวี สร้อยสิริสุนทรและนางเปรมฤทัย สร้อยสิริสุนทร นายประจวบ เกดียงคำ เห็นท่าจะลุกลามไปกันใหญ่ และไม่มีทางแก้ไข จึงเข้ามาปรึกษานายทวีนายทวี เห็นว่าถ้าปล่อยไว้จะลุกลามไปมากกว่านี้ จึงนัดประชุมกรรมการเป็นการด่วน โดยนายทวีเป็นผู้ดำเนินการประชุม โดยนำกระบวนการประชุมอย่างสร้างสรรค์เข้ามาใช้ โดยเริ่มจาก

- ทบทวนเรื่องนี้เกิดขึ้นได้อย่างไร? เพราะอะไร?
- ต้นเหตุมาจากไหน? ใครมีส่วนร่วมบ้าง? ถ้าปล่อยให้เป็นต่อไปจะเกิดอะไรขึ้น?
- ระเบียบข้อบังคับกลุ่มอยู่อย่างไร? จะใช้ข้อบังคับให้มีประสิทธิภาพอย่างไรบ้าง?

จากประเด็นพูดคุยโดยกระบวนการประชุมแบบมีส่วนร่วมทำให้พบทางออกในการแก้ปัญหาคือเชิญสมาชิกที่เป็นแนวร่วมและเห็นด้วยกับพวกหลอกลวงและไม่สามารถพูดกันรู้เรื่องแล้วให้ออกจากการเป็นสมาชิกจำนวน 5 คน เพราะทำผิดระเบียบเรื่อง ทำให้เกิดความแตกแยกภายในศูนย์สาธิตฯ

ในการตัดสินใจแก้ปัญหาในครั้งนี้เป็นการแสดงถึงเสถียรภาพของคณะกรรมการในการบริหารจัดการ จุดยืนของศูนย์สาธิตฯ และความซัดของข้อมูลที่นายทวี สร้อยสิริสุนทร ได้เชื่อมโยงและนำเข้ามาชี้แจงบอกเล่าให้รับรู้รับทราบกัน

เดือนสิงหาคม 2545 เช่นกัน ทางศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่วได้เข้าเป็นภาคีร่วมจัดงานสมัชชาสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยการสนับสนุนของสำนักงานปฏิรูปสุขภาพแห่งชาติ (สปรช.) ทำให้สมาชิกได้เห็นความสำคัญในเรื่องสุขภาพของตนเอง และได้รวมตัวกันจัดตั้งกองทุนสุขภาพชุมชนเอาไว้เพื่อดำเนินงานด้านสุขภาพของสมาชิกต่อไป

เดือนสิงหาคม 2545 เช่นกันทางศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว ได้เข้าร่วมกิจกรรมเพื่อการเรียนรู้ในด้านการศึกษาวิจัยเพื่อท้องถิ่นในโครงการวิจัยเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรการเงินชุมชนภายใต้การสนับสนุนของมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (มวล.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย(สกว.) โดยทางศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่วมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ดังนี้

1) เพื่อเป็นการพัฒนาบุคลากรของศูนย์ฯ เช่น บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ ความรู้จากการได้แลกเปลี่ยนกับเพื่อนที่อื่น

2) เพื่อทบทวนบทเรียนการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ฯ ที่ผ่านมาของแต่ละช่วงเวลา เพื่อจะได้นำบทเรียนดังกล่าวเป็นความรู้ในการพัฒนาการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ฯ ให้เจริญก้าวหน้าและยั่งยืนและเป็นการพึ่งกันเองของสมาชิกศูนย์ฯ

เดือนธันวาคม 2545 ทางศูนย์สาธิตฯ ได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านสุขภาพกับคณะทำงานสร้างสุขภาพ จังหวัดนครศรีธรรมราช ภายใต้การสนับสนุนของสำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) โดยได้ร่วมเสนอและพัฒนาโครงการการผลิตอาหารปลอดภัยเคมีที่บริโภคในชีวิตประจำวัน โดยมีนางชบา มากชุมพล เป็นหัวหน้าโครงการ มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1) เป็นการพัฒนาบุคลากรของศูนย์ฯ เช่น บทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบ ความรู้จากการได้แลกเปลี่ยนกับเพื่อนที่อื่น

2) เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจ แก่กลุ่มเป้าหมายที่ร่วมโครงการ และคนในชุมชนให้ตระหนักถึงพิษภัยของสารเคมีที่ใช้ประกอบอาหาร และสารเคมีที่ตกค้างในพืชผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์ที่รับประทานอยู่ในชีวิตประจำวัน

กลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วมเป็นครัวเรือนที่ได้รับสวัสดิการจากทางศูนย์สาธิตฯ จำนวน 20 ครัวเรือน

กิจกรรมสำคัญของศูนย์ฯ

1) กลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว

เป็นกิจกรรมหลักของศูนย์ฯ คือผู้ที่เป็สมาชิกของศูนย์สาธิตฯ ทุกคนต้องถือหุ้นสัจจะออมทรัพย์อย่างน้อย 1 หุ้นเป็นเงิน 50 บาทแต่ไม่เกิน 5 หุ้น จึงจะเข้าร่วมกิจกรรมอื่น ๆ ของศูนย์ฯ ได้ กิจกรรมสัจจะออมทรัพย์ดำเนินการทุกวันที 15 ของทุกเดือน เริ่มตั้งแต่เวลา 09.00 น. - 12.00 น โดยคณะกรรมการแต่ละคนต้องมีหน้าที่ดังนี้

นางเอื้อน ปานมี	รับผิดชอบฝ่ายลงทะเบียนและบันทึกการประชุม
นางรัชณี นวลศรี	เก็บเงินสัจจะออมทรัพย์ประจำเดือน
นางเปรมฤทัย สร้อยสิริสุนทร	ฝ่ายเก็บคั้นเงินกู้, รับดอกเบี้ยเงินกู้, จ่ายสวัสดิการ
นายธวัช เรืองอ่อน	ฝ่ายเก็บคั้นเงินกู้, รับดอกเบี้ยเงินกู้, จ่ายสวัสดิการ
นางชบา มากชุมพล	ฝ่ายสินเชื่อ

นายประจวบ เกลี้ยงคำ

นายทวี สร้อยสิริสุนทร

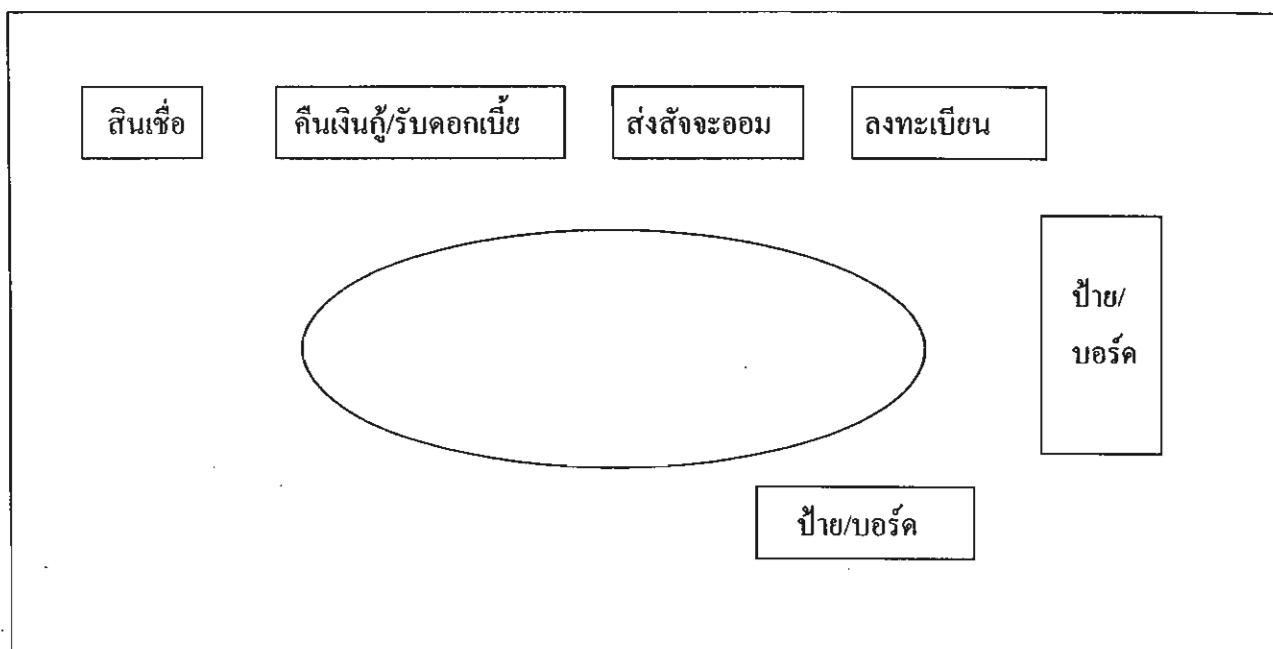
นายโสภณ จันทร์ทอง

ฝ่ายสินเชื่อ

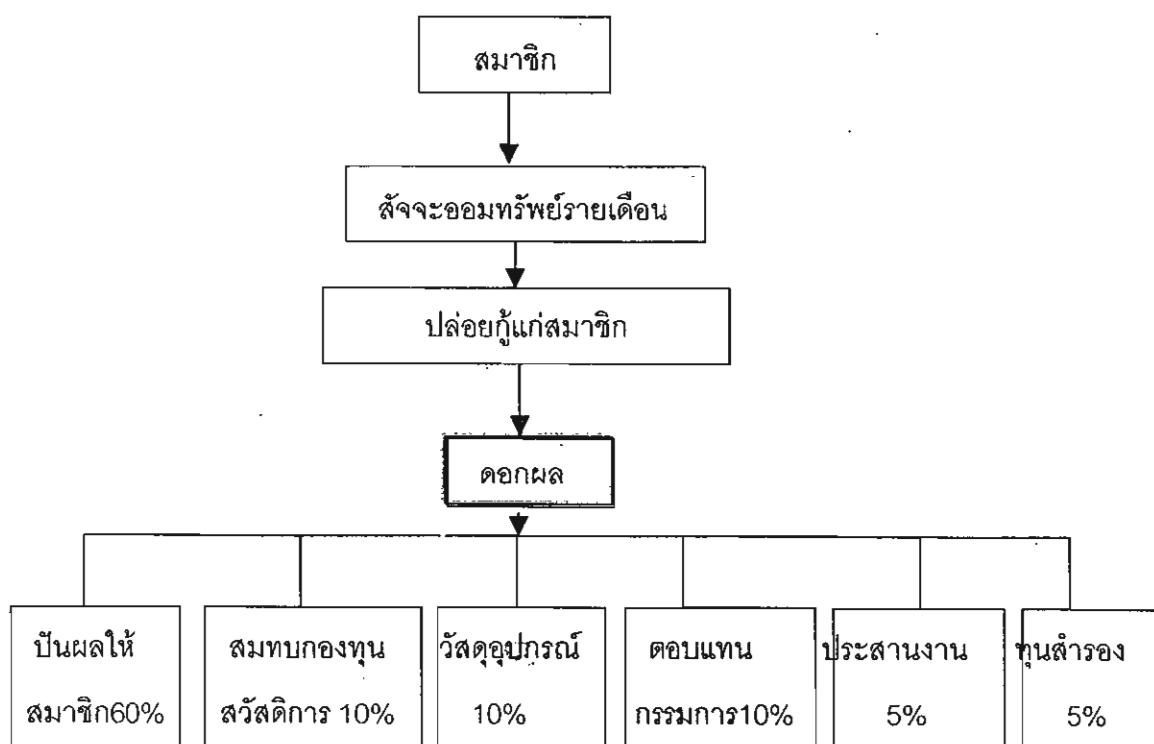
ดำเนินการประชุม

ประธานในที่ประชุม

แผนผังในการทำงานของคณะกรรมการ

ผังการจัดสรรผลกำไรของกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่หว

ตารางแสดงผลการดำเนินงานตั้งแต่ปี 2542 - 2546

เดือน ปี	จำนวนสมาชิก	จำนวนหุ้น	ยอดสัจจะออมทรัพย์	ปล่อยกู้/ราย	จำนวนครั้งที่กู้	ยอดเงินกู้	กำไร
พ.ค. 42 - เม.ย. 43	39	43	24,200	-	-	-	-
พ.ค. 43 - เม.ย. 44	37	48	47,750	4	6	37,000	3,946
พ.ค. 44 - เม.ย. 45	37	56	81,400	12	14	94,000	11,390
พ.ค. 45 - เม.ย. 46	45	77	117,800	14	18	99,000	17,890

เดือน ปี	กำไร	10% ตอบแทน กรรมการ	10% วัสดุ อุปกรณ์	10% สวัสดิการ	5% ประสาน งาน	5% ทุนสำรอง	60% คืน สมาชิก
พ.ค. 42 - เม.ย. 43	-	-	-	-	-	-	-
พ.ค. 43 - เม.ย. 44	3,946	394	394	394	197	200	2,367
พ.ค. 44 - เม.ย. 45	11,390	1,139	1,139	1,139	569	570	6,834
พ.ค. 45 - เม.ย. 46	17,890	1,789	1,789	1,789	894	895	10,734

2) กองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่ว

เริ่มจากกลุ่มเกษตรกรรอมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่วได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนครศรีฯเมื่อเดือนมิถุนายน ปี 2542 ได้เข้าร่วมกิจกรรมสวัสดิการชุมชนเร่งด่วน (เมนู 5) ของกองทุนเพื่อสังคม โดยมีจำนวนผู้ด้อยโอกาสทางสังคม และมีกลุ่มผู้ด้อยโอกาสแสดงความจำนงเข้าร่วมโครงการ

1. เด็กอนุบาลจำนวน 8 คน ช่วยเหลือคนละ 1,500 บาท รวม 12,000 บาท
2. เด็กประถมจำนวน 15 คน ช่วยเหลือคนละ 2,000 บาท รวม 30,000 บาท
3. เด็กมัธยมจำนวน 7 คน ช่วยเหลือคนละ 2,500 บาท รวม 17,500 บาท
4. คนชราจำนวน 18 คน ช่วยเหลือคนละ 3,600 บาท รวม 64,800 บาท

รวม 48 คน เป็นเงิน 124,300 บาท โดยทางกองทุนเพื่อสังคม มีกรอบในการจัดการบริหารดังนี้

- 1) โปร่งใส 2) เชื้ออาหาร 3) มีประสิทธิภาพ 4) ยืนบนขาตัวเองได้ และ 5) มีเพื่อนมากขึ้น

คุณสมบัติเบื้องต้นของผู้เข้าร่วมโครงการ

1. เด็กกำพร้า เด็กถูกทอดทิ้ง ให้อยู่กับผู้อื่นที่ไม่ใช่พ่อแม่ เด็กที่ถูกรอบครัวยากจน
2. หญิงหม้ายยากจน คนตกงาน คนที่ไม่มีที่ดินทำกิน
3. ผู้ป่วยติดเชื้ร้ายแรง พิการ

4. ผู้สูงอายุขาดการดูแล ผู้สูงอายุช่วยเหลือตัวเองไม่ได้

การบริหารจัดการโครงการจัดสวัสดิการชุมชนเร่งด่วนเมนู 5 ของกลุ่มเกษตรกรรอมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว

1. นำเงินที่ได้รับการสนับสนุนมากองรวมกันในรูปแบบการบริจาคเข้าเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชน

2. ผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือเลือกตัวแทนเข้าเป็นกรรมการร่วม 1 ท่าน

3. ผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือและบริจาคเข้าเป็นกองทุนสวัสดิการชุมชนได้รับสวัสดิการดังนี้

3.1 ผู้ชราจะได้รับดอกผลไปจนเสียชีวิตแต่ไม่เกิน 300 บาทต่อเดือน

3.2 เด็กจะได้รับดอกผลไปจนจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 หรือพ้นสภาพการเป็น

นักเรียนแต่ไม่เกิน 300 บาทต่อเดือน

4. เมื่อผู้ชราเสียชีวิต หรือเด็กพ้นสภาพการเป็นนักเรียน คณะกรรมการจะพิจารณาคัดเลือกผู้ด้อยโอกาสทางสังคมเข้ามารับการให้ความช่วยเหลือทดแทน

5. ผู้ที่ได้รับการช่วยเหลือจะต้องเป็นสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ด้วย โดยมีเงื่อนไขดังนี้

5.1 ผู้ชราเป็นสมาชิกของกลุ่มอยู่ก่อนแล้ว หรืออยู่ในความดูแลของสมาชิกที่มีบ้านเลขที่เดียวกันหรือเป็นผู้เลี้ยงดูจริง ๆ เดือนใดไม่ส่งสัจจะเงินออมจะไม่ได้รับดอกผลของกองทุนสวัสดิการชุมชนในเดือนนั้น

5.2 เด็กจะต้องเปิดบัญชีออมทรัพย์ของธนาคารออมสินสาขาเชียรใหญ่โดยมีชื่อทั้งสองชื่อคือ ชื่อของตัวเองและประธานหรือรองประธานกลุ่มองค์กร โดยจะต้องฝากอย่างน้อยเดือนละ 1 หุ่น ๆ 5 บาท เดือนใดไม่ฝากออมทรัพย์จะไม่ได้รับดอกผลของกองทุนสวัสดิการชุมชนในเดือนนั้น และจะถอนเงินจากบัญชีออมทรัพย์ได้เมื่อพ้นสภาพการเป็นนักเรียน

หมายเหตุ

ในข้อ 3.1, 3.2 และ 5.2 ในประโยคไม่เกิน 300 ต่อเดือนและเดือนละ 1 หุ่น ๆ ละ 5 บาท สามารถปรับเปลี่ยนได้ตามสภาพความเป็นจริงในขณะนั้น โดยเป็นมติในที่ประชุมประจำปี

จำนวนผู้ที่ได้รับสวัสดิการกองทุนสวัสดิการชุมชน ม.3 บ้านบางยี่ว 48 คน แต่ยังมีสมาชิกบางคนที่ไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งเป็นกองทุนจึงขอสละสิทธิ์ และลาออกจากกลุ่มไปจำนวน 10 ราย จึงได้สำรวจผู้ที่ได้รับผลประโยชน์รายใหม่จำนวน 10 ราย วิธีการคัดเลือกผู้ที่ได้รับผลประโยชน์แต่ละครั้งจะต้องผ่านมติที่ประชุมและความเห็นชอบของสมาชิกทุกคนด้วย

การบริหารจัดการเงินกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่วโดยนำเงินที่ได้ทั้งหมดมารวมกันเป็นเงินจำนวน 124,300 บาท ทางศูนย์จะนำเงินก้อนดังกล่าวปล่อยให้กับสมาชิกนำไปเพื่อที่จะประกอบอาชีพต่าง ๆ โดยมีหลักเกณฑ์การกู้ยืมดังนี้

- วงเงินกู้ 10,000 บาท ถ้ามีเงินเหลือสามารถเพิ่มวงเงินกู้ได้ โดยอยู่ในดุลยพินิจของคณะกรรมการดำเนินงาน

- ระยะเวลาในการกู้ไม่เกิน 1 ปี สามารถส่งคืนเงินต้นเป็นงวดได้
- ดอกเบี้ยร้อยละ 2 บาทต่อเดือน
- ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน

การจัดสรรเงินดอกเบี้ยที่ได้จากการปล่อยกู้ โดยเอาเงินจำนวนที่ได้ทั้งหมดมาหารด้วยจำนวนสมาชิกทั้งหมด 48 ราย ก็จะได้จำนวนเงินที่จะต้องจ่ายให้กับสมาชิกแต่ละคน และในการจัดการแต่ละครั้งก็จะมีเศษเงินที่เหลืออยู่ ทางศูนย์ได้เก็บเงินที่เป็นเศษเอาไว้แต่ละเดือน พอสิ้นปีก็นำเอาเศษเงินที่เก็บเอาไว้มาสมทบกับเงินต้นของกองทุนอีกครั้ง โดยจะมีการแจ้งยอดเงินให้สมาชิกทราบในวันประชุมสามัญประจำปีของศูนย์ทุก ๆ ปี โดยมีหัวหน้าฝ่ายดูแลผลประโยชน์ของกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบาวยิวเป็นผู้แจ้งรายละเอียดและดูแลควบคุมเงินกองทุน

วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง

- เป็นสวัสดิการให้กับทุกคนในครอบครัวของสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ และตัวสมาชิกเองหรือบุคคลในชุมชน

- เพื่อให้เกิดการเอื้ออาทร ดูแล ช่วยเหลือซึ่งกันและกันของคนในชุมชน
- เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ในด้านการบริหารจัดการ

ทุนของกองทุน

- เปอร์เซ็นต์จากการปันผลของกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยิว
- โครงการสวัสดิการชุมชนเร่งด่วน เมนู 5 กองทุนเพื่อสังคม
- เปอร์เซ็นต์จากผลกำไรของโครงการต่างๆของกลุ่ม
- รับบริจาค
- จัดกิจกรรม
- สมทบจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ

หลักเกณฑ์ในการพิจารณาหรือเงื่อนไข

- เป็นผู้ด้อยโอกาสจริง ๆ เช่น ผู้สูงอายุ, ผู้พิการ
- เป็นสมาชิกที่ปฏิบัติตามระเบียบและร่วมกิจกรรมของศูนย์อย่างต่อเนื่อง
- ผู้รับสวัสดิการจะต้องไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด
- ประเภททุนการศึกษาจะต้องเปิดบัญชีของธนาคารออมสิน สาขาเชียงราย โดยต้องมีชื่อผู้ฝากถอน 2 ชื่อ คือชื่อตัวเองและประธานของศูนย์และสามารถถอนเงินจากบัญชีได้เมื่อพ้นสภาพการเป็นนักเรียนหรือจบ ม.6

- ผู้รับสวัสดิการทุกประเภทขาดส่งสัจจะออมทรัพย์ 3 ครั้งโดยไม่ต้องแจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร คณะกรรมการดำเนินงานจะเลือกบุคคลอื่นมาทดแทน

จากการดำเนินงานตั้งแต่เริ่มดำเนินการจะมีการปรับเปลี่ยนรายชื่อผู้ได้รับผลประโยชน์อยู่เรื่อย ๆ สาเหตุมาจากการเสียชีวิตของคนชรา การลาออกของสมาชิก การพ้นจากการเป็นนักเรียนของเด็ก และปัจจุบันผู้ได้รับผลประโยชน์ของกองทุนว่างอยู่ 3 ราย เหตุที่ยังว่างอยู่ก็เพราะสมาชิกของศูนย์มีอายุไม่ถึงเกณฑ์ที่ทางกองทุนได้ตั้งไว้ ทางคณะกรรมการและสมาชิกของศูนย์จึงมีการประชุมและได้มีมติที่ประชุมว่า จะนำเงินที่ว่างอยู่ 3 รายของผู้รับผลประโยชน์นำไปเก็บสะสมเป็นเงินทำหอน้ำของที่ทำการศูนย์จนกว่าหอน้ำจะเสร็จสมบูรณ์ และต่อไปถ้ามีสมาชิกคนใดอายุครบจนถึงเกณฑ์จะได้รับสวัสดิการของกองทุนก็จะมอบให้ต่อไป

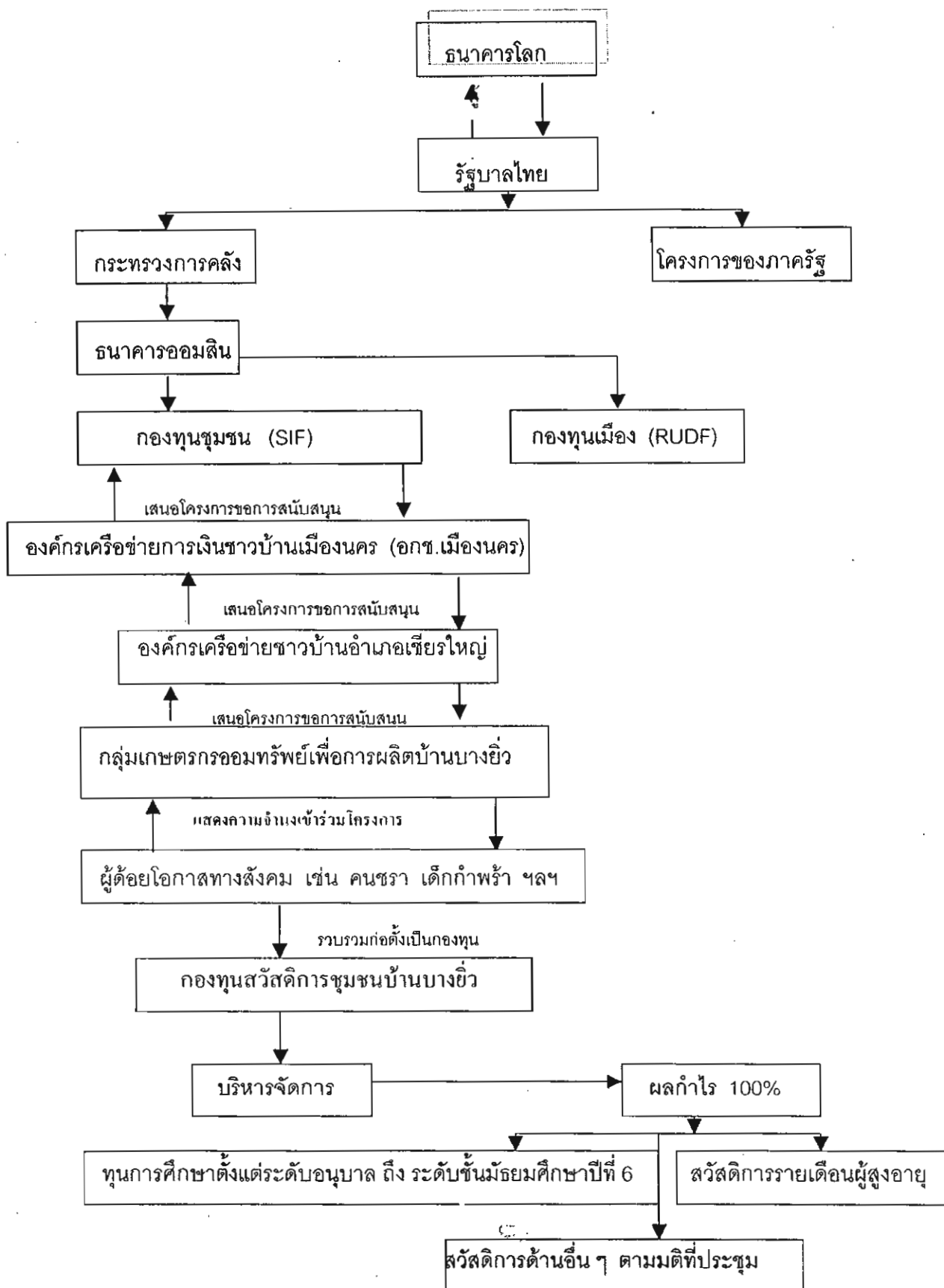
ตารางแสดงการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน

ปี พ.ศ.	กองทุน	จำนวนผู้กู้	จำนวนเงินที่กู้	กำไร	สวัสดิการต่อราย	เศษที่เป็นสตางค์
พ.ศ.43 – เม.ย. 44	125,589	8	118,000	16,241	331	353
พ.ศ.44 – เม.ย. 45	127,583	9	155,000	19,606	401	358
พ.ศ.45 – เม.ย. 46	131,931	11	183,000	28,460	588	236

ตารางแสดงแหล่งที่มาและยอดเงินรวมสุทธิของกองทุนสวัสดิการชุมชน

รายการ	พ.ศ.43 - เม.ย.44	พ.ศ.44 - เม.ย.45	พ.ศ.45 – เม.ย.46
1. กองทุนชุมชน	124,300	124,300	124,300
2. กลุ่มออมทรัพย์	448	1,139	1,789
3. กองทุนข้าว	-	393	1,041
4. บริจาคพิเศษสตางค์จากการปันผล	353	358	236
5. ดอกผลจากธนาคาร	448	104	1,282
รวม	125,589	127,583	131,931

แผนภาพแสดงที่มาของการก่อตั้งกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่ว

รายชื่อสำรวจผู้เข้าร่วมในโครงการเมนู 5

ที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	หมู่ที่	อายุ	จำนวนเงิน
1	ดช. พินุพงศ์ สุขเพ็ง	26	3	5	1,500 บาท
2	ดช.ธีรยุทธ พุ่มมณี	112	5	5	1,500 บาท
3	ดช. กรกช จงไกรจักร	77	3	4	1,500 บาท
4	ดช.สุพัฒพงศ์ เทพดำ	38/1	3	4	1,500 บาท
5	ดญ.พัชรี เรืองอ่อน	47	3	5	1,500 บาท
6	ดช.ศุภโชค โมกะศึก	43	3	5	1,500 บาท
7	ดช.กฤษฎา เรืองอ่อน	75	3	6	1,500 บาท
8	ดญ.ปัทมา อินทร์วานนท์	44	3	6	1,500 บาท
9	ดช.นัทพล ลายดาลก	71	3	7	2,000 บาท
10	ดช.อภิสิทธิ์ เรืองอ่อน	75	5	7	2,000 บาท
11	ดช.ประสิทธิ์ เกลี้ยงดำ	70	3	8	2,000 บาท
12	ดญ.วราภรณ์ นวลศรี	56	3	8	2,000 บาท
13	ดช.ธีรยุทธ มากชุมพล	24	3	8	2,000 บาท
14	ดช.สมโชค คำชุม	76	3	8	2,000 บาท
15	ดญ. ษิรินุช อินทร์วานนท์	44	3	8	2,000 บาท
16	ดช.สุรัชย์ เรืองอ่อน	75	3	9	2,000 บาท
17	ดญ.วัลภา จันทรทอง	2	3	10	2,000 บาท
18	ดญ.อรอุมา สงค์ดำ	62	5	10	2,000 บาท
19	ดญ.ศรีสุดา เกลี้ยงดำ	70	3	11	2,000 บาท
20	ดญ.สุมลทา เทพดำ	38/1	3	11	2,000 บาท
21	ดช.โชคดี ปานมี	53	3	11	2,000 บาท
22	ดญ.วันวิสา ช้างอินทร์	44	3	12	2,000 บาท
23	ดญ.สายสมร หนูแป้น	28	3	12	2,000 บาท
24	ดญ.ชะไมพร จันทรทอง	2	3	13	2,500 บาท
25	ดญ.วัชรีย์ เกลี้ยงดำ	70	3	13	2,500 บาท

ที่	ชื่อ - สกุล	บ้านเลขที่	หมู่ที่	อายุ	จำนวนเงิน
26	นาย สมเกียรติ นวลศรี	56	3	14	2,500 บาท
27	นายเอกรัตน์ พงศ์คุณ	56	3	64	3,600 บาท
28	นส.วารี มากชุมพล	35/1	3	83	3,600 บาท
29	นายธรรมรัตน์ บุญกิจ	75	3	65	3,600 บาท
30	นายพัชรพงษ์ ช้างอินทร์	44	3	82	3,600 บาท
31	นางล่อง เรืองอ่อน	71	3	64	3,600 บาท
32	นายสิน ชูมา	24	3	83	3,600 บาท
33	นายเคลื่อน เรืองฤทธิ์	69	3	65	3,600 บาท
34	นางล่อง พุ่มแก้ว	56	3	82	3,600 บาท
35	นายแสง สุขเพ็ง	26	3	69	3,600 บาท
36	นายคล้าย เรืองฤทธิ์	72	3	72	3,600 บาท
37	นางเตียน ชูมา	27	3	67	3,600 บาท
38	นางดม พรหมพฤกษ์	50	3	65	3,600 บาท
39	นางพา อินทร์วรานนท์	59	3	65	3,600 บาท
40	นางเคลื่อน เรืองฤทธิ์	62	3	71	3,600 บาท
41	นางเขียน พรหมพฤกษ์	35	3	68	3,600 บาท
42	นางรุ่น ช้างอินทร์	16	3	63	3,600 บาท
43	นายลาบ สองสี	51	3	82	3,600 บาท
44	นางราย คำชุม	75	3	65	3,600 บาท
45	นางเขียน เรืองอ่อน	54	3	69	3,600 บาท
46	นางเหมือน สองสี		3	76	3,600 บาท
47	นางพร้อม วัชรทอง	70	3	80	3,600 บาท
48	นางลาบ สองสี	61	3	66	3,600 บาท
รวม					123,500 บาท

รายชื่อผู้รับสวัสดิการจากกองทุนสวัสดิการประเภททุนการศึกษามิดังนี้

ที่	ชื่อ - สกุล	ที่	ชื่อ - สกุล
1.	ดช.ธีรยุทธ พุ่มมณี	16.	ดช.สราวุธ เรืองอ่อน
2.	ดช.จารุกิตติ์ เรืองอ่อน	17.	ดช.วรวิมล พรหมพฤกษ์
3.	ดช.สุพัฒพงษ์ เทพดำ	18.	ดญ.ปัทมา อินทร์วานนท์
4.	ดช.กฤษฎา เรืองอ่อน	19.	ดญ.พัชรี เรืองอ่อน
5.	ดช.นัฐพล รายอตาไธยะ	20.	ดญ.วราภรณ์ นวลศรี
6.	ดช.อภิสิทธิ์ เรืองอ่อน	21.	ดญ.ศรินทร์ช อินทร์วานนท์
7.	ดช.ประสิทธิ์ เกลี้ยงดำ	22.	ดญ.วัลภา จันทรทอง
8.	ดช.ธีรยุทธ มากชุมพล	23.	ดญ.ศรีสุตา เกลี้ยงดำ
9.	ดช.สุรัชย์ เรืองอ่อน	24.	ดญ.สมลดา เทพดำ
10.	ดช.โชคดี ปานมี	25.	ดญ.ชะไมพร จันทรทอง
11.	ดช.พรเทพ มากชุมพล	26.	ดญ.เบญจพร สร้อยสิริสุนทร
12.	ดช.เอกรัตน์ พงศ์คุณ	27.	ดญ.วลิสา นวลศรี
13.	นายธรรมรัตน์ บุญกิจ	28.	ดญ.สุดารัตน์ สาทร
14.	ดช.ปิยพงษ์ เรืองอ่อน	29.	ดญ.โสภาพร ปานมี
15.	ดช.ธนากร เรืองอ่อน	30.	ดญ.เย็นฤดี ปานมี

หมายเหตุ

ตอนนี้มีผู้ได้รับประโยชน์ว่าอยู่ 2 ราย และได้มีมติให้นำเงินสวัสดิการรายเดือนดังกล่าวสร้าง
สุขา ณ ที่ทำการศูนย์

รายชื่อผู้รับสวัสดิการจากกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ ดังนี้

ที่	ชื่อ - สกุล	อายุ	หมายเหตุ
1.	นางล่อง เรืองอ่อน	67	
2.	นายสิน ชูมา	86	
3.	นางล่อง พุ่มแก้ว	85	
4.	นางเตียน ชูมา	70	
5.	นางตั้ง เรืองอ่อน		
6.	นางพา อินวราพันธ์	68	
7.	นายโสภณ จันทรทอง	63	
8.	นางเชย สารมาศ		
9.	นางริน ช้างอินทร์	66	
10.	นางแป้น หลวงทิพรินทร์		
11.	นางเหียน เรืองอ่อน	72	
12.	นางพร้อม ริวทอง	87	
13.	นางแดง ดีชู		
14.	นายย่อ เรืองอ่อน		
15.	นางประไพ มากชุมพล		พิการ

3) โรงสีข้าวชุมชน

เริ่มจากกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่วได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนคร เมื่อเดือนมิถุนายน ปี 2542 ได้เข้าร่วมกิจกรรมสวัสดิการชุมชนเร่งด่วน(เมนู5)ของกองทุนเพื่อสังคม โดยการดำเนินงานขององค์กรเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนครซึ่งได้ตั้งกรอบกติกาในการกู้ยืมเงินดังนี้

1. เงินที่ได้จากการกู้ยืมจะต้องนำมาจัดการบริหารร่วมกันในรูปกลุ่มกิจกรรม
2. และจะต้องนำเงินที่กู้มาส่งคืนเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนครภายใน 5 ปี และต่อมาเมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2544 ได้มีการประชุมสมาชิกเพื่อที่จะปรึกษาหารือทำความเข้าใจเงื่อนไขในการกู้เงิน โดยทางคณะกรรมการได้เสนอว่าจะนำเงินที่กู้ได้มาร่วมกันทำโรงสีขนาดเล็ก ทางสมาชิกก็เห็นชอบพร้อมใจกัน โดยมีสมาชิกร่วมกิจกรรมจำนวน 34 คน เป็นเงินกู้คนละ 5,000 บาท รวมเป็นเงิน 170,000 บาท โดยมีวัตถุประสงค์ในการที่จะจัดตั้งโรงสีข้าวชุมชน ดังนี้

- สมาชิกจะได้สีข้าวโดยได้รับความเป็นธรรม

- บุคคลในชุมชนจะได้ไม่ต้องพาข้าวเปลือกไปสีข้าวไกลบ้าน
- เพื่อเป็นการแปรรูปผลผลิต และเพิ่มมูลค่าของผลผลิต

และนายโสภณ จันทรทองได้บริจาคที่ดินจำนวน 1 ไร่ เพื่อเป็นที่ตั้งของโรงสีข้าวชุมชน ซึ่งในการประกอบโรงสีข้าว ก็ได้รับความร่วมมือของสมาชิกเป็นอย่างดี และมีการจัดสรรค่าแรงในการทำงานให้ตามความเหมาะสม โรงสีข้าวได้ก่อสร้างเสร็จสมบูรณ์ และได้เริ่มการสีข้าวเมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ. 2545

ทุนในการดำเนินการโรงสีข้าวชุมชนบ้านบางยี่ว

ที่	รายการ	รับ	จ่าย	คงเหลือ
1.	รับจาก อภข.เมืองนคร	170,000		
2.	ปรับพื้นที่		22,000	
3.	ค่าวัสดุ อุปกรณ์ก่อสร้างโรงเรือน (ไม้, กระเบื้อง, ลังกะสี, ปูนซีเมนต์, เหล็ก, หิน ทราย, ตะปู)		77,234	
4.	ค่าแรงก่อสร้างโรงเรือน		8,076	
5.	ซื้อเครื่องจักรพร้อมอุปกรณ์สีข้าว (มือสอง)		37,000	
6.	ค่าเคลื่อนย้ายเครื่องจักรพร้อมอุปกรณ์สีข้าว		3,700	
7.	ค่าแรงติดตั้งเครื่องจักรพร้อมอุปกรณ์สีข้าว		15,000	
8.	ค่าซ่อมแซมเครื่องจักรและอุปกรณ์สีข้าว		600	
9.	เบ็ดเตล็ด		300	
รวม		170,000	164,000	6,000

การบริหารจัดการโรงสีข้าวชุมชน บ้านบางยี่ว

- บริหารโดยคณะกรรมการศูนย์
- ผู้จัดการ นายประจวบ เกลี้ยงดำ
- คนงานสีข้าว นายธวัช เรืองอ่อน และนายโสภณ จันทรทอง
- คนงานฝ่ายขาย นายธวัช เรืองอ่อน และนายโสภณ จันทรทอง
- ฝ่ายบัญชี นางเปรมฤทัย สร้อยศิริสุนทร
- ฝ่ายการเงิน นางชบา มากชุมพล และนายประจวบ เกลี้ยงดำ

ราคาผลผลิตจากโรงสีข้าวชุมชน

- ข้าวสารจำหน่ายราคา กิโลกรัมละ 10 บาท ถึงละ 150 บาท

- ปลายข้าวสารราคาโลกรั่มละ 5 บาท
- รำละเอียดโลกรั่มละ 5 บาท
- รำหยาบโลกรั่มละ 3 บาท
- แกลบกระสอบเล็ก 3 บาท กระสอบปานใหญ่ 5 บาท .

ในการดำเนินการสีข้าวก็มีอุปสรรค คือ เรื่องมาตรฐานของเครื่องจักรไม่ดีเท่าที่ควร เพราะว่าเป็นเครื่องจักรมือสอง จึงต้องมีการซ่อมแซมในช่วงแรกค่อนข้างจะมาก และด้วยเหตุที่เป็นเครื่องจักรมือสองจึงทำให้คุณภาพของข้าวสารที่สีออกมาไม่เป็นที่พึงพอใจของผู้ที่นำข้าวมาสีมากนัก จากการตรวจสอบก็พบว่าสาเหตุที่ทำให้ข้าวสารมีคุณภาพไม่ดีคือ

- ระบบการบดข้าวเปลือกของเครื่องจักรยังเป็นแบบหินขัด ซึ่งทำให้ข้าวสารที่สีออกมา มีคุณภาพไม่ดีนัก
- ข้าวเปลือกที่นำมาสียังมีความชื้นอยู่มาก
- ขาวนารับเกี่ยวข้าวในช่วงที่ข้าวเปลือกยังสุกไม่เต็มที่ จึงทำให้เนื้อเยื่อของข้าวไม่เต็มเม็ด พอสีข้าวออกมาทำให้ข้าวสารหักเป็นท่อน ๆ
- ข้าวเปลือกที่นำมาสีมีเศษดิน เมล็ดหญ้าติดมาด้วย

ในด้านสมาชิก

จากการประชุมผู้ถือหุ้นของกิจกรรมโรงสีข้าวชุมชนยังมีสมาชิกบางคนที่ไม่เข้าใจถึงหลักเกณฑ์ในการถือหุ้นของโรงสีและมีความประสงค์ที่จะลาออกแต่มีคำถามว่าตนเองลาออกไปจะได้เงินจำนวนหุ้นละ 5,000 บาท ด้วยหรือไม่ ก็ได้คำตอบจากที่ประชุมว่าไม่ได้ แต่ถ้าสมาชิกผู้ถือหุ้นสามารถจะขายหุ้นให้กับบุคคลอื่นก็ได้

ตารางแสดงจำนวนผู้มาใช้บริการโรงสีข้าวชุมชน

เดือน พ.ศ.	สมาชิก		นอกสมาชิก				รวม	
			ในหมู่บ้าน		นอกหมู่บ้าน			
	ข้าวเปลือก	คน	ข้าวเปลือก	คน	ข้าวเปลือก	คน	ข้าวเปลือก	คน
ส.ค. 2545	508 ก.ก.	8 คน	38 ก.ก.	1 คน	36 ก.ก.	1 คน	582 ก.ก.	10 คน
ก.ย. 2545	906 ก.ก.	13 คน	551 ก.ก.	6 คน	90 ก.ก.	1 คน	1,547 ก.ก.	20 คน
ต.ค.2545	976 ก.ก.	11 คน	273 ก.ก.	6 คน	703 ก.ก.	7 คน	1,952 ก.ก.	24 คน
พ.ย.2545	1,003 ก.ก.	15 คน	743 ก.ก.	8 คน	222 ก.ก.	4 คน	1,968 ก.ก.	27 คน
ธ.ค.2545	831 ก.ก.	12 คน	275 ก.ก.	3 คน	145 ก.ก.	2 คน	1,251 ก.ก.	17 คน
ม.ค.2546	979 ก.ก.	18 คน	710 ก.ก.	6 คน	378 ก.ก.	5 คน	2,067 ก.ก.	29 คน
ก.พ.2546	1,643 ก.ก.	23 คน	471 ก.ก.	7 คน	595 ก.ก.	7 คน	2,709 ก.ก.	37 คน
รวม	6,846 ก.ก.	100 คน	3,061 ก.ก.	37 คน	2,169 ก.ก.	27 คน	12,076ก.ก.	164คน

ตารางแสดงจำนวนผลผลิตและรายได้จากโรงสีข้าวชุมชน

เดือน พ.ศ.	ข้าวสาร		รำละเอียด		รำหยาบ		ปลายข้าวสาร		รวม	
	กก.	บาท	กก.	บาท	กก.	บาท	กก.	บาท	กก.	บาท
ส.ค. 2545	14.50	196	39.20	196	6.91	20.73	12.11	60.55	72.72	422.28
ก.ย. 2545	38.50	385	105.20	526	18.58	55.74	43.3	211.50	205.58	1,183.28
ต.ค. 2545	46.85	468.80	127.50	637.50	52.20	156.60	52.10	260.	278.65	1,523.40
พ.ย. 2545	49.35	493.50	134	670	24.65	73.93	54.80	274	262.80	1,511.45
ธ.ค. 2545	31.50	315	85	425	15	45	35	175	166.50	960
ม.ค. 2546	51.50	515	140.11	700.55	27.70	83.10	57.60	288	276.91	1,586
ก.พ. 2546	67.50	675	183.60	918	32.45	97.35	75.65	378	359.2	2,068
รวม	299.70	2,997.30	177.49	4,073.05	177.49	532.47	330.56	1,652.55	1,622.36	9,255.37

ความคิดเห็นของสมาชิกและคนในชุมชนในการดำเนินงานของศูนย์ฯ จากแบบสอบถามจำนวน 152 ชุด สรุปได้ดังนี้

เพศ	เป็นสมาชิก	เคยเป็นสมาชิก	ไม่เป็นสมาชิก		รวม
ชาย	17	6	51		74
หญิง	21	2	55		78
รวม	38	8	101		152
อายุ	เป็นสมาชิก		ไม่เป็นสมาชิก		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ต่ำกว่า 25 ปี	-	1.31%	8.55%	10.52%	20.39%
25 ปี - 35 ปี	2.63%	0.65%	5.26%	6.57%	15.13%
36 ปี - 45 ปี	3.28%	3.28%	5.26%	5.26%	17.10%
46 ปี - 55 ปี	2.63%	0.65%	2.63%	1.97%	7.89%
56 ปี - 65 ปี	0.65%	2.63%	5.92%	4.60%	13.81%
65 ปีขึ้นไป	1.97%	5.26%	5.26%	11.18%	25.6%
รวม	11.18%	13.81%	34.86	40.13%	100 %

ตาราง แสดงกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถาม

วุฒิการศึกษา	เป็นสมาชิก		ไม่เป็นสมาชิก		รวม
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
ต่ำกว่า ป.4	1.31	3.28	1.31	5.26	11.18
ป.4	5.26	8.55	14.47	14.47	42.76
ป.6	1.97	0.56	10.52	9.21	22.36
ม.3	0.65	-	2.63	4.60	7.89
ม.6	1.31	1.31	1.97	2.63	10.52
ปริญญาตรีขึ้นไป	0.65	-	1.97	2.63	5.26
รวม	11.15	13.70	37.47	37.48	100.00

ตาราง แสดงระดับการศึกษาของผู้ตอบแบบสอบถาม

สาเหตุ	อัตราร้อยละ
1. ได้ฝากเงิน, ออมเงิน	36.8%
2. ต้องการรวมกลุ่ม, ได้ทำกิจกรรม	26.3%
3. ได้รับผลประโยชน์	18.4%
4. อยากให้ชุมชนเข้มแข็ง	5.2%

ตาราง แสดงเหตุผลที่เข้าเป็นสมาชิกของผู้ตอบแบบสอบถาม

ความคิดเห็น	องค์ประกอบของศูนย์				
	การจัดการ	สมาชิก	ระเบียบ	กิจกรรม	การประชุม
ดีอยู่แล้ว	60.52%	57.81%	71.05%	78.94%	52.63%
ปรับปรุง/พัฒนา	18.42%	26.31%	10.52%	0%	15.78%
ไม่แสดงความคิดเห็น	21.05%	15.78%	18.42%	21.05%	31.57%

ตาราง แสดงที่มาของกรรมการ (แบบสอบถาม 38 ชุด)

ประโยชน์ที่ได้รับ	ความคิดเห็น	
น้อย	33.3%	เพราะไม่ได้รับสวัสดิการ เป็นสมาชิกใหม่
มาก	58.9%	เพราะได้กู้เงิน ได้รับสวัสดิการ ได้เรียนรู้
ปานกลาง	2.5 %	เพราะเป็นสมาชิกใหม่ไม่ถึงปี

ตาราง แสดงประโยชน์ที่ได้รับ (ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 38 ชุด)

รายการ	ผลการกู้ยืม
ที่เคยกู้ – ยืม	57.8 %
ไม่เคยกู้ – ยืม	42.2 %
ใช้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้-ยืม	100 %
ไม่ใช้ตามวัตถุประสงค์ของการกู้-ยืม	0 %

ตาราง แสดงการใช้บริการกู้ยืมของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 38 ชุด

ความเข้าใจ	ความคิดเห็น	เหตุผล
มาก	31.2%	เป็นกรรมการ ได้อ่านและทำความเข้าใจ ประชุมทุกเดือน
เข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง	55.2%	ไม่ได้อ่าน ไม่ได้เข้าประชุม หลงๆลืมๆ
ไม่เข้าใจ	7.9%	ไม่ได้อ่าน ไม่ได้เข้าประชุม
ไม่แสดงความคิดเห็น	2.6%	-----

ตาราง แสดงความเข้าใจในระเบียบข้อบังคับของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 38 ชุด

กิจกรรม	ความคิดเห็น			
	ดี	เพราะ	ไม่ดี	เพราะ
1. ออมทรัพย์	100%	ได้ออมเงิน ได้สะสมเงิน ได้กู้เงิน	-	-
2. สวัสดิการ	100%	สมาชิกในครัวเรือนได้รับสวัสดิการ	-	-
3. โรงสีชุมชน	100%	ไม่ต้องไปสีข้าวไกล	-	-
4. กองทุนข้าว	100%	มีทุนในการทำนา,ได้ซื้อพันธุ์ข้าวราคาถูก	-	-
5. กองทุนฟื้นฟู	97.3%	-	2.7%	ไม่เข้าใจ
6. เกษตรอินทรีย์ชีวภาพ	100%	ใช้แล้วดินไม่เสีย, ได้กินผักปลอดสารเคมี	-	-

ตาราง แสดงความคิดเห็นต่อกิจกรรมที่ทางศูนย์ดำเนินการอยู่

ความสำคัญ	ความคิดเห็น	เหตุผล
มาก	21.05%	เป็นกรรมการเข้าร่วมประชุมทุกเดือน
ปานกลาง	57.8%	ไม่มีเวลา ไม่ได้ร่วมประชุมทุกเดือน
น้อย	21.05%	ไม่ค่อยได้เข้าร่วมประชุม

ตาราง แสดงความเห็นของสมาชิกต่อการเข้าร่วมพัฒนาศูนย์(จำนวน 38 ชุด)

การทุจริต	สมาชิก (38 ชุด)	ไม่เป็นสมาชิก (114 ชุด)	เหตุผล
มีแน่	0%	3.50%	บุคคลภายนอกไม่สามารถตรวจสอบได้ ต่างคนต่างไม่เข้าใจกัน ผลประโยชน์ไม่เข้าใครออกใคร
ไม่แน่ใจ	13.1%	20.17%	ถึงเวลาวัลย์พันเกี่ยวที่เลี้ยวรถก็ไม่คิดเหมือนหนึ่งในน้ำใจคนไม่เคยได้ยินข่าว
ไม่มี	86.84%	31.1%	กรรมการเข้มแข็ง มีการประชุมแจ้งให้ทราบ รู้จักกรรมการดี ไว้วางใจกรรมการ ตรวจสอบได้
ไม่แสดง ความคิดเห็น	-	44.73%	-

ตาราง แสดงความเห็นต่อความทุจริตหรือข้อโกง (แบบสอบถาม 152 ชุด)

การเข้าร่วมประชุมจากแบบสัมภาษณ์สอบถาม 38 ชุด

- จำนวน 57.89% ได้เข้าร่วมประชุมทุกเดือนเพราะได้รู้ข้อมูลข่าวสาร
- จำนวน 43.11% ไม่สามารถเข้าร่วมประชุมทุกเดือนได้ เพราะไม่ค่อยมีเวลา

จากแบบสัมภาษณ์สอบถาม 38 ชุด จากสมาชิก

- จำนวน 86.8% ไม่เคยคิดลาออกจากการเป็นสมาชิกศูนย์
- จำนวน 13.5% ที่เคยคิดลาออกจากการเป็นสมาชิกศูนย์

ความคิดเห็น	อัตราร้อยละ	
	องค์กรบริหารส่วนตำบล	ผู้ใหญ่บ้าน - กำนัน
มีความสำคัญ	38.81%	48.68%
ไม่มีความสำคัญ	27.63%	13.15%
ไม่แสดงความคิดเห็น	33.55%	38.15%

ตาราง แสดงความเห็นต่อการพัฒนาศูนย์ในบทบาทของอบต.และกำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
(แบบสอบถาม 152 ชุด)

โดยมีเหตุผลดังนี้

- มีความสำคัญ เพราะเป็นหน้าที่โดยตำแหน่งที่ต้องการให้การสนับสนุนดูแล
- ไม่มีความสำคัญ เพราะที่ผ่านมาไม่เคยเข้าร่วมกิจกรรม ไม่ให้การสนับสนุน

ความคิดเห็น	กองทุน					
	กขคจ.	ศสพ.	อสม.	หมู่บ้าน ละลำน	หมู่บ้าน ละแสน	ฉางข้าว
ดี	50.33%	11.25%	7.28%	56.29%	17.88%	1.98%
ไม่ดี	9.27%	13.24%	11.84%	6.62%	12.58%	17.21%
ไม่รับรู้	40.39%	75.49%	75.49%	37.08%	69.53%	80.79%

ตาราง แสดงความเห็นต่อการบริหารจัดการกองทุนต่าง ๆ (แบบสอบถาม 152 ชุด)

โดยให้ความคิดเห็น เช่น ไม่ได้รับรู้การบริหารจัดการ, ไม่มีการดำเนินกิจกรรมต่อเนื่อง, การบริหารไม่ชัดเจน ไม่โปร่งใส กรรมการไม่มีความยุติธรรม

บทบาทหน้าที่	ความคิดเห็น	เหตุผล
ส.อบต.	43.42%	มีหน้าที่ในการจะต้องพัฒนา
ผู้ใหญ่ / กำนัน	30.26%	เป็นหน้าที่โดยตำแหน่ง
ราชการ	1.31%	ไม่มีเหตุผล
องค์กรเอกชน	1.97%	ไม่มีเหตุผล
ทุกคนในหมู่บ้าน / ผู้นำธรรมชาติ	44.07%	เป็นหน้าที่ของทุกคนในชุมชน ต้องร่วมมือกัน ช่วยกัน พัฒนา

ตาราง แสดงความเห็นต่อการพัฒนาของหน่วยงานต่าง ๆ (แบบสอบถาม 152 ชุด)

ความคิดเห็นของคนในหมู่ที่ 3 กับคำว่า “ชุมชนเข้มแข็ง” เป็นดังนี้

ทุกคนในชุมชนสามัคคีกัน ทุกคนช่วยเหลือกัน ไม่อิจฉากัน รวมกลุ่มกันทำกิจกรรม มีความ
คิดเห็นที่หลากหลาย มีความเป็นอยู่ที่ดีทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม

ความคิดเห็นของคนในหมู่ที่ 3 กับคำว่า “ชุมชนพึ่งตนเอง” เป็นดังนี้

คนในชุมชนสามารถช่วยตนเองได้ ไม่ต้องพึ่งพาราชการทุกอย่าง ไม่ยากจนเป็นหนี้ มีงานทำ
มีอาชีพที่ดี หน่วยงานรัฐและเอกชนเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษาและแนะนำ ให้ความรู้ให้เกิดประโยชน์
ช่วยเหลือกันเองภายในสมาชิกชุมชน

จากแบบสัมภาษณ์สอบถาม 152 ชุด

ทั้ง 100% เห็นด้วยกับการมีหอกระจายข่าว ประชาสัมพันธ์ เพราะได้รับข้อมูลข่าวสารต่างๆ
ทั้งของรัฐและของศูนย์

จากแบบสัมภาษณ์สอบถาม 38 ชุด จากสมาชิกในคำถาม “ศูนย์มีความเข้มแข็งหรือไม่?”

- เข้มแข็ง 65.78 % เพราะกรรมการดี ไม่โกง บริหารดี เป็นระบบ พุดจริงทำจริง ทุกคนทำ
ตามระเบียบ มีทุนหมุนเวียน ทุกคนได้ประโยชน์เท่าเทียมกัน

- ยังไม่เข้มแข็ง 26.15 % เพราะกรรมการไม่เด็ดขาด สมาชิกยังไปกันคนละทาง ไม่ค่อยให้ความร่วมมือ สมาชิกยังไม่สามารถพึ่งตนเองได้
- ไม่แสดงความคิดเห็น 7.89 % เพราะค่อยๆดูต่อไป บอกไม่ถูก

กองทุนอื่น ๆ ในชุมชน

1) กองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท

ความเป็นมา

เป็นเงินที่ได้รับการสนับสนุนมาจากรัฐบาล ให้มายังหมู่บ้านในรูปกลุ่มกิจกรรมเพื่อเป็นเงินกองทุนในหมู่บ้านโดยบุคคลในหมู่บ้านเป็นผู้บริหารจัดการจำนวน 1 ล้านบาท

วัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน

1. เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านเพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้ชาวบ้าน
2. ส่งเสริมและพัฒนาหมู่บ้านให้สามารถบริหารจัดการเงินทุนของตนเองได้
3. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถและการแก้ไขปัญหาตามแนว

เศรษฐกิจพอเพียง

4. เสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและสังคมของประชาชน
5. กระตุ้นเศรษฐกิจในระดับรากหญ้าของประเทศ

คณะกรรมการบริหารจัดการ

1) นายอรุณ	ชูเทพ	ตำแหน่ง	ประธาน
2) นายมนูญ	นวลศรี	ตำแหน่ง	รองประธาน
3) นางเอื้อน	ปานมี	ตำแหน่ง	เลขานุการ
4) นางชะบา	มากชุมพล	ตำแหน่ง	เหรัญญิก
5) นายณรงค์	สุดจันทร์	ตำแหน่ง	ผู้ตรวจสอบภายใน
6) นายอุเชน	อินวรรณท์	ตำแหน่ง	ผู้ตรวจสอบภายใน
7) นายธวัช	เรืองอ่อน	ตำแหน่ง	ผู้ตรวจสอบภายใน
8) นางกิมดิน	สงดำ	ตำแหน่ง	ผู้ติดตามทวงหนี้
9) นางนิยม	คองก	ตำแหน่ง	ผู้ติดตามทวงหนี้
10) นายปรีชา	ดำชุม	ตำแหน่ง	ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์
11) นายมนูญ	คงแก้ว	ตำแหน่ง	ส่งเสริมและประชาสัมพันธ์
12) นายเพิ่ม	ขุนน้ำ	ตำแหน่ง	ผู้ทรงคุณวุฒิ/ที่ปรึกษา
13) นายจ่าย	ดีชู	ตำแหน่ง	ผู้ทรงคุณวุฒิ/ที่ปรึกษา
14) นางสุพรรณิ	หมื่นใจ	ตำแหน่ง	ผู้ทรงคุณวุฒิ/ที่ปรึกษา
15) นางยีนดี	ทองนาค	ตำแหน่ง	ผู้ทรงคุณวุฒิ/ที่ปรึกษา

16) นายสุจินต์ ศรีนุ่นวิเชียร	ตำแหน่ง	ผู้ทรงคุณวุฒิ/ที่ปรึกษา
17) นายเสริม นิ่มนวล	ตำแหน่ง	ผู้ทรงคุณวุฒิ/ที่ปรึกษา

ระเบียบข้อบังคับ

เพื่อให้การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านหมู่ที่ 3 บ้านท่าวา ซึ่งก่อตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมและสร้างนิสัยการออม เสียสละ เอื้ออาทร และเป็นไปด้วยความคล่องตัว มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเอื้อประโยชน์ต่อสมาชิกโดยรวม จึงเห็นสมควรกำหนดระเบียบเกี่ยวกับการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 3 บ้านท่าวา ไว้ดังนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้ เรียกว่า “ระเบียบกองทุนหมู่บ้านหมู่ที่ 3 บ้านท่าวา”

ข้อ 2. ที่ตั้งของกองทุนหมู่บ้าน หมู่ที่ 3 บ้านท่าวา ตำบลเกาะเกิด อำเภอเขียร์ใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช รหัสไปรษณีย์ 80190 โทรศัพท์ 01-7478958

ข้อ 3. ระเบียบนี้บังคับตั้งแต่วันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ 4. วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุน

- (1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
- (2) เพื่อส่งเสริมวิธออมทรัพย์ด้วยวิธี ถือนุ่น การฝากเงินสัจจะ
- (3) เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
- (4) เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม มีคุณธรรม 5 ประการคือ

1. เป็นคนมีความซื่อสัตย์
2. คนเป็นคนไม่เห็นแก่ตัว
3. เป็นคนไม่มัวเมาในอบายมุข
4. เป็นคนรู้จักสามัคคี
5. เป็นคนมีความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว และชุมชน

(5) เพื่อพัฒนาสมาชิกให้เป็นคนดี มีความคิดริเริ่ม และพัฒนาชุมชนให้มีความเจริญ

ก้าวหน้า มีเศรษฐกิจชุมชนดี และมีสิ่งแวดล้อมสมบูรณ์ ดังนี้

1. เป็นคนเก่งเรียน ใฝ่หาความรู้ใหม่ๆ
2. เป็นคนเก่งคิด สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา
3. เป็นคนเก่งงานขยันการทำงาน และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน
4. เป็นคนเก่งคน มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน

ข้อ 5. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สิน ดังนี้

- (1) เงินที่ได้รับจัดสรรจากทางราชการ 1,000,000 บาท
- (2) เงินถือนุ่น
- (3) ดอกผลหรือผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากเงินกองทุน

- (4) ค่าธรรมเนียมแรกเข้า
- (5) เงินบริจาค
- (6) เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก
- (7) เงินหรือทรัพย์สินอื่น ๆ ที่กองทุนรับโดยไม่มีเงื่อนไขผูกพัน หรือภาระติดพันอื่น ๆ
- (8) เงินจากการจัดกิจกรรมหารายได้

ข้อ 6. คุณสมบัติของสมาชิก

- (1) เป็นผู้พำนัก หรือพักอาศัยอยู่ในหมู่บ้านท่าว่า เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 6 เดือนก่อนวันที่สมัครเข้าเป็นสมาชิก
- (2) เป็นผู้ที่มีนิสัยอันดีงาม มีความรู้ความเข้าใจเห็นชอบด้วยหลักการของทุน และสนใจที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของกองทุน
- (3) เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน
- (4) เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุนได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก
- (5) เป็นผู้อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
- (6) ถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้น แต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมด
- (7) เป็นบุคคลที่บรรลุนิติภาวะ ยกเว้นถ้าเป็นผู้เยาว์ต้องได้รับความยินยอมจาก

ผู้ปกครอง

- (8) ผู้ที่จะเป็นสมาชิกของกองทุนจะต้องเป็นสมาชิกของกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้าน และปฏิบัติตามกฎระเบียบของกลุ่มทุกประการ

ข้อ 7. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

- (1) ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกของทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุนและจ่ายค่าธรรมเนียมแรกเข้าสิบบาท ค่าธรรมเนียมจะตกเป็นรายได้ของกองทุนไม่มีสิทธิเรียกคืน
- (2) ผู้ที่มีคุณสมบัติตามข้อ 6 สามารถยื่นความจำนงหรือสมัครเป็นสมาชิกของกองทุนได้เดือนละหนึ่งครั้ง โดยสามารถสมัครเป็นสมาชิกได้ทั้งลักษณะปัจเจกบุคคล และกลุ่มหรือองค์กรชุมชนแล้วแต่ความสมัครใจของผู้สมัครเป็นสมาชิก
- (3) คณะกรรมการกองทุนเป็นผู้พิจารณาว่า จะรับบุคคลหนึ่งบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิกโดยชอบธรรม

ข้อ 8. เมื่อคณะกรรมการกองทุนพิจารณาตามคุณสมบัติตามข้อ 6 และเห็นสมควรให้รับบุคคลใดเข้าเป็นสมาชิก จะแจ้งบุคคลนั้นให้ชำระค่าธรรมเนียมแรกเข้า ค่าหุ้น ภายในสามวัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งให้เข้าเป็นสมาชิก

ข้อ 9. สมาชิกขาดหรือพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก ตามเหตุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) ตาย

- (2) ลาออกและได้รับอนุมัติให้ลาออกจากคณะกรรมการกองทุน
- (3) วิกลจริต จิตฟั่นเฟือน หรือถูกศาลสั่งให้เป็นคนไร้ความสามารถ
- (4) ที่ประชุมใหญ่สมาชิกมีมติให้ออกด้วยคะแนนเสียงสองในสามของผู้เข้าร่วมประชุม
- (5) จงใจฝ่าฝืนระเบียบของกองทุน หรือแสดงตนเป็นปรปักษ์หรือไม่ให้ความช่วยเหลือ

หรือร่วมมือกับกองทุนไม่ว่าด้วยประการใด

- (6) มีลักษณะและคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 6
- (7) ศาลสั่งให้เป็นคนล้มละลาย หรือเสมือนไร้ความสามารถ
- (8) นำทรัพย์สินของกองทุนไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ที่ได้รับไว้

ข้อ 10. สมาชิกผู้ไม่มีภาระหนี้สินหรือภาวะผูกพันใด ๆ กับกองทุนทั้งในฐานะผู้กู้หรือผู้ค้ำประกัน อาจขอลาออกจากการเป็นสมาชิกของกองทุนได้โดยแสดงความจำนงเป็นหนังสือ ต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณาอนุญาตให้ขาดจากสมาชิกภาพ ในวันที่คณะกรรมการกองทุนดำเนินการอนุญาต

ข้อ 11. ผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกภาพ อาจยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกใหม่ได้ แต่ทั้งนี้ต้องเป็นผู้ที่ขาดจากการเป็นสมาชิกภาพติดต่อกันไม่น้อยกว่าหนึ่งปี และไม่มีหนี้สินค้างกองทุนอยู่

ข้อ 12. การคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้า คณะกรรมการกองทุนคิดค่าธรรมเนียมแรกเข้ากับสมาชิกทั้งที่เป็นปัจเจกบุคคล กลุ่มหรือองค์กรชุมชนเป็นราย ๆ ละสิบบาท (10บาท) โดยสมาชิกจะต้องยื่นชำระเมื่อได้รับการพิจารณาตามข้อ 7 และจะต้องชำระภายในสามวัน นับจากวันที่ได้รับแจ้งจากคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 13. หุ้นหนึ่ง ๆ มีมูลค่าหุ้นละสิบบาท (10 บาท) สมาชิกแรกเข้าตามข้อ 7 จะต้องถือหุ้นอย่างน้อยหนึ่งหุ้นแต่ต้องไม่เกินหนึ่งในห้าของจำนวนหุ้นทั้งหมดที่มีอยู่ในกองทุน โดยสามารถชำระค่าหุ้นหรือเพิ่มหุ้นได้ปีละหนึ่งครั้ง ในการประชุมครั้งใหญ่สามัญประจำปีของกองทุน

ข้อ 14. วิธีการชำระค่าหุ้น สามารถชำระค่าหุ้นโดยใช้เงินสด

ข้อ 15. สมาชิกพิจารณาเลือกบุคคลที่เหมาะสม มีความรู้ และความชำนาญ เพื่อเป็นคณะกรรมการกองทุนภายใต้ระบอบประชาธิปไตย จำนวนสิบสองคน

ข้อ 16. คณะกรรมการกองทุน ประกอบด้วย ประธานกรรมการกองทุน รองประธานกรรมการกองทุน เลขานุการ เหรัญญิก ผู้ตรวจสอบภายใน ประธานสัมพันธ์ และผู้ทรงหนี้ กองทุนประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิและที่ปรึกษาของกองทุน จำนวนหกคน

ข้อ 17. คณะกรรมการกองทุนมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสองปี เมื่อครบกำหนดระยะเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่คณะกรรมการกองทุนเข้ารับตำแหน่งให้กรรมการกองทุนจับฉลากออกจำนวนกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการกองทุนกำหนด (หกคน) ในกรณีที่กรรมการกองทุนพ้นจากตำแหน่งตามวาระ คณะกรรมการกองทุนประกอบด้วยกรรมการกองทุนทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ และกรรมการกองทุนจะจัดให้มี

การเลือกบุคคลเข้าดำรงตำแหน่งแทนกรรมการกองทุน ซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระภายในระยะสามสิบวัน และดำรงตำแหน่งตามตำแหน่งที่มีอยู่

ข้อ 18. คุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดตั้งกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติว่าด้วยการจัดตั้งกรรมการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ข้อ 19. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

- (1) บริหารจัดการกองทุน ตรวจสอบ กำกับ ดูแล จัดสรรผลประโยชน์ของเงินกองทุน
- (2) ออกระเบียบข้อบังคับ หรือหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการบริหารกองทุน
- (3) รับสมัครสมาชิก และจัดทำทะเบียนสมาชิก
- (4) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ตามที่คณะกรรมการกำหนดหรือมอบหมาย

ข้อ 20. ประธานกรรมการกองทุนมีอำนาจหน้าที่

- (1) เป็นประธานในการประชุมคณะกรรมการบริหารกองทุน
- (2) เรียกประชุมคณะกรรมการบริหารกองทุน
- (3) แต่งตั้งอนุกรรมการกองทุนเพื่อพิจารณา หรือปฏิบัติงานอย่างใดอย่างหนึ่งตามมติ

หรือตามคณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

- (4) ปฏิบัติตามหน้าที่อื่น ๆ ตามข้อบังคับและมติของคณะกรรมการกองทุน

ข้อ 21. ให้รองประธานกองทุนทำหน้าที่แทนประธานกรรมการกองทุน เมื่อประธานกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือเมื่อประธานกรรมการกองทุนมอบหมายให้ทำการแทน

ข้อ 22. ถ้าประธานกรรมการกองทุนรองประธานกรรมการกองทุนไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการประชุมคราวหนึ่งคราวใดได้ ให้ที่ประชุมเลือกคณะกรรมการกองทุนใดกองทุนหนึ่งเป็นประธานสำหรับในการประชุมคราวนั้น

ข้อ 23. เหนรัญญิกกองทุนมีหน้าที่รวบรวมจัดเก็บ ดูแลรักษาเงินทุนและรายได้ของกองทุน รวมทั้งบัญชี พร้อมทั้งควบคุมการจ่ายเงินของกองทุนให้เป็นไปโดยรอบคอบและเกิดประโยชน์สูงสุด

ข้อ 24. เลขานุการกองทุนมีหน้าที่ติดต่อประสานงานทั่วไป นัดประชุมกรรมการกองทุนจดและบันทึกรายงานการประชุม ตลอดจนรายงานผลการดำเนินงานของกองทุน

ข้อ 25. ผู้ตรวจสอบภายในมีหน้าที่ตรวจสอบบัญชี กำกับ ดูแล เงินกองทุนให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการกองทุนกำหนด รวมทั้งประเมินผลการดำเนินงานของกองทุน

ข้อ 26. ประชาสัมพันธ์มีหน้าที่ให้ความรู้ ส่งเสริมอาชีพ และให้ข่าวสารต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่สมาชิก

ข้อ 27. กรรมการกองทุนอื่น ๆ ให้นำหน้าที่ตามคณะกรรมการกองทุนมอบหมาย

ข้อ 28. คณะกรรมการกองทุนต้องมีการประชุมอย่างน้อยเดือนละ 2 ครั้ง แต่ถ้ามีความจำเป็น

ประธานสามารถเรียกประชุมได้มากกว่า 2 ครั้ง และต้องมีกรรมการกองทุนเข้าประชุมอย่างน้อยครึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงครบองค์ประชุม

ข้อ 29. การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุม ให้ถือเสียงข้างมากและกรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงลงคะแนนหนึ่งเสียง ในกรณีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหรือเป็นผู้ชี้ขาด

ข้อ 30. ประเภทการกู้ยืม สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินต่อคณะกรรมการกองทุนเพื่อนำไปใช้จ่ายในกิจกรรมดังต่อไปนี้

30.1 ประเภทเงินกู้สามัญ เพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมดังนี้

- (1) การพัฒนาอาชีพ
- (2) การสร้างงาน
- (3) การสร้าง และ/หรือ เพิ่มรายได้
- (4) ลดรายจ่าย

30.2 เงินกู้ประเภทฉุกเฉิน ซึ่งสามารถยื่นกู้ฉุกเฉินได้โดยทั่วไป ในกรณี

- (1) มีปัญหาด้านการเงินเนื่องจากสมาชิกในครัวเรือนป่วยกะทันหัน
- (2) เกิดประสบภัยสามารถยื่นกู้ได้

30.3 ในการกู้คราวใด สมาชิกกองทุนที่อยู่ในครัวเรือนเดียวกัน กู้ได้คราวละหนึ่งราย

ข้อ 31. การอนุมัติเงินกู้ สมาชิกที่จะขอกู้เงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อการขอกู้เงินจากคณะกรรมการกองทุน โดยระบุวัตถุประสงค์ในการขอกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

ข้อ 32. ลักษณะโครงการ สมาชิกสามารถยื่นขอกู้เงินตามข้อ 30.1 (1) (2) (3) (4) และข้อ 30.2 ต้องมีลักษณะคุณสมบัติคือ เป็นโครงการที่สามารถดำเนินการได้จริง มีความเป็นไปได้ทางการตลาด และสามารถเห็นได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน และเกิดเหตุฉุกเฉินที่เกิดจริงสามารถตรวจสอบได้

ข้อ 33. วงเงินกู้ เงินกู้ตามข้อ 30.1 (1) (2) (3) (4) ให้แก่สมาชิกรายหนึ่งจำนวนวงเงินไม่เกินสองหมื่นบาท

ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นควรอนุมัติเงินกู้อย่างใดเกินกว่าสองหมื่นบาท คณะกรรมการกองทุน จะต้องเรียกประชุมสมาชิก เพื่อให้สมาชิกพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาด แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้อย่างหนึ่งต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

โครงการที่สมาชิกยื่นขอกู้ตามข้อ 30.2 ต้องเป็นการกู้เฉพาะกรณีเพื่อการอันจำเป็นหรือประโยชน์ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร แต่จะให้กู้เพื่อการสืบลู่ส่วยหรือการเก็งกำไรไม่ได้ในวงเงินรายละไม่เกินสามพันบาท

ข้อ 34. การดำเนินงานตามโครงการที่ขอกู้และการจัดทำรายงาน สมาชิกต้องดำเนินโครงการที่

ขอให้สำเร็จเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และทำรายงานความก้าวหน้าแบบรายงานที่คณะกรรมการ
กองทุนกำหนด

ข้อ 35. การทำสัญญา เงินกู้ทุกประเภทต้องมีการทำสัญญาไว้กับคณะกรรมการกองทุน
ตามแบบเงื่อนไขที่กำหนด และในวันทำสัญญาจะต้องให้คู่สมรสหรือทายาทเห็นด้วยยินยอม

ข้อ 36. หลักการประกันเงินกู้ มีข้อกำหนดดังนี้

(1) เงินกู้ตามข้อ 31.1 (1) (2) (3) และ (4) วงเงินกู้ไม่เกินสองหมื่นบาท ต้องใช้
สมาชิกของกองทุนสองคนเป็นผู้ค้ำประกัน

(2) สำหรับเงินกู้ตามข้อ 31.2 ให้ทำสัญญาเพียงอย่างเดียว

ข้อ 37. การชำระคืนเงินกู้ เงินชำระหนี้สำหรับเงินกู้กำหนดไว้ ดังนี้

(1) เงินกู้ตามข้อ 30.1 (1) (2) (3) และ (4) ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินต้นพร้อมดอกเบี้ย ภายใน
หนึ่งปีกับธนาคารออมสินสาขาใหญ่

(2) เงินกู้ตามข้อ 30.2 ให้ผู้กู้ส่งคืนเงินไม่ต้องชำระดอกเบี้ย ภายในระยะเวลาไม่เกิน
หนึ่งร้อยยี่สิบวันตามที่ระบุไว้ในสัญญา

ข้อ 38. อัตราดอกเบี้ย

(1) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้สามัญ ร้อยละ 6.00 บาทต่อปี

(2) อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ฉุกเฉิน ร้อยละ 6.00 บาทต่อปี

ข้อ 39. ค่าปรับ ในกรณีผู้กู้ผิดสัญญาเงินกู้ ให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับในอัตราร้อยละหนึ่งบาท
(1บาท) ต่อวันเว้นแต่ผู้กู้ได้รับอนุญาต ให้ผ่อนผันการชำระหนี้จากคณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิ
มาจัดสรรได้ดังนี้

ข้อ 40. การจัดสรรกำไรสุทธิประจำปี เมื่อสิ้นปีทางบัญชีของกองทุนได้ปิดบัญชีตามมาตรฐาน
การบัญชีที่รับรองโดยทั่วไป ปรากฏว่ากองทุนมีกำไรสุทธิ คณะกรรมการกองทุนจะนำกำไรสุทธิมา
จัดสรรดังนี้

(1) เป็นเงินปันผลให้สมาชิกผู้ถือหุ้น ในอัตราร้อยละสี่สิบ

(2) เป็นเงินตอบแทนแก่คณะกรรมการ ในอัตราร้อยละยี่สิบ

(3) เป็นเงินเพื่อสมทบกองทุน ในอัตราร้อยละสิบ

(4) เป็นเงินกองทุนสาธารณะประโยชน์หมู่บ้าน ในอัตราร้อยละยี่สิบ

(5) เป็นเงินประกันความเสี่ยง ในอัตราร้อยละสิบ

ข้อ 41. กองทุนจะจัดทำบัญชีเงินฝากและบัญชีค่าใช้จ่ายของกองทุนอย่างรอบคอบ สามเดือน
ครั้งแล้วติดประกาศอย่างเปิดเผย ณ ที่ทำการกองทุนให้สมาชิกทราบ โดยมีประเภทบัญชีที่จะต้อง
ดำเนินการจัดทำ ดังนี้

(1) บัญชีเงินฝากออมทรัพย์ของกองทุนหมู่บ้าน

(2) รายและรายจ่ายของกองทุน

(3) ทรัพย์สินและหนี้สินของกองทุน

ข้อ 42. คณะกรรมการกองทุนจะตรวจบัญชีของกองทุน และรายงานการตรวจบัญชีต่อคณะกรรมการสนับสนุนเพื่อทราบถึงความก้าวหน้า ฐานะทางการเงิน และผลการดำเนินงานของกองทุนในรอบปีพร้อมทั้งแสดงบัญชีกำไร ขาดทุน และงบดุลในบัญชีที่ส่งมาภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวัน นับแต่วันสิ้นปีบัญชี

ข้อ 43. กำหนดการประชุมใหญ่สมาชิกของกองทุน

43.1 ให้คณะกรรมการกองทุนเรียกประชุมใหญ่สมาชิก ไม่เกินปีละสองครั้ง โดยมีวาระการประชุมดังนี้

- (1) ประธานกล่าวเปิดประชุม
- (2) เรื่องที่แจ้งให้ทราบ
- (3) รับรองรายงานการประชุมครั้งที่ผ่านมา
- (4) พิจารณาเรื่องที่ค้างในการประชุมครั้งก่อน
- (5) เรัญญูกรายงานฐานะทางการเงิน
- (6) วาระที่ต้องพิจารณา
- (7) เรื่องอื่นๆ (ถ้ามี)
- (8) สรุปผลและปิดการประชุม

43.2 การเรียกประชุมใหญ่วิสามัญประจำปี สมาชิกกองทุนสามารถเข้าชื่อหนึ่งในห้าของสมาชิกทั้งหมด ร้องขอให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านเรียกประชุมได้และคณะกรรมการจะต้องเปิดประชุมภายในสิบห้าวันนับจากวันที่สมาชิกกองทุนเข้าชื่อร้องขอ

ข้อ 44. ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุน ทำให้เกิดความเสียหายกับทรัพย์สิน หรือหนี้สินของกองทุน ผู้นั้นจะต้องชดใช้ค่าเสียหายเต็มจำนวน มีฉะนั้นจะให้สิทธิสมาชิกของกองทุนทุกคนฟ้องร้องได้

ข้อ 45. ในกรณีที่ผู้กู้ยืมถึงแก่กรรมหรือหายสาบสูญ ให้ฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายจากคู่สมรสหรือทายาทของผู้นั้น

ข้อ 46. บรรดาประกาศ คำสั่ง ข้อบังคับและระเบียบต่าง ๆ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่ระเบียบใช้บังคับให้ใช้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับระเบียบ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีการแก้ไขหรือยกเลิก

ข้อ 47. ภายในหนึ่งปีนับแต่ระเบียบนี้ใช้บังคับ ให้คณะกรรมการกองทุนประเมินการดำเนินงานตามระเบียบนี้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมต่อไป

ข้อ 48. ให้คณะกรรมการกองทุน เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

ตารางข้อมูลการปล่อยกู้กองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท

ปี พ.ศ.	จำนวนสมาชิก	ยอดเงินทั้งหมด	จำนวนผู้กู้	จำนวนเงินที่กู้	ยอดเงินที่เหลือ
2544	130	1,010,565	55	968,000	32,000
2545	ไม่มีข้อมูล	952,587	65	898,000	54,587

หลักเกณฑ์ในการยืมเงิน

1. จะต้องเป็นสมาชิกกองทุนเงินล้านโดยมีเงินสัจจะอยู่ในกองทุนอย่างน้อย 10 หุ้น เป็นเงิน 100 บาทและไม่เกิน 50 หุ้น เป็นเงิน 500 บาท

2. วงเงินไม่เกิน 2 หมื่นบาทต่อคนและสมาชิกของกองทุน 2 คน เป็นผู้ค้ำประกัน

3. ในการยืมเงินแต่ละครั้งจะต้องทำสัญญาและบอกรัตถูประสงค์ในการกู้ทุกครั้ง

4. ผู้กู้เงินจะต้องเสียค่าบำรุงร้อยละ 50 สตางค์ ต่อเดือน

จากการดำเนินงานของปี พ.ศ.2544 ปรากฏว่ามีสมาชิกที่ไม่ได้ส่งเงินกองทุนหมู่บ้าน คืบตามที่ได้กำหนดเอาไว้จำนวน 4 ราย รวมเป็นเงิน 70,000 บาท

ผลจากการศึกษาเงินกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ของหมู่ที่ 3 บ้านบางยี่ว ได้ผลดังนี้

1. จากแบบสัมภาษณ์สอบถามจำนวน 152 ชุด สมาชิกในหมู่บ้านมีความพอใจในการบริหารจัดการจำนวน 56.29 % เพราะได้กู้เงินไปใช้

2. จากการสังเกตและพูดคุยกับกรรมการและสมาชิกในหมู่บ้านพบว่า คณะกรรมการไม่ปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับ

3. จากการสังเกตและพูดคุยกับกรรมการและสมาชิกในหมู่บ้าน พบว่า คณะกรรมการมีจำนวนเยอะ มีฝ่ายต่างๆ แต่ส่วนใหญ่ไม่ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ ตามภารกิจของฝ่ายนั้นๆ

4. จากการสังเกตและสอบถามการกู้เงินจากกองทุนไปใช้ ไม่ได้นำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ของระเบียบข้อบังคับกองทุนในหมู่บ้าน

5. จากการศึกษาเอกสารและสอบถาม เมื่อครบหนึ่งปีมีผู้กู้จำนวน 4 ราย เป็นเงิน 70,000 บาท ไม่สามารถส่งคืนกองทุนหมู่บ้านได้

2) กองทุนหมู่บ้านละแสนเพื่อส่งเสริมอาชีพหรือโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจมิยาซาว่า

เป็นงบประมาณจากภาครัฐที่กระจายสู่ชุมชนในระดับหมู่บ้านทั่วประเทศ เมื่อปี พ.ศ. 2544 โดยผ่านทางองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเงินหมู่บ้านละหนึ่งแสนบาท โดยการให้ยืมและต้องส่งคืนยังองค์การบริหารส่วนตำบลภายใน 5 ปี ผู้ยืมจะต้องเป็นกลุ่มภายในหมู่บ้านเพื่อส่งเสริมอาชีพ เป็นการสร้างเสริมรายได้ และทางกลุ่มตัวอย่างสมทบ 30 % ของยอดเงินที่ยืม

ในหมู่บ้านที่ 3 ต.เกาะเกิด อ.เข็ญใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช มีกลุ่มทำนาเป็นผู้ได้รับการพิจารณา และผ่านความเห็นชอบของฝ่ายบริหารขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อทำกิจกรรมคือ การทำนามีสมาชิกจำนวน 13 คน และเป็นกรรมการทั้ง 13 คนดังนี้

1. นางสมบุรณ์ แก้วเกิด	ประธาน
2. นายสมศักดิ์ จันทรศรี	รองประธาน
3. นายส้อง เรืองฤทธิ์	เลขานุการ
4. นางอำไพ มากชุมพล	
5. นางระเบียบ มิ่งวรรณ	
6. นายณรงค์ สุกจันทร์	
7. นางอุบล ชูมา	
8. นายคล้อย เรืองฤทธิ์	
9. นางพริ้ม ช้างอินทร์	
10. นางนา อินทร์วรานนท์	
11. นายจิตร สุขเพ็ญ	
12. นายแสง สุขเพ็ญ	
13. นางชลิดา ชูเทพ	

การจัดการเมื่อได้เงินมาทางกลุ่มให้สมาชิกกู้ทำนาคนละ 7,300 บาท และให้อยู่ในบัญชีของกลุ่มจำนวน 5,100 บาท เพื่อเป็นเงินฉุกเฉินและต่อมาเมื่อปี พ.ศ. 2545 มีเงินสมทบจากองค์การบริหารส่วนตำบลอีกเป็นจำนวนเงิน 17,500 บาท เพื่อให้มาซื้อปุ๋ยเพื่อใช้ในการทำนา และทางกลุ่มทำนาได้มีสัญญาที่จะต้องส่งเงินคืนให้กับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกิดให้หมดภายในระยะเวลา 5 ปี และทางกลุ่มได้ทำสัญญาส่งคืนเป็น 3 งวด

งวดที่ 1 พ.ศ. 2547	เป็นเงินจำนวน	20,000 บาท
งวดที่ 2 พ.ศ. 2548	เป็นเงินจำนวน	30,000 บาท
งวดที่ 3 พ.ศ. 2549	เป็นเงินจำนวน	50,000 บาท

ผลที่ได้จากการศึกษา

1. กลุ่มไม่ได้ทำกิจกรรมอื่นใดหรือทำนาที่เป็นพิเศษจากการทำนาตามปกติของอาชีพหลักของหมู่บ้าน

2. สมาชิกกลุ่มบางคนไม่ได้ทำนา

3. ประธานกลุ่มไม่แข็งแรงและให้เงินที่สมทบตามมาภายหลังเป็นเงิน 17,500 บาท แก่สมาชิกบางคน

4. ประธานกลุ่มไม่สามารถแสดงบัญชีฝาก — ถอนของกลุ่มได้ เมื่อทางตัวแทน ประชาคมและสมาชิกขอคืนเมื่อวันที่ 8 พฤษภาคม 2546 ในการประชุมประจำเดือนของหมู่บ้าน

3) กองทุนนางข้าว

กองทุนนางข้าวได้รับการสนับสนุนจากรัฐ โดยทางรัฐสร้างนางข้าวให้ไว้ที่ทำการของหมู่บ้าน และให้ทุนเป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวเป็นจำนวน 3 เกวียนให้บุคคลในหมู่บ้านได้หมุนเวียนเอาเมล็ดพันธุ์ ไปขยายพันธุ์และเมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตนำเมล็ดพันธุ์กลับมาคืนที่นางเหมือนเดิม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้ชาวนามีเมล็ดพันธุ์ที่ดีในการขยายพันธุ์ข้าว

คณะกรรมการ

1. นายอรุณ ชูเทพ
2. นายกระจาย ดีชู
3. นายกระจาย นาคปรางค์
4. นายเพิ่ม ชุนน้ำ
5. นายแดง ทองขวัญ

ผลที่ได้จากการศึกษา

1. บุคคลในหมู่บ้านจะไม่ค่อยรู้ข้อมูลของกองทุนนางข้าว
2. ปัจจุบันไม่มีการคืนเมล็ดพันธุ์
3. กิจกรรมหยุดชะงัก

4) ศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้าน (ศสพ.)

ความเป็นมา

รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณอุดหนุนศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์ราษฎรประจำหมู่บ้านศูนย์ละ 12,500 บาท ในปีงบประมาณ 2537 เพื่อให้คณะกรรมการ ศสพ. ได้ดำเนินการตามระเบียบ (ศสพ.) และควรมี แนวการดำเนินงานดังต่อไปนี้

1) ช่วยเหลือประชาชนผู้ด้อยโอกาส ผู้ประสบความเดือดร้อน เพื่อให้สามารถดำรงชีพ ได้อย่างปกติสุข ชุมชนมีความสุข และเป็นที่พึ่งปรารถนาของทุกคน โดยจัดบริการตามเสียงส่วนใหญ่ ของคณะกรรมการ ศสพ.

- 2) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ความรู้ความเข้าใจด้านแรงงานและสวัสดิการสังคมและอื่น ๆ
- 3) ระดมความร่วมมือจากประชาชน หน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการดำเนินงาน

ของ ศส.บ.

4) ประสานงานและร่วมดำเนินการกับหน่วยราชการ องค์การภาคเอกชนในการแก้ไข ปัญหาและจัดบริการด้านแรงงานและสวัสดิการสังคม ให้แก่ประชาชนในหมู่บ้านหรือชุมชน

1) บริหารจัดการเงินกองทุน ศส.บ. ให้มั่นคงถาวร พร้อมทั้งจะช่วยเหลือประชาชนและ พัฒนาชุมชนให้ยั่งยืนสืบต่อไป

แนวคิดและหลักการการดำเนินงาน ศส.บ.

1. เป็นองค์กรประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน
2. เป็นการส่งเสริมให้ประชาชนรู้จักใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นและสนับสนุนการมีส่วนร่วม ของประชาชน
3. เป็นการส่งเสริมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนช่วยเหลือซึ่งกันและกันรู้จักสามัคคี เป็นการเรียนรู้การพึ่งตนเอง
4. เป็นการส่งเสริมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน
5. คณะกรรมการประกอบด้วยบุคคลที่อาสาสมัคร เพื่อให้ประชาชนในหมู่บ้านคัดเลือก ขึ้นมาทำหน้าที่ดำเนินงานช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสหรือประสบความเดือดร้อนโดยประสานขอความช่วยเหลือจากส่วนราชการและองค์กรอื่น ๆ
6. เป็นการส่งเสริมให้ชุมชนมีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุนศูนย์ สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้านได้อย่างมีประสิทธิภาพ

รายชื่อคณะกรรมการศูนย์สงเคราะห์ประจำหมู่บ้านที่ 3 ต.เกาะเกิด อ.เขียร์ใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช

1.นายอรุณ	ชูเทพ	ประธาน
2.นายสวัสดิ์	มิ่งวรรณ	รองประธาน
3.นางชะบา	มากชุมพล	เหรัญญิก
4.นายประจวบ	เกลี้ยงดำ	กรรมการ
5.นายคล้าย	เรืองฤทธิ์	กรรมการ
6.นางลิ้ว	จิตรบุรุษ	กรรมการ
7.นางชลิต	ชูเทพ	กรรมการ
8.นายเคลือบ	เรืองฤทธิ์	กรรมการ
9.นางดี	พุ่มมณี	กรรมการ
10.นางวรรณิ	เทพดำ	กรรมการ
11.นายปรีชา	แก้วเกิด	กรรมการรองเลขานุการ

คณะกรรมการที่ปรึกษา

- 1.นายพินิจ
- สองสี

243

2.นายมนูญ	นวลศรี
3.นายเพิ่ม	ขุนน้ำ
4.นายทวี	สร้อยสิริสุนทร
5.นายพล	คณก

ผลที่ได้จากการศึกษา

จากการที่ได้ไปสัมภาษณ์ชาวบ้านรายบุคคล และสังเกตการดำเนินงานได้ผลว่า

- 1.ชาวบ้านจะไม่รู้เรื่องของความเป็นมาของศูนย์สงเคราะห์ประจำหมู่บ้าน ไม่รู้ข้อมูลว่าได้มาอย่างไร เป็นวงเงินเท่าไร ?
 - 2.ส่วนชาวบ้านที่พอจะรู้ข้อมูลอยู่บ้างก็บอกว่าไม่เห็นมีการดำเนินงานอะไร ไม่เคยได้รับสวัสดิการอะไรเลย
 - 3.การดำเนินงานของศูนย์สงเคราะห์ประจำหมู่บ้านที่ 3 ได้หยุดชะงักไปตั้งแต่ปีงบประมาณลงมายังหมู่บ้าน และเงิน 12,500 บาท ก็ถูกนำไปใช้ผิดวัตถุประสงค์และไม่มีการส่งคืน
 - 4.ผู้นำหมู่บ้านไม่ให้ความสำคัญกับการบริหารงานไม่มีการทำกิจกรรมที่ต่อเนื่องไม่มีความรับผิดชอบต่อนักที่และป้ายเบี่ยงทุกครั้งที่มีการถามถึงเงินและให้ชี้แจงการบริหารจัดการของศูนย์สงเคราะห์ประจำหมู่บ้าน
 5. คณะกรรมการในปัจจุบันเป็นคณะกรรมการในชุดที่ 2 แทนชุดที่ 1
- 5) โครงการแก้ไขความยากจน (กข.คจ.) พ.ศ. 2539

ความเป็นมา

สนับสนุนโดยกรมการพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย เป็นเงินหมุนเวียนในหมู่บ้านโดยเป็นบสนับสนุนด้านอาชีพ โดยยึดข้อมูลความยากจนจาก จปฐ. ให้กับผู้เยี่ยมในหมู่บ้าน แรกเริ่มได้มาเมื่อ พ.ศ. 2539 เป็นเงินหมุนเวียนจำนวน 280,000 บาท และต่อมาเมื่อ พ.ศ. 2542 ได้สนับสนุนมากจากองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อเข้าสมทบกองทุนเป็นจำนวนเงิน 10,000 บาท ฉะนั้นตอนนี้ มี 3 บ้านบางยี่ว ต.เกาะเกิดได้มีเงิน กข.คจ. เป็นเงินทุนหมุนเวียนเป็นจำนวนเงิน 290,000 บาท

รายชื่อคณะกรรมการบริหารเงินกองทุนมีดังนี้

1.นายอรุณ	ชูเทพ	ประธาน
2.นายปรีชา	แก้วเกิด	รองประธาน
3.นางชลธิดา	ชูเทพ	เลขานุการ
4.นายอภิสิทธิ์	มิ่งวรรณ	
5.นายสมศักดิ์	จันทร์ศรี	
6.นางเอื้อน	ปานมี	
7.นายสวัสดิ์	มิ่งวรรณ	

หลักเกณฑ์ในการกู้ยืมเงิน กข.คจ.

- 1) จะต้องเป็นบุคคลที่อยู่ในหมู่บ้านจริง ๆ
- 2) ครอบครัวหนึ่งสามารถกู้เงินได้ 1 คนต่อครั้ง
- 3) จะต้องส่งคืนปีละครั้งจนหมดภายใน 3 ปี

ตารางข้อมูลการปล่อยกู้ การส่งคืนเงินกู้ของกองทุนแก้ไขปัญหาความยากจน ของหมู่ที่ 3 ต.เกาะเกิด อ.เขียร์ใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช

ปี พ.ศ.	จำนวนเงินที่มี	จำนวนผู้กู้	จำนวนเงินปล่อยกู้	ยอดเงินส่งคืน	ยอดคงเหลือ
2538	280,000	18	271,000	24,000	33,000
2539	33,000	5	24,000	19,000	28,000
2540	28,000	5	24,700	20,300	23,600
2541	23,600	3	14,300	20,500	29,800
2542	29,800	3	19,000	93,000	104,700
2543	104,700	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2544	ไม่มีข้อมูล	15	151,000	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2545	ไม่มีข้อมูล	14	98,000	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล
2546	ไม่มีข้อมูล	7	35,000	ไม่มีข้อมูล	ไม่มีข้อมูล

ผลที่ได้จากการศึกษา

ตั้งแต่มีโครงการแก้ไขปัญหาความยากจน (กข.คจ.) ได้สังเกตและสอบถามข้อมูลจากบุคคลในชุมชนได้ผลดังนี้

- 1) กรรมการไม่มีความยุติธรรมในการปล่อยเงินกู้
- 2) กรรมการไม่มีมาตรการขึ้นเดิฆาดกับบุคคลที่กู้เงินแล้วไม่ปฏิบัติตามสัญญากู้ยืม
- 3) เงินที่กู้ไปไม่ได้นำไปใช้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้
- 4) กรรมการเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีเสียเอง
- 5) การบริหารจัดการไม่มีความชัดเจนและโปร่งใส
- 6) อาสาสมัครสาธารณสุข

ความเป็นมา

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 ได้มีการปรับเปลี่ยนแนวคิด ทิศทางและกระบวนการพัฒนาใหม่ โดยเน้น คนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา เพราะคนเป็นปัจจัยชี้ขาดความสำเร็จของการพัฒนาทุกเรื่อง และในการพัฒนากำลังคนของกระทรวงสาธารณสุขนอกจากจะให้ความสำคัญกับบุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขแล้วยังเห็นความสำคัญของการกำลังคนที่เป็นประชาชนทั่วไปในชุมชนว่าเป็นผู้ที่มีส่วนสำคัญในการที่จะทำให้ประชาชนทุกคนมีสุขภาพดี ได้ตามเป้าหมายที่กำหนด

จึงได้มีการพัฒนาอาสาสมัครสาธารณสุขขึ้นมา และปรับเปลี่ยนบทบาทให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของปัญหาและสถานการณ์อย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด

ระบบอาสาสมัครสาธารณสุข

ในปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้กำหนดให้มีอาสาสมัครสาธารณสุข ในงานสาธารณสุขมูลฐานเพียงประเภทเดียวคือ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน อสม. ซึ่งหมายถึงบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกจากชาวบ้านในแต่ละกลุ่มบ้านและได้รับการอบรมตามหลักสูตรที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยมีบทบาทหน้าที่สำคัญในฐานะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านพฤติกรรมสุขภาพอนามัย การสื่อสารข่าวสารสาธารณสุข การบริการสาธารณสุขด้านต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมสุขภาพ การเฝ้าระวังและป้องกันโรค การช่วยเหลือและรักษาพยาบาลขั้นต้นโดยใช้ยาและเวชภัณฑ์ความชอบเขตที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด การปฐมพยาบาลเบื้องต้น การส่งผู้ป่วยไปรับบริการ การฟื้นฟูสภาพและจัดกิจกรรมพัฒนาสาธารณสุขมูลฐาน ในหมู่บ้านในชุมชนโดยกำหนดจำนวนอาสาสมัครสาธารณสุขในหมู่บ้าน/ชุมชนโดยเฉลี่ยดังนี้

พื้นที่ชนบท : อาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) หนึ่งคนต่อ 8-15 หลังคาเรือน

พื้นที่เขตเมือง : เขตชุมชนหนาแน่น (ชุมชนตลาด) ไม่มีอาสาสมัคร เขตชุมชนแออัด อสม. 1 คนต่อ 20-30 หลังคาเรือน เขตชุมชนเมือง อสม. 1 คนต่อ 8-15 คริวเรือน

ดังนั้นในหมู่บ้านหนึ่ง ๆ จะมีจำนวน อสม. ไม่เท่ากันขึ้นอยู่กับจำนวนหลังคาเรือนของหมู่บ้าน/ชุมชนนั้น โดยทั่วไปจะมี อสม. ประมาณ 10-20 คนต่อหมู่บ้าน

คุณสมบัติของ อสม.

- 1) เป็นบุคคลที่มีภูมิสำเนาในหมู่บ้าน
- 2) มีความรู้ขั้น สามารถอ่านออกเขียนได้
- 3) เป็นบุคคลที่สนใจและเสียสละเพื่อช่วยเหลือการดำเนินงานสาธารณสุข
- 4) เป็นบุคคลที่สนใจเข้าร่วมหรือเคยเข้าร่วมในการดำเนินงานสาธารณสุข
- 5) เป็นบุคคลที่กรรมการหมู่บ้านรับรองว่าเป็นผู้ที่มีความประพฤติดีได้รับความไว้วางใจและยกย่องจากประชาชน

วิธีการคัดเลือก

ให้ใช้วิธีประชาธิปไตยโดยในการคัดเลือกบุคคลเป็น อสม. โดยมีแนวทางปฏิบัติดังนี้

1) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจัดประชุม อสม. กรรมการหมู่บ้านและผู้นำอื่น ๆ เพื่อชี้แจงให้ทราบถึงเรื่องการคัดเลือก คุณสมบัติวาระจำนวนบทบาทหน้าที่ของ อสม. และ ศสมธ. โดยให้กลุ่มผู้นำดังกล่าวเป็นคณะกรรมการสรรหา

2) แบ่งละแวกบ้านหรือคุ้มบ้านคุ้มละ 8-15 หลังคาเรือน แล้วชี้แจงให้ทุกบ้านได้รับทราบ เปิดโอกาสให้ประชาชนผู้มีคุณสมบัติในข้อ 1-2 สมัครเข้ารับการอบรมเป็น อสม.

3) ให้ประชาชนในหมู่บ้านหลังคาเรือนละ 1 คนเป็นตัวแทนครอบครัวในการเสนอชื่อผู้สมัครเข้าเป็น อสม. ได้ 1 คน

4) คณะกรรมการดำเนินการสรรหา ซึ่งประกอบด้วย อสม. กรรมการหมู่บ้าน/ชุมชน และผู้นำอื่น ๆ ดำเนินการคัดเลือก และลงมติโดยใช้เสียงส่วนใหญ่เลือกบุคคลเข้ารับการอบรมเป็น อสม.ประจำละแวกบ้าน หรือคุ้มบ้าน

อนึ่งการคัดเลือก อสม. สามารถปรับเปลี่ยนได้หากชุมชนหรือคณะกรรมการหมู่บ้านมีความเห็นอย่างอื่น แต่ต้องเป็นประโยชน์เพื่อส่วนรวมและมีขั้นตอนที่โปร่งใส

การขึ้นทะเบียนเป็นอาสาสมัครสาธารณสุข

สถานภาพของการเป็น อสม. เกิดขึ้นเมื่อบุคคลนั้นได้รับการคัดเลือกผ่านการอบรมและได้รับการประเมินความรู้ ความสามารถตามหลักสูตร ความรู้ ทั้งกลุ่มความรู้พื้นฐานและกลุ่มความรู้ เฉพาะตามที่กำหนดไว้ จังหวัดจะออกประกาศนียบัตรและบัตรประจำตัวใช้เป็นหลักฐานโดยรูปแบบ อายุบัตร และสิทธิได้รับเป็นไปตามที่กระทรวงกำหนด

บทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบของ อสม.

อสม. มีบทบาทในการเป็นผู้นำการดำเนินงานพัฒนาสุขภาพอนามัยและคุณภาพชีวิตของประชาชนในหมู่บ้าน /ชุมชน เป็นตัวกลางการเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมด้านสุขภาพของประชาชน และมีหน้าที่แก้ข่าวร้าย กระจายข่าวดี ซึ่งบริการประสานงานสาธารณสุข นำบัดทุกข์ดำรงตนเป็นตัวอย่างที่ดี

หน้าที่ความรับผิดชอบของ อสม.

1) เป็นผู้สื่อข่าวสารสาธารณสุขระหว่างเจ้าหน้าที่และประชาชนในหมู่บ้าน นัดหมายเพื่อนบ้านมารับบริการสาธารณสุขตลอดจนดูแลความเคลื่อนไหวในกิจกรรมสาธารณสุข รับข่าวสารสาธารณสุขแล้ว แจ้งให้เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในท้องถิ่นทราบอย่างรีบด่วนในเรื่องสำคัญ เช่น โรคระบาดหรือโรคติดต่อต่าง ๆ รับข่าวสารแล้วจดบันทึกไว้ในสมุดบันทึกผลการปฏิบัติงานของ อสม.

2) เป็นผู้ให้คำแนะนำถ่ายทอดความรู้แก่เพื่อนบ้านและแกนนำสุขภาพประจำครอบครัวในเรื่องต่าง ๆ ได้แก่ การใช้สถานบริการสาธารณสุขและการใช้ยา การรักษานามัยของร่างกาย การให้ภูมิคุ้มกันโรค การสุขภาพาสสิ่งแวดลอม และการจัดหาน้ำสะอาด โภชนาการและการสุขภาพาสอาหารการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อประจำท้องถิ่น การอนามัยแม่และเด็กและการวางแผนครอบครัวการดูแล

3) รักษาและป้องกันสุขภาพเหงือกและฟัน การดูแลส่งเสริมสุขภาพจิตการป้องกันและควบคุมโรคเอดส์ การป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุ อุบัติภัยและโรคไม่ติดต่อที่สำคัญ การป้องกันและแก้ไขมลภาวะสิ่งแวดลอมที่เป็นพิษเป็นภัยการคุ้มครองผู้บริโภคด้านสาธารณสุข การจัดหายาจำเป็นไว้ใช้ในชุมชน และการส่งเสริมการใช้สมุนไพรและแพทย์แผนไทย ฯลฯ

4) เป็นผู้ให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชนได้แก่ การส่งต่อผู้ป่วย และการติดตามดูแลผู้ป่วยที่ได้รับการส่งต่อมาจากสถานบริการ การจ่ายยาเม็ดคุมกำเนิดในรายที่เจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้ตรวจแล้ว และจ่ายถุงยางอนามัย การปฐมพยาบาลเบื้องต้นตามอาการ (รายละเอียดของโรคที่ อสม. สามารถรักษาได้ โปรดดูระเบียบกระทรวงสาธารณสุข พ.ศ. 2539 ในภาคผนวก)

5) หมุนเวียนกันปฏิบัติงานที่ ศสมช. โดยมีกิจกรรมที่ควรดำเนินการได้แก่

- จัดทำศูนย์ข้อมูลข่าวสารของหมู่บ้าน
- ถ่ายทอดความรู้และจัดกิจกรรมตามปัญหาของชุมชน
- ให้บริการที่จำเป็นใน 14 กิจกรรมสาธารณสุขมูลฐาน

6) เฝ้าระวังและป้องกันปัญหาสาธารณสุขในหมู่บ้าน เฝ้าระวังปัญหาโภชนาการ โดยการชั่งน้ำหนักเด็ก และร่วมแก้ไขปัญหาเด็กขาดสารอาหารและขาดธาตุไอโอดีน เฝ้าระวังด้านอนามัยแม่และเด็ก โดยการติดตามหญิงมีครรภ์ให้มาฝากท้องและตรวจครรภ์ตามกำหนด และให้บริการชั่งน้ำหนักหญิงมีครรภ์เป็นประจำทุกเดือน ติดตามเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี และตรวจสุขภาพตามกำหนด เฝ้าระวังด้านสร้างเสริมภูมิคุ้มกันโรคโดยการติดตามให้มารดานำเด็กไปรับวัคซีนตามกำหนด และเฝ้าระวังเรื่องโรคติดต่อประจำถิ่น โดยการจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย เป็นต้น

7) เป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการวางแผน แก้ปัญหาและพัฒนาชุมชนโดยใช้งบประมาณหมวดอุดหนุนทั่วไปที่ได้รับจากกระทรวงสาธารณสุข หรือจากแหล่งอื่น ๆ

8) เป็นแกนนำในการชักชวนเพื่อนบ้านเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนางานสาธารณสุขของชุมชนและพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยใช้กระบวนการ จปฐ. และและรวมกลุ่มในการพัฒนาสังคมด้านต่าง ๆ

9) การดูแลสิทธิประโยชน์ ด้านสาธารณสุขของประชาชนในหมู่บ้าน โดยเป็นแกนนำในการประสานงานกับกลุ่มผู้นำชุมชน และองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) กระตุ้นให้มีการวางแผนและดำเนินงานเพื่อพัฒนางานสาธารณสุขของหมู่บ้าน

วาระและการฟื้นฟูสภาพการเป็น อสม.

กำหนดให้มีวาระคราวละ 2 ปี เมื่อครบวาระแล้วให้พิจารณาต่อบัตรประจำตัวโดยดูจากผลการดำเนินงานร่วมกับการพิจารณาของประชาชนองค์กรหมู่บ้าน (เจ้าหน้าที่สาธารณสุขไม่ควรที่จะเป็นผู้ถอดถอน อสม. ด้วยตนเองเพราะ อสม. เป็นอาสาสมัครที่เสียสละของประชาชนหากมีความจำเป็นก็ต้องใช้การประชุมและปรึกษาหารืออย่างเป็นกันเองกับ อสม. ที่มีอยู่รวมทั้งกรรมการหมู่บ้าน เพื่อป้องกันความขัดแย้งที่อาจจะเกิดขึ้น)

การฟื้นฟูสภาพ

- 1) ฟื้นฟูสภาพตามวาระ
- 2) ตาย
- 3) ลาออก

4) ไม่ได้อยู่อาศัยในหมู่บ้านเป็นเวลาติดต่อกันเกินกว่า 6 เดือน

5) ประชาชนลงมติ โดยมีคะแนนเสียงเกินกึ่งหนึ่งของประชาชนในหมู่บ้านหรือคณะกรรมการหมู่บ้านมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีความประพฤติเสียหายอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียประโยชน์ของหมู่บ้านหรือบกพร่องต่อการปฏิบัติหน้าที่

รายชื่อ อาสาสมัครสาธารณสุข ของหมู่ที่ 3 ต.เกาะเกิด อ.เขียร์ใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช

- 1) นางกิมดิน สงคำ ประธาน
- 2) นางรัชนี้ นวลศรี
- 3) นางอุไรวรรณ โมกะศึก
- 4) นางเอื้อน ปานมี
- 5) นางกิงดาว สุขจันทร์
- 6) นางจำลอง ถาวร
- 7) นางวิรัตน์ พรหมพฤกษ์

ปี พ.ศ.2541 ได้มีโครงการสนับสนุนด้านสาธารณสุขมูลฐานประจำหมู่บ้านเพื่อให้เป็นทุนในหมู่บ้าน เป็นจำนวนเงิน 7,500 บาท/ปี เพื่อดำเนินกิจกรรมดังต่อไปนี้

- พัฒนาศักยภาพคนในชุมชน ผู้นำ อสม.ในด้านสาธารณสุข
- เพื่อแก้ไขปัญหาสาธารณสุขในหมู่บ้าน
- จัดบริการสาธารณสุขมูลฐานชุมชน เช่น จัดซื้อจำหน่ายยาในชุมชน

การจัดการโดยให้อาสาสมัครสาธารณสุขร่วมกับชุมชนกำหนดกิจกรรมด้านสาธารณสุขกันเอง โดยใช้เวทีการประชุมในหมู่บ้าน โดยในการใช้เงินงบประมาณแต่ละครั้งมีผู้ เบิก- ถอนดังนี้

- ประธานอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ในหมู่บ้าน
- สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลประจำหมู่บ้าน
- ผู้ใหญ่บ้าน

แผนงานที่อาสาสมัครสาธารณสุขได้กำหนดจัดทำ แต่ละปีมีดังนี้

ปี 2542

- 1) อบรมส่งเสริมความรู้ด้านสาธารณสุข สถานสุขภาพอนามัยชุมชนแก่ครอบครัว
- 2) โครงการส่งเสริมผู้สูงอายุ กลุ่มเสี่ยงต่อโรคและกลุ่มเด็กขาดสารไอโอดีน
- 3) จัดปรับปรุงศูนย์ข้อมูลข่าวสารสาธารณสุข
- 4) ส่งเสริมการขายเกลือ

ปี 2543 ไม่มีข้อมูล

ปี 2544

- ศึกษาดูงาน/วันผู้สูงอายุ

- วันอสม. แห่งชาติ
- รณรงค์โรคฉี่หนู/ซึ้อยา

ปี 2545

- อบรม อสม.
- รณรงค์ป้องกันไข้เลือดออก
- แปรรูปสมุนไพรร

ปี 2546

- วัน อสม.
- อบรมแกนนำ อบต.
- อบรมประชาชน
- ซึ้อยาสามัญ

ผลจากการศึกษา

1. บุคลากรหรืออาสาสมัคร

1.1 ขาดคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ที่วางไว้ เช่น

- ขาดทักษะในการพูด ฟัง อ่าน เขียน
- เข้ามาเป็น อสม. เพราะมีค่ารักษาพยาบาลฟรี มีค่าตอบแทน มีงบประมาณมาแบ่งกัน

- บางคนมีความประพฤติที่ไม่ดี เช่น เล่นการพนัน มีประวัติทางด้านการเงินของส่วนรวมที่ไม่ดี เป็นนักดื่มตุน หลอกหลวง

1.2 วิธีการคัดเลือก ไม่ได้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่วางเอาไว้

2. การบริหารจัดการ

2.1 มีการบริหารจัดการที่ไม่โปร่งใส

- ไม่มีการกำหนดแผนงานด้านสาธารณสุขแบบมีส่วนร่วม โดยประธานเป็นผู้ดำเนินการเองร่วมกับชมรมอาสาสาธารณสุขประจำหมู่บ้านระดับตำบล
- ไม่มีการแจ้งให้ทราบถึงการดำเนินกิจกรรมและรายละเอียดค่าใช้จ่ายงบประมาณต่อสาธารณะ
- เมื่อถามถึงกิจกรรมหรืองบประมาณประธานจะบ่ายเบี่ยงไม่ตอบและแสดงท่าทีไม่พอใจ

3. กิจกรรม

3.1 ไม่มีกิจกรรมด้านสุขภาพที่เป็นรูปธรรมในหมู่บ้านและครัวเรือนที่รับผิดชอบ

3.2 ศูนย์สาธารณสุขมูลฐานชุมชนไม่รู้อยู่ที่ไหน ไม่ได้ดำเนินกิจกรรม

- 3.3 บางกิจกรรมเป็นการกำหนดมาจากเจ้าหน้าที่สถานีอนามัย
4. ปัญหาและอุปสรรค (จากการสัมภาษณ์สอบถามกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขตำบล)
- 4.1 อาสาสมัครหมู่ที่ 3 มีแต่ผู้หญิงที่เป็นอาสาสมัคร
- 4.2 ผู้นำในหมู่บ้านไม่ให้ความร่วมมือ
- 4.3 คนในหมู่ที่ 3 รวมทั้งอาสาสมัครยังต้องพัฒนาอีกมากเช่น การเสียสละต่อส่วนรวม ต่อส่วนรวม ความสามัคคี ความซื่อสัตย์ ความสุจริต
- 4.4 ไม่ทำกิจกรรมแต่มีการถอนเงินและเบิกจ่าย

บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบล

ที่มา

1.หลังจากมีพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 มาบังคับใช้แล้ว ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงฐานะขององค์การปกครองในระดับตำบลออกเป็น 2 รูปแบบ ได้แก่

(1) สภาตำบล ให้มีฐานะเป็นนิติบุคคล และปัจจุบัน (2542) มีสภาตำบลอยู่ทั่วประเทศ จำนวน 217 ตำบล

(2) องค์การบริหารส่วนตำบล ให้มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นข้าราชการส่วนท้องถิ่น ปัจจุบัน (2542) มีอยู่จำนวน 6,747 ตำบล

2. การกำเนิด “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) เกิดจากการยกฐานะสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุนในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปีเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท (หรือตามหลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด) ประกาศจัดตั้งเป็น อบต. (โดยให้ทำเป็นประกาศกระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ระบุชื่อและเขตองค์การบริหารส่วนตำบล)

3. องค์การบริหารส่วนตำบล ที่ประกาศจัดตั้งแล้ว มีดังนี้

(1) ปี 2538	มีจำนวน	617	ตำบล
(2) ปี 2539	มีจำนวน	2,143	ตำบล
(3) ปี 2540	มีจำนวน	3,637	ตำบล
(4) ปี 2542	มีจำนวน	350	ตำบล

อบต. มีความสำคัญต่อชุมชน (หมู่บ้าน/ตำบล) ดังนี้

1.เป็นองค์การในการบริหารจัดการพัฒนาตำบลและเป็นไปตามนโยบายกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นในการบริหารกิจการของตำบล ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

2.เป็นหน่วยปฏิบัติและประสานงานทรัพยากรระหว่างอบต.กับท้องถิ่นอื่น ๆ รวมทั้งหน่วยงานราชการและหน่วยเอกชนอื่น ๆ

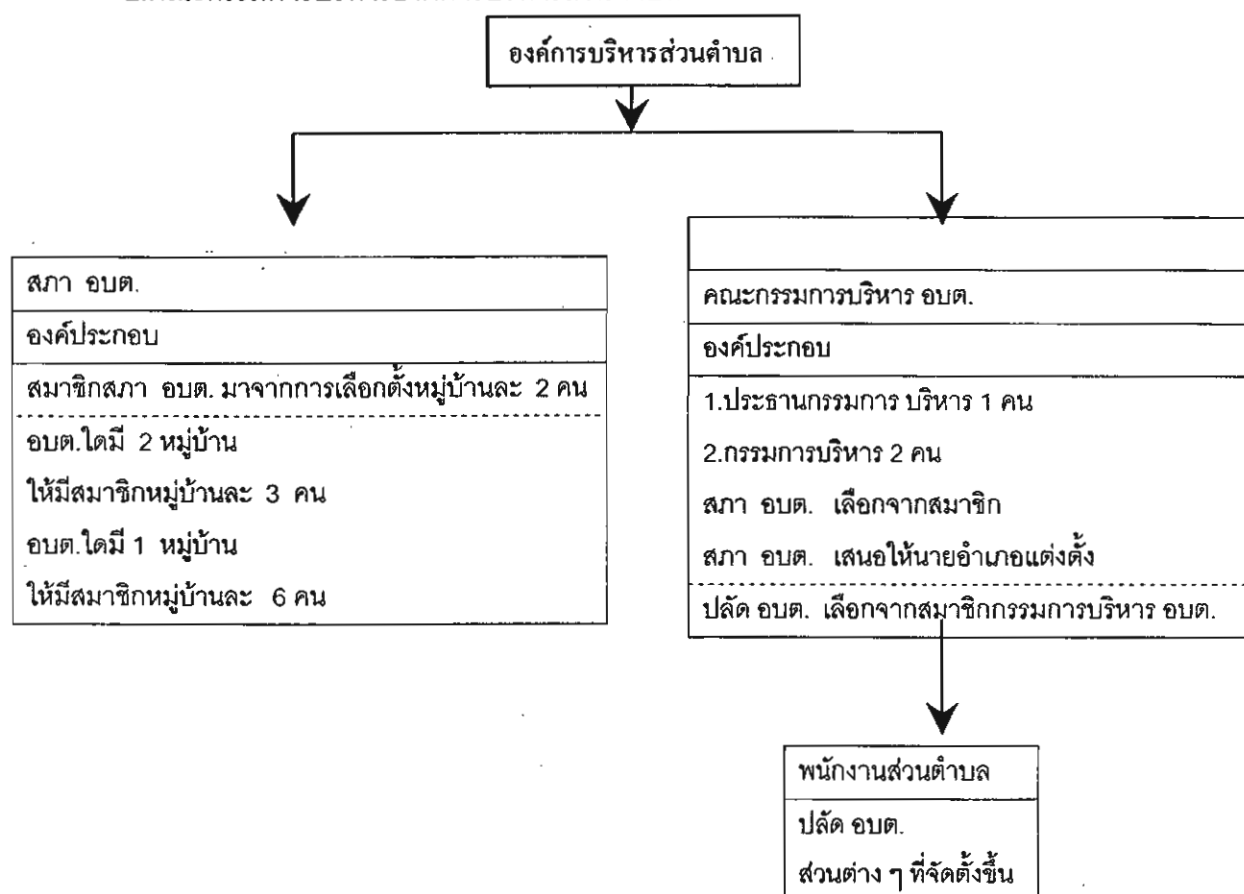
3. เพื่อเป็นเวทีประชาธิปไตยของประชาชนในการเลือกสมาชิกสภาท้องถิ่น (สมาชิกสภา อบต.) เข้าไปมีส่วนร่วมตัดสินใจในการจัดการงบประมาณ รายได้ ทรัพย์สิน และการระดมทุนเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น

4. เป็นการส่งเสริมและพัฒนาคนในท้องถิ่นให้มีความสามารถทำงานรับใช้ท้องถิ่นอย่างเต็มกำลัง และก่อให้เกิดการจ้างงานขึ้นในท้องถิ่น เช่น สมาชิกสภา อบต. พนักงานและลูกจ้างของอบต.

5. เป็นการส่งเสริมการใช้สิทธิและหน้าที่ของพลเมืองในการมีส่วนร่วมพัฒนาท้องถิ่นและตรวจสอบการทำงานและการใช้สิทธิเข้าชื่อถอดถอนสมาชิกสภาอบต.ที่ไม่โปร่งใสตามบทบาทหน้าที่ในการเลือกตั้ง กำกับควบคุม ตรวจสอบและการถอดถอนสมาชิกสภาอบต.ที่ไม่โปร่งใส

โครงสร้าง อบต. ประกอบด้วย

- 1.สภาองค์การบริหารส่วนตำบล (สภา อบต.)
- 2.คณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

สมาชิกสภา อบต. มีหน้าที่ (มาตรา 46)

- 1.ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลในการบริหารกิจกรรมของ อบต.
- 2.พิจารณาและให้ความเห็นชอบข้อบังคับตำบลร่างข้อบังคับตำบลร่างข้อบังคับ งบประมาณ และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

- 3.ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล
- 4.เข้าร่วมประชุมสภาอบต. ตามสมัยประชุม

คณะกรรมการบริหาร อบต. มีหน้าที่ (มาตรา 59)

- 1) บริหารกิจการของ อบต.ให้เป็นไปตามข้อบังคับและแผนพัฒนาตำบล
- 2) จัดทำแผนพัฒนาตำบลและข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมเสนอสภา อบต.
- 3) รายงานผลการปฏิบัติงานและการใช้เงินให้สภา อบต.ทราบอย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง
- 4) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย เข้าร่วมประชุมสภา อบต.ตามสมัย

ประชุม ทั้งประชุมสามัญและวิสามัญ

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

1.องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม (มาตรา 66)

2.องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้ (มาตรา 67)

- (1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- (2) รักษาความสะอาดของ ถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

(3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

(4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

(6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ

(7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ ความจำเป็นและสมควร

(ความเดิม ในมาตรา 67 (8) ถูกยกเลิกและใช้ข้อความใหม่แทนแล้วโดยมาตรา 14 และเพิ่มเติม (9) โดย มาตรา 15 ของ พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ตามลำดับ)

องค์การบริหารส่วนตำบล(อบต.)อาจจัดทำกิจการในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลดังต่อไปนี้ (มาตรา 68)

(1) ให้มีน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค และการเกษตร

(2) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

(3) ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

(4) ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ และสวนสาธารณะ

- (5) ให้มีและบำรุงส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์
- (6) ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว
- (7) บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของราษฎร
- (8) การคุ้มครองดูแลและรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน
- (9) หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
- (10) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม
- (11) กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์
- (12) การท่องเที่ยว
- (13) การผังเมือง

(มาตรา 68 (12) และ (13) เพิ่มเติมโดยมาตรา 16 ของ พ.ร.บ. สถาปนาและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542)

4.หน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวดที่ 2 มาตรา 16 มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตนเอง ดังนี้

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง
- (2) การจัดให้มีและบำรุงทางบก ทางน้ำ และทางระบายน้ำ
- (3) การจัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ
- (4) การสาธารณูปโภคและการก่อสร้างอื่น ๆ
- (5) การสาธารณูปการ
- (6) การส่งเสริม การฝึกและการประกอบอาชีพ
- (7) การพาณิชย์ และการส่งเสริมการลงทุน
- (8) การส่งเสริมการท่องเที่ยว
- (9) การจัดการศึกษา
- (10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต เด็ก สตรี คนชรา และผู้

ด้อยโอกาส

(11) การบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

- (12) การปรับปรุงแหล่งชุมชนแออัดและการจัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัย
- (13) การจัดให้มีและบำรุงรักษาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
- (14) การส่งเสริมกีฬา
- (15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

- (16) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น
- (17) การรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง
- (18) การกำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย
- (19) การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล
- (20) การจัดให้มีและควบคุมสุสานและฌาปนสถาน
- (21) การควบคุมการเลี้ยงสัตว์
- (22) การจัดให้มีและควบคุมการฆ่าสัตว์
- (23) การรักษาความปลอดภัย ความเป็นระเบียบเรียบร้อยและการอนามัยโรงมหรสพ และสาธารณสถานอื่น ๆ
- (24) การจัดการ การบำรุงรักษา และการใช้ประโยชน์จากป่า ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
- (25) การผังเมือง
- (26) การขนส่งและการวิศวกรรมจราจร
- (27) การดูแลรักษาที่สาธารณะ
- (28) การควบคุมอาคาร
- (29) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (30) การรักษาความสงบเรียบร้อย การส่งเสริมและสนับสนุน การป้องกันและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- (31) กิจการอื่นใดที่เป็นประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

สิทธิ บทบาท อำนาจหน้าที่สภา อบต.มีดังนี้

1. สมาชิกสภา อบต. มีวาระคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้งสมาชิกสภา อบต.
2. มีประธานสภา อบต. 1 คน รองประธานสภา อบต. 1 คน เลขานุการสภา อบต. 1 คน ซึ่งสภาเลือกจากสมาชิก และคณะกรรมการของสภา อบต. จำนวน 3 - 7 คน ซึ่ง สภาเลือกจากสมาชิก และบุคคลภายนอกเป็นผู้บริหารและดำเนินกิจการของสภา อบต. ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่กำหนด
3. การประชุมสภา อบต.มีอยู่ 2 ประเภท 1) การประชุมสามัญ 2) การประชุมวิสามัญ ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญ 2 สมัยหรือหลายสมัยแล้วแต่สภา อบต. จะกำหนด แต่ต้องไม่เกิน 4 สมัย วันเริ่มสมัยประชุมสามัญประจำปีให้สภา อบต. กำหนดสมัยประชุมสมัยหนึ่ง กำหนดไม่เกิน 15 วัน แต่จะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากนายอำเภอ
4. กำหนดสมัยประชุมประจำปีอย่างน้อยต้องกำหนดในเดือนกุมภาพันธ์สมัยหนึ่ง

และในเดือนสิงหาคมสมัยหนึ่ง โดยทำเป็นประกาศของ อบต.

5. อำนาจหน้าที่ของสภา อบต. จะเกิดขึ้นได้โดยมติของประชุมสภา อบต. การประชุมใด ๆ ที่มีได้นัดหมายมิให้ถือว่าเป็นการประชุมสภาอบต. และการประชุมสภาอบต.ต้องเป็นไปตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภา อบต.พ.ศ. 2538 และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2541ฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542

6. การใช้สิทธิ บทบาท อำนาจหน้าที่ของสภาอบต. โดยทั่วไปต้องอยู่ในกรอบอำนาจหน้าที่ของสภา อบต.และภายใต้บังคับของกฎหมาย

7. การออกเสียงลงคะแนนเพื่อลงมติมี 2 วิธี

วิธีที่ 1 การออกเสียงลงคะแนนเปิดเผย โดยการยกมือพ้นศีรษะ ยืนขึ้นหรือเรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรชื่อ ให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายบุคคล

วิธีที่ 2 การออกเสียงลงคะแนนลับ โดยเรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรในหีบ ต่อหน้าประธานสภา อบต.

9.การลงมติของที่ประชุมสภา อบต. ให้ถือเสียงข้างมากของสมาชิกที่เข้าร่วมประชุมสภาอบต. ครั้งนั้น เว้นแต่มีบัญญัติไว้เป็นอย่างอื่น

10.อาจมีการยุบสภาอบต. เมื่อมีกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังนี้

- (1) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาอบต.สิ้นสุดลงพร้อมกัน
- (2) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งยุบสภา เพื่อคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในเขต อบต. หรือประโยชน์ของประชาชนในเขต อบต. หรือประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนรวม
- (3) สภาอบต.ไม่อาจแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารแทนตำแหน่งที่ว่างมาตรา 64 (4) (5) (6) (7) หรือ (8) ได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง โดยมีเหตุสำคัญจากสภาอบต.
- (4) เมื่อมีการรวม อบต.นั้น กับ อบต.อื่น
- (5) เมื่อมีการรวม อบต.นั้นกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น
- (6) เมื่อมีการยุบรวม อบต. เพราะมีจำนวนประชากรไม่ถึง 2,000 คน ทั้งเป็นเหตุทำให้ไม่สามารถที่จะดำเนินการบริหารงานพื้นที่นั้นให้มีประสิทธิภาพในลักษณะของอบต.ได้
- (7) เมื่อจัดตั้ง อบต.นั้นขึ้นเป็นเทศบาล

11. มีอำนาจหน้าที่หลัก ดังนี้

- (1) ให้ความเห็นแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการของอบต.

(2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบ ร่างข้อบังคับตำบลร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(3) ควบคุมปฏิบัติงานของคณะกรรมการการบริหารให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนพัฒนาตำบลตาม (2) และกฎหมายระเบียบข้อบังคับของทางราชการ

12. มีมติเลือกคณะกรรมการบริหาร อบต. ซึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการบริหาร 1 คน และกรรมการบริหาร 2 คน

13. มีมติถอดถอนสมาชิกสภาอบต. เลขานุการสภาอบต. คณะกรรมการบริหาร ประธานกรรมการบริหาร หรือกรรมการบริหาร อบต.

14. การลงมติในกรณีสมาชิกสภา อบต. ถูกกล่าวหาตามมาตรา 47 ตรี(8) ให้ที่ประชุมลงมติแต่เพียงว่าควรให้ผู้ถูกกล่าวหาพ้นจากสมาชิกภาพหรือไม่ โดยการออกเสียงลงคะแนนลับ และต้องมีคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่

วาระที่ 1 ให้ที่ประชุมปรึกษาในหลักการแห่งร่างข้อบังคับตำบล และลงมติว่าจะรับหลักการแห่งร่างข้อบังคับตำบลนั้นหรือไม่

วาระที่ 2 ให้ที่ปรึกษาเรียงลำดับข้อเฉพาะที่มีการแปรญัตติ หรือที่คณะกรรมการแก้ไขเท่านั้น

วาระที่ 3 ให้ที่ประชุมลงมติว่าให้ตราเป็นข้อบังคับตำบลหรือไม่ การพิจารณาในวาระนี้ ไม่มีการอภิปราย

17. มีมติรับหรือไม่รับหลักการร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ที่คณะกรรมการบริหารเสนอ

18. พิจารณาทบทวนร่างข้อบังคับตำบลที่นายอำเภอไม่เห็นชอบถ้าเป็นร่างข้อบังคับตำบลที่ไม่มีโทษปรับและสภามีมติยืนยันด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานกรรมการบริหารลงชื่อและประกาศเป็นข้อบังคับตำบลได้ โดยไม่ต้องขอความเห็นชอบจากนายอำเภอ ถ้าเป็นร่างข้อบังคับตำบลที่มีโทษปรับเป็นอันตกไป ต้องพิจารณาญัตติให้ร่างข้อบังคับตำบลเป็น 3 วาระรวดเดียวไม่ได้

19. พิจารณาทบทวนร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมที่นายอำเภอไม่อนุมัตินั้นใหม่ ถ้าสภา อบต. มีมติยืนยัน นายอำเภอต้องส่งร่างนั้นให้ผู้ว่าราชการจังหวัดพิจารณา

20. ต้องพิจารณาร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมให้แล้วเสร็จภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับร่างข้อบังคับนั้น เมื่อพ้นกำหนดดังกล่าวให้ถือว่าสภาอบต. ให้ความเห็นชอบตามที่คณะกรรมการการบริหารเสนอ

21. อนุญาตให้อบต. กู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคลต่าง ๆ ตาม

ระเบียบกระทรวงมหาดไทย

22. ให้ความเห็นชอบการให้บุคคลใดได้ใช้ประโยชน์หรือได้รับสิทธิใด ๆ อันเกี่ยวกับพัสดุประเภทที่ดินหรือสิ่งก่อสร้างที่เป็น อบต. โดยไม่มีประโยชน์ตอบแทน

23. ให้ความเห็นชอบการจัดทำงบประมาณรายจ่ายเฉพาะการ

24. อนุมัติให้เลื่อนวันประชุมสภา อบต. เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบงบประมาณรายจ่ายประจำปีที่คณะกรรมการบริหารไม่สามารถเสนอต่อสภา อบต. ได้ทันภายในวันที่ 15 สิงหาคม

25. อนุมัติการโอนเงินงบประมาณรายจ่ายในหมวดครุภัณฑ์ ที่ดิน และสิ่งก่อสร้างที่ทำให้ลักษณะปริมาณ คุณภาพเปลี่ยนหรือโอนไปตั้งจ่ายเป็นรายการใหม่

26. อนุมัติการแก้ไขคำชี้แจงงบประมาณรายจ่ายในหมวดที่ดินและสิ่งก่อสร้างที่ทำให้ลักษณะปริมาณ คุณภาพเปลี่ยนหรือเปลี่ยนสถานที่ก่อสร้าง

27. ให้ความเห็นชอบการก่อกำหนดผูกพันงบประมาณรายจ่ายเกินกว่าหนึ่งปีงบประมาณ

28. ให้ความเห็นชอบในกรณีที่มีผู้อุทกพัสดุให้เป็นกรรมสิทธิ์แก่ อบต. หรือให้สิทธิอันเกี่ยวกับพัสดุ หรือมอบให้เป็นผู้ดูแลพัสดุที่มีเงื่อนไข หรือมีการระมัดพัน

29. อนุมัติการสั่งซื้อหรือส่งจ้างโดยวิธีพิเศษครั้งหนึ่งจากเงินอุดหนุน เงินกู้ภายในประเทศ หรือเงินช่วยเหลือ หรือเงินกู้ทั้งหมดหรือบางส่วน ภายในวงเงิน 1,000,000 บาท แต่ไม่เกิน 2,000,000 บาท

30. อนุมัติการสั่งซื้อหรือส่งจ้างโดยวิธีพิเศษครั้งหนึ่งจากเงินอุดหนุน เงินกู้ภายในประเทศ หรือเงินช่วยเหลือ หรือเงินกู้ทั้งหมดหรือบางส่วน ภายในวงเงิน 500,000 บาท แต่ไม่เกิน 1,000,000 บาท

31. อนุมัติให้ยืมเงินสะสมในส่วนที่เก็บรักษาไว้เอง ทดลองจ่ายในกิจการที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของ อบต. ในกรณีจำเป็นเร่งด่วน

32. อนุมัติจ่ายขาดเงินสะสมเพื่อการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่โดยมีเงื่อนไขตามที่ระเบียบกำหนด

33. อนุมัติการขอขยายเวลาเบิกตัดปีออกไปอีก ถ้าการเบิกเงินไปชำระหนี้ผูกพันไม่แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่ประธานกรรมการบริหารได้อนุมัติให้ขยายเวลาเบิกตัดปีออกไปครั้งหนึ่งแล้ว

34. มีมติให้เปิดเผยรายงานการประชุมลับของสภา อบต. ได้เพียงใดหรือไม่

35. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับให้ประชาชนเข้าประชุมสภา อบต.

สิทธิ บทบาท อำนาจหน้าที่ประสภา อบต. มีดังนี้

1. ประธานสภา อบต. มีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี นับแต่วันที่ได้รับเลือกเป็นประธาน อบต.

2. มีสิทธิอำนาจหน้าที่พื้นฐานเช่นเดียวกับสมาชิกสภา อบต.

3. มีสิทธิ บทบาท อำนาจหน้าที่ทั่วไปตามอำนาจหน้าที่ของสภา อบต.
4. มีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนรายเดือนตามขั้นรายได้ของ อบต.
5. มีสิทธิได้รับเงินค่าเบี้ยประชุมเท่ากับสมาชิก อบต.
6. มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ และค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมของ อบต. เทียบเท่าข้าราชการระดับ 6
7. ต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนและประพฤติปฏิบัติตนเช่นเดียวกับสมาชิกสภา อบต.
8. เป็นผู้รักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการประชุมสภา อบต. พ.ศ. 2538 และที่แก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2542
9. เป็นผู้วินิจฉัยและใช้บังคับไปพลางก่อนเมื่อมีปัญหาโต้เถียงเกี่ยวกับข้อบังคับการประชุมซึ่งมิได้กำหนดไว้แล้วรายงานนายอำเภอ
10. ประกาศกำหนดสมัยประชุมสามัญและวันเริ่มแรกประชุมสภาสามัญ
11. ขอเปิดประชุมวิสามัญเมื่อเห็นว่าจำเป็นเพื่อประโยชน์ของ อบต.
12. จัดระเบียบวาระการประชุม
13. เรียกประชุมสภา อบต. ตามสมัยประชุมสามัญ โดยแจ้งล่วงหน้าให้สมาชิกทราบเป็นหนังสือ และปิดประกาศไว้ในที่เปิดเผยก่อนกำหนดวันประชุมไม่น้อยกว่า 3 วัน
14. นัดประชุมในระหว่างสมัยประชุมโดยทำเป็นหนังสือ หรือบอกนัดในที่ประชุม ถ้าบอกนัดในที่ประชุมให้ส่งหนังสือนัดประชุมพร้อมระเบียบวาระการประชุมไปยังผู้ที่มิได้มาประชุมในเวลานั้นให้ทราบล่วงหน้าไม่ต่ำกว่า 3 วัน : การประชุมใด ๆ ที่มีได้นัดหมายมิให้ถือว่าเป็นการประชุมสภา อบต.
15. กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการสำหรับให้ประชาชนเข้าฟังการประชุมสภา อบต. แล้วเสนอสภา อบต. ให้ความเห็นชอบ
16. ประชาสัมพันธ์กำหนดวันประชุม เวลาสถานที่ประชุมและเรื่องที่จะนำเข้าสู่ที่ประชุมสภา อบต. ให้ประชาชนทราบและเข้าฟังการประชุมด้วย
17. มีหน้าที่ตรวจดูว่ามีสมาชิกเข้าประชุมครบหรือไม่ เมื่อได้มีสัญญาณให้เข้าประชุมแล้ว ถ้าพ้นกำหนดเวลาประชุม 1 ชั่วโมงแล้ว ยังมีสมาชิกเข้าประชุมไม่ครบองค์ประชุม ให้สั่งเลื่อนการประชุมไป
18. เมื่อถึงกำหนดเวลาประชุมแล้ว มีสมาชิกเข้าประชุมครบองค์ประชุม ให้ดำเนินการประชุมตามระเบียบการประชุม จะสั่งปิดประชุมก่อนหมดระเบียบวาระการประชุมไม่ได้ แต่อาจจะสั่งให้หยุดพักการประชุมชั่วคราวได้ ถ้าเห็นว่าได้ประชุมมาเป็นเวลานานสมควรหยุดพักชั่วคราว
19. เป็นประธานการประชุม และกล่าวเปิดการประชุม

20. เมื่อมีเรื่องที่ต้องแจ้งให้ที่ประชุมทราบก่อนเริ่มปรึกษาตามระเบียบวาระก็ให้แจ้งกับที่ประชุมทราบ

21. นำปรึกษาในที่ประชุมสามัญแรกว่าควรกำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปี 2 สมัย หรือหลายสมัยแต่ต้องไม่เกิน 4 สมัย สมัยละไม่เกิน 15 วัน และควรเริ่มแต่เมื่อใดในปีนั้น กับให้กำหนดวันเริ่มสมัยประชุมสามัญแรกของปีต่อไปด้วย : การกำหนดสมัยประชุมสามัญประจำปีอย่างน้อยต้องกำหนดในเดือนกุมภาพันธ์สมัยหนึ่งและในเดือนสิงหาคมสมัยหนึ่ง การประชุมเพื่อพิจารณาร่างงบประมาณให้กำหนดในเดือนสิงหาคม

22. ให้มีการประชุมลับ และสั่งผู้ที่มีได้เป็นสมาชิกสภา อบต. และเจ้าหน้าที่ซึ่งเกี่ยวข้องออกจากที่ประชุม

23. เป็นผู้รับผิดชอบ ตรวจสอบความถูกต้อง และบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภา อบต. ภายในเวลาอันสมควรในสมัยประชุมนั้น สำหรับญัตติร่างข้อบังคับตำบลให้ประธานสภาตรวจสอบความถูกต้องและส่งสำเนาแก่สมาชิกอย่างน้อย 3 วัน ก่อนวันประชุมเว้นแต่เป็นการด่วน

24. เป็นผู้วินิจฉัยว่าร่างข้อบังคับตำบลเกี่ยวกับการเงินที่จะต้องมีการรับรองจากประธานกรรมการบริหารหรือไม่

25. ส่งต้นร่างญัตติร่างข้อบังคับตำบลที่สภา อบต. ลงมติรับหลักการแล้ว และจะต้องส่งไปให้คณะกรรมการพิจารณาโดยละเอียด

26. รับร่างข้อบังคับตำบลตามร่างเดิม และตามที่คณะกรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมพร้อมทั้งรายงานบันทึกความเห็นและมติของคณะกรรมการ แล้วส่งสำเนารายงานนั้นแก่สมาชิกโดยปกติไม่น้อยกว่า 1 วันก่อนวันนัดประชุม เว้นแต่เป็นการด่วน และจะขอให้คณะกรรมการไปร่วมประชุมสภา อบต. เพื่อแถลงการณ์ประกอบรายงานหรือชี้แจงข้อสงสัยต่าง ๆ เกี่ยวกับรายงานนั้นก็ได้

27. อนุญาตให้เสนอญัตติร่างข้อบังคับตำบลที่ตกไปแล้วนั้นอีกเมื่อเหตุการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไป

28. รับญัตติของให้สภา อบต. วินิจฉัยให้สมาชิกพ้นจากตำแหน่งตามความในมาตรา 47 ตี (8) มาตรา 64 (7) และมาตรา 64 ทวิ (4) ตรวจสอบความถูกต้องแล้วบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมภายในเวลาอันสมควร และแจ้งสมาชิกที่ถูกพิจารณายื่นญัตติให้ออกจากตำแหน่งเป็นหนังสือล่วงหน้าตามสมควรก่อนวันประชุมเพื่อเตรียมหลักฐานชี้แจงข้อกล่าวหา แต่ต้องไม่น้อยกว่า 48 ชั่วโมง ก่อนกำหนดเวลาเปิดประชุมคราวนั้น หากมีเหตุสุดวิสัยไม่สามารถแจ้งได้ ให้บันทึกเหตุผลไว้เป็นหนังสือและนำแจ้งที่ประชุมเพื่อทราบก็เป็นการเพียงพอแล้ว

29. เป็นผู้รับกระทู้ถาม ตรวจสอบความถูกต้องและบรรจุเข้าระเบียบวาระการประชุมสภา อบต. ภายในเวลาอันสมควร และส่งกระทู้ถามนั้นไปให้คณะกรรมการบริหารเพื่อตอบต่อไป

30. เมื่อถึงระเบียบวาระสำหรับตอบกระทู้ถามแล้ว ประธานสภาจะอนุญาตให้สมาชิกตั้งกระทู้ถามนั้นในที่ประชุม : สมาชิกผู้ตั้งกระทู้ถามย่อมชักถามให้ความกระจ่างขึ้นได้อีก 3 ครั้งเป็นอย่างมาก เว้นแต่ประธานจะอนุญาตให้ชักถามต่อไป : กระทู้ถามไม่มีการอภิปรายและไม่มีการลงมติ : ในการประชุมครั้งหนึ่ง ๆ ให้มีเวลาตอบกระทู้ถามไม่เกิน 1 ชั่วโมง เว้นแต่ประธานสภาพิจารณาเห็นสมควรขยายเวลาเกินกว่านั้น : กระทู้ถามแต่ละกระทู้ถามนั้นให้ตั้งคำถามและชักถามได้เพียงคนเดียว : คณะกรรมการบริหารมีสิทธิที่จะไม่ตอบกระทู้ถามหรือชักถามเมื่อเห็นว่าข้อความนั้น ๆ ยังไม่ควรเปิดเผยเพราะเกี่ยวกับความปลอดภัยหรือประโยชน์อันสำคัญของ อบต. และจะขอเลื่อนการตอบกระทู้ถามหรือชักถามไปตอบในโอกาสอื่นก็ได้

31. อนุญาตให้สมาชิกกล่าวต่อที่ประชุมโดยให้โอกาสแก่ผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติอภิปรายก่อน ถ้ามีหลายคนอนุญาตให้อภิปรายก่อนได้เพียงคนเดียว เมื่ออภิปรายแล้ว ถ้ามีผู้ใดค้านก็ให้ผู้นั้นอภิปราย เมื่อผู้คัดค้านอภิปรายแล้วถ้าผู้ใดจะสนับสนุนผู้เสนอหรือผู้แปรญัตติก็ให้ผู้นั้นอภิปรายได้ โดยปกติต้องอภิปรายสลับกันไป นอกจากฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดไม่มีผู้ประสงค์จะอภิปรายจึงจะอนุญาตให้อภิปรายซ้อนกันต่อไปได้

32. ถ้ามีผู้ยกมือจะอภิปรายหลายคน ประธานสภาจะต้องอนุญาตให้ผู้ใดอภิปรายก่อนก็ได้ แต่ให้คำนึงถึงผู้เสนอ ผู้รับรอง และผู้ที่ยังไม่ได้อภิปรายด้วย

33. ควบคุมให้สมาชิกอภิปรายเฉพาะเรื่องที่กำลังปรึกษากันอยู่เท่านั้น จะกล่าวข้อความซ้ำหรือนอกประเด็นและจะใช้ถ้อยคำหยาบคายใส่ร้ายเสียชื่อเสียงผู้ใดไม่ได้ ห้ามมิให้สมาชิกนำเอกสารใด ๆ มาอ่านในที่ประชุมฟัง หรือกล่าวถึงพระมหากษัตริย์หรือชื่อสมาชิกหรือคณะกรรมการบริหาร หรือชื่อบุคคลใด ๆ โดยไม่จำเป็น

34. เตือนให้สมาชิกเข้าระเบียบ ซึ่งสมาชิกต้องทำตามทันที

35. สั่งให้ผู้ที่กำลังอภิปรายอยู่หยุดอภิปรายเมื่อได้พิจารณาเห็นว่าผู้นั้นใช้เวลาอภิปรายครั้งนั้นเกินสมควรแก่เรื่อง และได้อภิปรายครั้งนั้นเกินสมควรแก่เรื่อง และได้อภิปรายมาครบ 10 นาทีแล้ว และยังมีผู้อื่นประสงค์จะอภิปรายต่อไปอีก

36. อนุญาตให้ผู้ถูกอภิปรายพาดพิงถึงเรื่องส่วนตัว หรือเรื่องอื่นอันใดเป็นที่เสียหายกล่าวแก้หรือชี้แจงข้อเท็จจริง

37. เป็นผู้ให้คำวินิจฉัยว่าได้มีการฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับหรือไม่ คำสั่งของประธานเป็นคำสั่งเด็ดขาดห้ามมิให้ที่ประชุมอภิปรายในเรื่องต่อไป

38. ถ้าประธานสภา อบต. ยืนขึ้นในเวลาที่กำลังอภิปรายอยู่ให้สมาชิกผู้กำลังอภิปรายหรือจะขออภิปรายระงับการอภิปรายของตนไว้แล้วนั่งลงทันที และสมาชิกทั้งหลายซึ่งอยู่ในที่ประชุมนั้นต้องนั่งฟังคำประธาน

39. ถ้าไม่มีผู้ใดจะอภิปรายต่อไปให้ถือว่าเป็นการปิดอภิปรายหรือถ้ามีแต่ประธานสภาเห็นว่าได้อภิปรายกันมาพอสมควรแล้วประธานจะเสนอให้ที่ประชุมวินิจฉัยว่าควรจะปิดอภิปรายหรือไม่ก็ได้ เว้นแต่การอภิปรายในกรณีที่มาชิกสภา อบต. กล่าวหาตามความในมาตรา 47 ตี (8) หรือถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดในการรักษาระเบียบและความสงบเรียบร้อยในสภา อบต.

40. เสนอให้ที่ประชุมลงมติเมื่อปิดอภิปรายแล้ว โดยสรุปประเด็นเพื่อลงมติให้ชัดเจน

41. เป็นประธานในการออกเสียงคะแนนลับ โดยการเรียกชื่อสมาชิกตามลำดับอักษรมาลงคะแนนในที่ปิดหน้าประธานสภา อบต.

42. จะแยกประเด็นออกให้ลงมติเป็นตอน ๆ ไปก็ได้ ถ้ามีปัญหาซับซ้อนเข้าใจยาก

43. ถามที่ประชุมว่าในเรื่องที่มีผู้เสนอนั้นจะมีผู้ใดเห็นอย่างอื่นหรือไม่ ถ้าไม่มีก็ให้ถือว่าที่ประชุมเห็นชอบด้วย

44. ในการลงมติทุกครั้งให้ประธานสภาตรวจสอบดูว่ามีสมาชิกอยู่ในที่ประชุมครบจำนวนเป็นองค์ประชุมหรือไม่ ถ้าไม่ครบองค์ประชุมจะทำการลงมติในเรื่องใด ๆ ไม่ได้

45. ในการลงมติครั้งใดเมื่อนับคะแนนเสียงแล้วปรากฏว่าคะแนนเสียงรวมกันทั้งหมดมากกว่าจำนวนสมาชิกที่มาประชุมคราวนั้น ให้ทำการลงคะแนนเสียงใหม่โดยวิธีเรียกชื่อตามลำดับอักษรชื่อให้ออกเสียงลงคะแนนเป็นรายบุคคล

46. มีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนนในฐานะสมาชิกสภา อบต. คนหนึ่ง

47. ออกเสียงซ้ำขาดในกรณีที่มิฉะนั้นคะแนนเสียงเท่ากัน โดยออกเสียงอย่างเปิดเผยรวมทั้งกรณีออกเสียงลงคะแนนลับด้วย ในการออกเสียงซ้ำขาดนั้นจะให้เหตุผลด้วยหรือไม่ก็ได้

48. ประกาศคะแนนเสียงให้ที่ประชุมทราบทันที เมื่อได้นับคะแนนเสียงเสร็จแล้ว ถ้าเรื่องใดกฎหมายบัญญัติว่าต้องมีคะแนนเสียงถึงจำนวนเท่าใดเป็นพิเศษแล้ว ก็ให้ประกาศว่าได้มีคะแนนเสียงข้างมากครบตามจำนวนที่กฎหมายกำหนด

49. แจ้งให้สมาชิกผู้ถูกสภา อบต. ลงมติให้ขาดจากสมาชิกภาพทราบภายในเวลาอันสมควร แต่มิให้เกิน 3 วัน นับแต่วันที่สภา อบต. ได้ลงมติ

50. กล่าวปิดประชุม

51. ลงชื่อในรายงานการประชุม ซึ่งสภา อบต. ได้รับรองแล้วไว้เป็นหลักฐาน

52. รับคำร้องจากประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่ได้เข้าชื่อกันเพื่อขอให้สภา อบต. ออกข้อบังคับตำบล ตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของเอกสาร ปิดประกาศรายชื่อ รับคำร้องคัดค้าน และจัดให้สภา อบต. ออกข้อบังคับตำบล

53. อาจจะได้รับคัดเลือกจากประธานสภา อบต. ในเขต จังหวัดให้เป็นคณะกรรมการพนักงานส่วนตำบลของจังหวัดนั้น

สิทธิ บทบาท อำนาจหน้าที่สมาชิก อบต. มีดังนี้

1. สมาชิกมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละ 4 ปี นับแต่วันเลือกตั้ง
2. มีสิทธิเสนอชื่อและเลือกประธานสภา อบต. คณะกรรมการของสภา อบต. ประธานกรรมการบริหาร อบต. และกรรมการบริหาร อบต.
3. อาจได้รับเลือกตั้งให้เป็นประธานสภา อบต. รองประธานสภา อบต. เลขานุการสภา อบต. คณะกรรมการของสภา อบต. ประธานกรรมการบริหาร อบต. หรือกรรมการบริหาร อบต.
4. มีสิทธิเข้าประชุมสภา อบต. และมีสิทธิอภิปรายในที่ประชุมสภา อบต.
5. มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนเพื่อลงมติในประเด็นต่าง ๆ ของที่ประชุมสภา อบต. : สมาชิกสภา อบต. คนหนึ่งย่อมมีเสียงหนึ่งในการออกเสียงลงคะแนน
6. มีสิทธิตั้งกระทู้ถามคณะกรรมการบริหาร หรือประธานกรรมการบริหารอันเกี่ยวกับงานในหน้าที่ โดยทำเป็นหนังสือเสนอล่วงหน้าต่อประธานสภา อบต.
7. มีสิทธิเสนอญัตติเกี่ยวกับกิจการภายในวงงาน อบต. โดยปกติต้องเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ และมีสมาชิกรับรอง 1 คน เว้นแต่ญัตติที่ยกเว้น
8. มีสิทธิเสนอญัตติร่างข้อบังคับตำบล โดยเสนอล่วงหน้าเป็นหนังสือ และมีสมาชิกรับรอง 1 คน หากเป็นญัตติร่างข้อบังคับตำบลเกี่ยวกับการเงินต้องให้ประธานกรรมการบริหาร อบต. รับรองด้วย
9. มีสิทธิขอเปิดประชุมวิสามัญ โดยสมาชิกจำนวนต่ำกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกทั้งหมดเท่าที่มีอยู่
10. มีสิทธิร้องขอให้ประชุมลับ โดยสมาชิกรวมกันไม่ต่ำกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม
11. มีสิทธิเสนอญัตติขอให้ออกเสียงคะแนนลับ โดยสมาชิกรวมกันไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกที่มาประชุม
12. มีสิทธิอุทธรณ์หรือโต้แย้งมติของสภาอบต. ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดได้ภายใน 15 วัน นับแต่วันที่สภา อบต. มีมติให้พ้นจากตำแหน่งตามข้อ 23
13. มีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนรายเดือนตามขั้นรายได้ของ อบต.
14. มีสิทธิได้รับค่าเบี้ยประชุม : สมาชิกโดยตำแหน่งคนละ 100 บาทต่อครั้ง : สมาชิกโดยการเลือกตั้งคนละ 200 บาทต่อครั้ง
15. มีสิทธิเบิกค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ และค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมของ อบต. เทียบเท่าตำแหน่งข้าราชการระดับ 3
16. มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา 46 พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ดังนี้

(1) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบล เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

(2) พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบังคับตำบล ร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(3) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะกรรมการบริหารให้เป็นไปตามนโยบาย และแผนพัฒนาตำบลตาม (1) และกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับของทางราชการ

17. ลงมติถอดถอนสมาชิกสภา อบต. และเลขานุการสภา อบต. ประธานกรรมการบริหาร และคณะกรรมการบริหาร อบต.

18. เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญาในการปฏิบัติหน้าที่ตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537

19. ต้องไปร่วมประชุมสภา อบต. อย่างสม่ำเสมอ

20. ต้องอยู่ประจำในหมู่บ้านที่ได้รับเลือกตั้ง

21. ต้องปฏิบัติตนให้สมควรกับตำแหน่งเป็นประโยชน์แก่ชุมชนหมู่บ้าน ตำบล อบต. และประชาชนในเขต อบต.

22. ไม่เป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญา กับ อบต. ที่ตนดำรงตำแหน่งหรือในกิจการที่กระทำให้แก่ อบต. นั้น

23. ไม่มีความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่ อบต. หรือกระทำการอันเป็นการเสื่อมเสียประโยชน์ของสภา อบต.

24. ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

25. ไม่เป็นผู้มีการทพพลภาพ วิกลจริต จิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ ดิทยาเสพติดให้โทษ หรือเป็นโรคตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยกำหนด

26. ไม่เป็นสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ข้าราชการพนักงานส่วนตำบล หรือพนักงานองค์การของรัฐ

27. ไม่เป็นผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านหรือสารวัตรกำนัน

28. ไม่เป็นผู้มีพฤติกรรมในทางทุจริต หรือเสื่อมเสียทางศีลธรรมที่สุดให้จำคุก เว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

29. ไม่กระทำความผิดจนได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่โทษสำหรับความผิดที่กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

30. ไม่ใช้ถ้อยคำ หรือแสดงกิริยาอันพึงรังเกียจในที่ประชุมสภา อบต.

31. ไม่กล่าวคำหยาบคาย หรือเสียดสีใส่ร้ายต่อประธานสภา อบต. หรือสมาชิกสภา อบต. หรือต่อบุคคลอื่นในที่ประชุมสภา อบต.

32. ไม่ก่อความสงบเรียบร้อยหรือกระทำให้เสื่อมเสียเกียรติของที่ประชุมหรือจงใจกระทำการใด ๆ อันเป็นเหตุรบกวนกิจการของที่ประชุมสภา อบต.

33. ไม่ขัดคำสั่งอันชอบของประธานสภา อบต.

34. ประชาสัมพันธ์ ชี้แจงข่าวสารของ อบต. ให้ประชาชนทราบอย่างต่อเนื่องและทั่วถึง

35. เป้าหมายคือการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม และการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุข และเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง การจัดแบ่งส่วนการบริหารงานภายใน อบต. อาจจัดแบ่งการบริหารออกเป็น (มาตรา 72)

(1) สำนักงานปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

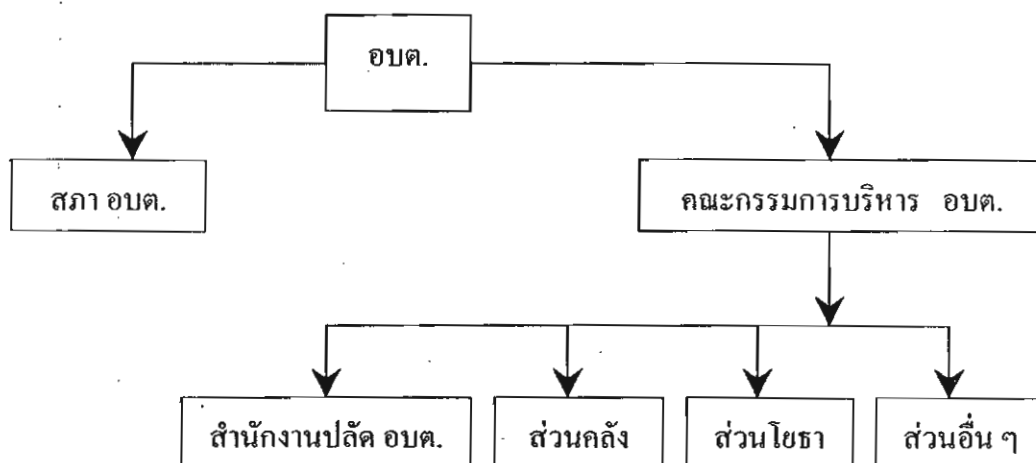
(2) ส่วนต่าง ๆ ที่ อบต. ได้ตั้งขึ้น

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ได้กำหนดจัดแบ่งส่วนการบริหารภายใน อบต. ให้ขึ้นอยู่กับระดับชั้นของ อบต. ให้ขึ้นอยู่กับระดับชั้นของ อบต. เพื่อความเหมาะสมกับภารกิจ โดยแบ่งส่วนบริหารอย่างน้อยออกเป็น 3 ส่วนได้แก่

(1) สำนักงานปลัด อบต. โดยมีปลัด อบต. ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าสำนักงาน

(2) ส่วนการคลัง โดยหัวหน้าส่วนการคลัง หรือเจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี

(3) ส่วนโยธา โดยมีหัวหน้าส่วนโยธาหรือนายช่างโยธา

ในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล กฎหมายกำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีพนักงานส่วนตำบล และแบ่งการบริหารงานออกได้ดังต่อไปนี้

1. หน้าที่ของสำนักงานปลัด อบต.

1) งานบริหารทั่วไป งานธุรการ พิมพ์ดีด

2) งานการเจ้าหน้าที่ สวัสดิการ

- 3) งานประชุม ตรงข้อบังคับตำบล
- 4) งานนิติการ งานการพาณิชย์
- 5) งานรัฐพิธี งานประชาสัมพันธ์
- 6) งานจัดทำแผนพัฒนาตำบล
- 7) งานจัดทำข้อบังคับงบประมาณประจำปี
- 8) งานขออนุมัติดำเนินการตามข้อบังคับ
- 9) งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

2. ส่วนการคลัง มีหน้าที่ดังนี้

- 1) การรับเงิน การจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน การตรวจเงิน
- 2) การหักภาษีเงินได้และการนำส่งภาษี
- 3) การตัดโอนเงินเดือน
- 4) การจัดหางบดุล
- 5) การอนุมัติเบิกจ่าย
- 6) งานจัดทำบัญชี
- 7) งานทะเบียนคุมรายได้ รายจ่าย

ฯลฯ

3. ส่วนโยธา มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 1) งานสำรวจ ออกแบบ เขียนแบบ ถนน อาคาร สะพาน แหล่งน้ำ
- 2) งบประมาณการค่าใช้จ่ายตามโครงการ
- 3) งานควบคุมอาคาร
- 4) งานก่อสร้าง ซ่อมบำรุง ควบคุม
- 5) งานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

4. ส่วนอื่น ๆ ตามที่สภา อบต.ลงมติเห็นชอบ

5. บุคลากรที่ทำงานในสำนักงานปลัด อบต.

- 1) พนักงานส่วนตำบล เช่น ปลัด อบต. หัวหน้าส่วนคลัง หัวหน้าส่วนโยธา ฯลฯ
- 2) ลูกจ้างชั่วคราว
- 3) ข้าราชการ พนักงาน หรือลูกจ้างของหน่วยต่าง ๆ ที่ถูกร้องขอให้ไปปฏิบัติกิจการใน

อบต.ชั่วคราว

อบต. มีแหล่งรายได้ ดังต่อไปนี้

1. รายได้จากการจัดเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียม
2. รายได้จากทรัพย์สินของ อบต.

3.รายได้ของอบต.จากเงินกู้ (จากมาตรา 83) โดยมีหลักเกณฑ์ดังนี้

(1) กู้เงินจากกระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคลอื่น

(2) การกู้เงินตามข้อ (1) กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาตจากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

(3) การกู้เงินต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

อบต. มีรายจ่ายดังนี้ (มาตรา 85)

1.จ่ายเงินเดือน เช่น พนักงานตำบล

2.จ่ายค่าจ้าง เช่น ลูกจ้างชั่วคราว

3.จ่ายค่าตอบแทนอื่นๆ เช่น ค่าตอบแทนสมาชิกสภา อบต.

4.จ่ายค่าใช้สอย เช่น ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าเช่าที่พัก ค่าพาหนะ

5.จ่ายค่าวัสดุ เช่น กระดาษ เครื่องเขียน แบบพิมพ์

6.จ่ายครุภัณฑ์ เช่น โต๊ะ เก้าอี้ ฯลฯ

7.จ่ายค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่น ๆ

8.จ่ายค่าสาธารณูปโภค

9.จ่ายเป็นเงินอุดหนุนหน่วยงานอื่น ๆ

10. รายจ่ายอื่นตามข้อผูกพัน หรือตามที่กฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

กำหนด

วิธีการจัดทำร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี

1)ให้คณะกรรมการบริหารจัดทำเป็นข้อบังคับงบประมาณประจำปี

2)ให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นผู้พิจารณา ให้ความเห็นชอบข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติมแล้วเสนอให้นายอำเภอเพื่อขออนุมัติ

3) ถ้าหากนายอำเภออนุมัติแล้วส่งกลับให้คณะกรรมการบริหาร อบต. ดำเนินการประกาศใช้ ในกรณีที่นายอำเภอไม่อนุมัติร่างข้อบังคับฯ ดังกล่าว

4) กรณีสภา อบต.มีมติยืนยันร่างข้อบังคับงบประมาณรายจ่าย (เดิม) ให้นายอำเภอส่งร่างข้อบังคับฯ ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัดภายใน 15 วัน นับแต่วันที่สภา อบต. แจ้งมติยืนยัน

5) ถ้าหากผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบกับร่างข้อบังคับฯ (เดิม) ส่งให้นายอำเภอลงชื่ออนุมัติ และถ้าหากผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วย ให้ร่างข้อบังคับนั้นเป็นอันตกไป อบต. ดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาใน อบต. ดังนี้

1.ต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาตำบล โดยใช้ข้อมูลจปฐ และ กชช. 2ค และข้อมูลอื่น ๆ ในการจัดทำแผน

2.ต้องบริหารกิจการของ อบต. ให้เป็นไปตามแผนพัฒนาตำบลและข้อบังคับ

3.ต้องจัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปี รายจ่ายเพิ่มเติมและการจัดทำข้อ
บังคับตำบล

4.ต้องประสานแผนงานโครงการและงบประมาณกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน
ที่เข้าไปสนับสนุนกิจกรรมของท้องถิ่น

5.ต้องดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมในท้องถิ่นด้วยตนเอง

6.ต้องฟังความต้องการของประชาชนของทุกกลุ่มเป้าหมาย

อำนาจหน้าที่ของนายอำเภอ

1) ดูแลการปฏิบัติหน้าที่ของ อบต. ให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับของทาง
ราชการ

2) มีอำนาจเรียกสมาชิกสภา อบต. คณะกรรมการบริหาร อบต. พนักงานส่วนตำบล
และลูกจ้างของ อบต. มาชี้แจงข้อเท็จจริงได้

3) เรียกตรวจสอบเอกสาร รายงาน หรือเอกสารด้านอื่นได้

4) เสนอแนะปลัดพนักงานให้พ้นตำแหน่งแก่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ หากกระทำผิด
กฎหมายและฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยและสวัสดิภาพของประชาชน

5) เสนอและยุบสภา อบต. แก่ผู้ว่าราชการจังหวัดได้ หากได้กระทำผิดกฎหมาย และ
ละเลยไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย หรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือสวัสดิการของประชาชน

อำนาจหน้าที่ของผู้ว่าราชการจังหวัด

1) มีอำนาจยุบสภา อบต. ได้ ตามคำแนะนำของนายอำเภอที่ขอด้วยกฎหมาย

2) มีอำนาจในการสั่งให้คณะกรรมการทั้งคณะ หรือบางคนพ้นจากตำแหน่งได้ตาม
คำแนะนำของนายอำเภอที่ปฏิบัติโดยชอบด้วยกฎหมาย

ความสำคัญของผู้หญิงและผู้ชายใน อบต.

1.ต้องการให้ทุกคนรู้จักการใช้สิทธิและปฏิบัติหน้าที่ของตนในฐานะพลเมืองดีตาม
ระบอบประชาธิปไตย

2.ต้องการให้ อบต. เป็นเวทีประชาธิปไตยของประชาชนโดยประชาชนและเพื่อประชาชน
อย่างแท้จริง

3.ต้องการให้ อบต. เป็นหน่วยงานหลักของท้องถิ่น ซึ่งมีอำนาจในการตัดสินใจตาม
กฎหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนให้ยั่งยืน

4.ต้องการให้คนดี มีความรู้ ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริตมีโอกาสเข้ามาบริหารงาน
อบต. ให้เจริญก้าวหน้ามั่นคง สามารถ แก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

5.ต้องการให้คุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายในตำบลได้รับความสนใจ และสนับสนุนอย่างเท่าเทียมกันตามกฎหมายกำหนดไว้

การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขต อบต. สามารถทำได้ ดังนี้

- 1.สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภา อบต.
- 2.เลือกตั้งสมาชิกสภา อบต.
- 3.ให้ข้อมูลข่าวสาร คำแนะนำ หรือแจ้งปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนแก่ อบต.
- 4.เสียสละแรงงาน ทรัพย์สิน ร่วมในโครงการของ อบต.
- 5.ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ มติ หรือคำแนะนำโดยชอบของ อบต.
- 6.เสียภาษีให้ อบต. ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ กำหนด
- 7.ร่วมกิจกรรมทั่วไปของ อบต. โดยเฉพาะการพัฒนาชนบทและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน

8.ร่วมมือกับหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ และองค์เอกชนในการพัฒนาชนบทตามแผนพัฒนาตำบลของ อบต.

9.ร้องขอให้ออกข้อบังคับตำบล โดยราษฎรไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งใน อบต. นั้น

10.ตรวจสอบ ควบคุมการทำงานของ อบต.

10.1 ตรวจสอบพฤติกรรมของสมาชิกสภา อบต.ที่ประชาชนเลือกตั้งให้ทำประโยชน์แก่ประชาชน

10.2 เข้าร่วมรับฟังการประชุมสภา อบต.อย่างสม่ำเสมอ

10.3 ขอรับทราบข้อมูลข่าวสารจาก อบต.หากเห็นว่าการทำงานไม่โปร่งใส

10.4 ตรวจสอบแผนพัฒนาของ อบต.หากเห็นว่าการทำงานไม่โปร่งใส

10.5 ตรวจสอบการจัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.ว่า มีการใช้จ่ายเงินไปทำอะไรบ้าง ตรงตามแผนพัฒนาประจำปีของ อบต. หรือไม่

10.6 ตรวจสอบการจัดทำข้อบังคับงบประมาณรายจ่ายประจำปีของ อบต.ว่า มีการใช้จ่ายเงินไปทำอะไรบ้าง ตรงตามแผนพัฒนาประจำปีของ อบต. หรือไม่

10.7 คัดค้านข้อบังคับหรือมติของ อบต. ที่ทำให้ประชาชนเดือดร้อน

10.8 ร่วมกับอบต. แสดงความคิดเห็นเพื่อพิจารณาข้อดี ข้อเสียของโครงการของรัฐตามกระบวนการประชาพิจารณ์

10.9 ติดตามข้อมูลข่าวสาร และประกาศของ อบต.

10.10 การดำเนินงานเพื่อให้การตรวจสอบ ควบคุม อบต. บรรลุผล

10.11 หากพบการทำงานของ อบต.ไม่ถูกต้อง โปร่งใสให้ แจ้งประธาน อบต.หรือสมาชิก อบต. เพื่อคัดค้าน

10.12 กรณี อบต.เพิกเฉยต่อการคัดค้านประชาชน ให้ร้องเรียนไปยังนายอำเภอทันที

10.13 กรณีคณะกรรมการบริหารอบต.หรือพนักงาน อบต.กระทำให้ประชาชน ได้รับความเสียหาย สามารถฟ้องศาลได้

10.14 สามารถถอดถอนคณะกรรมการบริหาร หรือ สมาชิกสภา อบต. โดยราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามเกณฑ์ที่กำหนดเข้าชื่อร้องขอต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ให้มีการลงคะแนนเสียง และผู้มีสิทธิเลือกตั้งไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ใน อบต.นั้น ทั้งหมดลงคะแนนเสียงและ 3 ใน 4 ของผู้มาลงมิตให้ถอดถอน

11. เข้าร่วมเป็นคณะกรรมการในการซื้อจ้าง โดยวิธีสอบราคา ประกวดราคา และวิธีพิเศษของ อบต. อย่างน้อยคณะละ 2 คน

12.เจตนารมณ์ของประชาชนในเขต อบต. เป็นเงื่อนไขสำคัญในการร่วม อบต.

13.เข้าร่วมประชาคมหมู่บ้าน ตำบล เพื่อเป็นฐานกำลังในการพัฒนาท้องถิ่นกับ อบต.

14.ได้รับการบริการสาธารณะ และการบำบัดทุกข์บำรุงสุข จาก อบต.

ความเป็นมาขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะเกด อำเภอเขียร์ใหญ่ จังหวัด นครศรีธรรมราช

ตำบลเกาะเกดมีจำนวนหมู่บ้าน 12 หมู่บ้าน ได้เปลี่ยนฐานะจากสภาตำบลเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 โดยมีสถานะตามโครงสร้างองค์กรขององค์การบริหารส่วนตำบล ชั้น 5 ได้ประกาศรับสมัครเลือกตั้ง พ.ศ. 2539 และได้มีการเลือกตั้งเมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2539 มีผู้ได้รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล หมู่บ้านละ 2 คน รวมจำนวน 24 คน ดังนี้

หมู่ที่ 1	นายปรีชา สมบูรณ์	นายริน บัวริน
หมู่ที่ 2	นายจำนงค์ ทองธวัช	นายกมล ชูเชิด
หมู่ที่ 3	นายปรีชา แก้วเกิด	นายมณูญ นวลศรี
หมู่ที่ 4	นายเอี่ยม จำปาสิทธิ์	นายวิวัติ วิรุฬศรี
หมู่ที่ 5	นายสามารถ บุญจริง	นายพุ่ม บุญจริง
หมู่ที่ 6	นายทวี คำสอน	นายสรรพกิจ อักษรทิพย์
หมู่ที่ 7	นายสุรินทร์ สุดเอียด	นายอรุณ นวลจันทร์
หมู่ที่ 8	นายทวี สังข์ด้วงยา	นายทวี อักษรทิพย์
หมู่ที่ 9	นายภิญโญ คงสุตร	นายวิโรจน์ สุวรรณโน

หมู่ที่ 10	นายกระบวน นาทอง	นายปราโมทย์ เปรียวปลอด
หมู่ที่ 11	นายจรวัย พลายด้วง	นายเสริม ถนนแก้ว
หมู่ที่ 12	นายจำปา ถนนแก้ว	นายใจ รักษาหนู

มีกำนันผู้ใหญ่บ้านเป็นสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลโดยตำแหน่ง 56 คน ผู้มีสิทธิในการลงคะแนนทั้ง 12 หมู่บ้าน จำนวน 5,499 คน มีหน่วยเลือกตั้งทั้ง 12 หมู่บ้านจำนวน 13 หน่วยเลือกตั้ง โดยหมู่ที่ 6 มี 2 หน่วยเลือกตั้ง ได้มีการกำหนดวันเลือกตั้งสมาชิกอบต.รุ่นที่ 2 เมื่อวันที่ 10 มิถุนายน พ.ศ. 2543

ตารางแสดงผู้มีสิทธิและใช้สิทธิเลือกตั้ง

วันที่ 10 มิถุนายน 2543 ตำบลเกาะเกด อำเภอเข็รใหญ่

หมู่ที่	จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง			จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้ง				จำนวนผู้มาใช้สิทธิแต่ไม่ลงคะแนน				จำนวนบัตรเสีย	
	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	ร้อยละ	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม (คน)	ร้อยละ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	171	188	359	128	130	258	4.69	-	-	-	-	12	.34
2	82	74	156	67	59	126	2.29	-	-	-	-	3	.08
3	137	139	276	89	85	174	3.16	-	-	-	-	7	.20
4	288	300	588	191	178	369	6.71	-	-	-	-	15	.42
5	200	215	415	127	133	260	4.73	-	-	-	-	5	.14
6	678	677	1,364	433	383	816	14.84	-	-	-	-	16	.45
7	220	234	454	158	144	302	5.49	1	-	1	.02	8	.23
8	243	255	498	164	178	342	6.23	1	-	1	.02	3	.08
9	175	188	363	130	101	231	4.20	-	-	-	-	6	.17
10	76	87	163	57	53	110	2.00	1	-	1	.01	3	.08
11	144	166	310	89	110	199	3.61	-	-	-	-	8	.23
12	266	287	553	176	189	365	6.64	-	-	-	-	7	.20
รวม	2,689	2,810	5,499	1,809	1,743	3,522	64.59	3	-	3	.05	93	2.62

มีผู้ได้รับเลือกเป็นสมาชิกหมู่บ้านละ 2 คนดังนี้

หมู่ที่ 1	นายไมตรี ปานแก้ว	นายปรีชา สมบูรณ์
หมู่ที่ 2	นายสุรินทร์ เรืองฤทธิ์	นายศิริ ทองเกตุ
หมู่ที่ 3	นายกระบวน ทองนาค	นายปรีชา แก้วเกิด

หมู่ที่ 4	นายวิรัตน์ วิรุฬศรี	นายเอี่ยม จำปาสี
หมู่ที่ 5	นายสนธยา บุญจริง	นายสามารถ บุญจริง
หมู่ที่ 6	นายสถาพร ปราณจันทร์	นายสรกิจ อักษรทิพย์
หมู่ที่ 7	นายพิชิต สองแป้น	นายธีรวัตร สุดเอียด
หมู่ที่ 8	นายทวี ถนนทิพย์	นายยงยุทธ แก้วใจจง
หมู่ที่ 9	นายวิโรจน์ สุวรรณโณ	นายประดิษฐ์ นาไร
หมู่ที่ 10	นายอุดร คำนวน	นายกระบวน นาทอง
หมู่ที่ 11	นายแฉล้ม ชุมทอง	นายวัชรพงศ์ จันทร์ตัน
หมู่ที่ 12	นายเอกพล เทพแก้ว	นายจำปา ถนนแก้ว

ระดับการศึกษาของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล

ประถมศึกษาปีที่ 4	จำนวน	13 คน
ประถมศึกษาปีที่ 6	จำนวน	4 คน
ประถมศึกษาปีที่ 7	จำนวน	1 คน
มัธยมต้น (ม.3)	จำนวน	1 คน
มัธยมปลาย (ม.6)	จำนวน	2 คน
มัธยมศึกษาตอนต้น (มศ.3)	จำนวน	1 คน
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)	จำนวน	1 คน
ปริญญาตรี	จำนวน	1 คน

รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลการะเกด

1. งบสนับสนุนประจำปี
2. ภาษีอากร
3. กิจการประปา

งบประมาณทั้งหมดขององค์การบริหารส่วนตำบลการะเกด แบ่งออกเป็น 2 หมวดใหญ่ ๆ คือ การบริหารองค์กร และงบกลางสนับสนุนและพัฒนาท้องถิ่น

ปี พ.ศ.2544 งบประมาณทั้งสิ้น	4,044,033 บาท
- บริหารองค์กรและงบกลาง	1,906,413 บาท
- สนับสนุนและพัฒนาท้องถิ่น	2,137,620 บาท
ปี พ.ศ.2545 งบประมาณทั้งสิ้น	4,254,349 บาท
- บริหารองค์กรและงบกลาง	2,189,619 บาท
- สนับสนุนและพัฒนาท้องถิ่น	2,064,730 บาท
ปี พ.ศ.2546 งบประมาณทั้งสิ้น	4,990,200 บาท

- บริหารองค์กรและงบกลาง	2,595,178 บาท
- สนับสนุนและพัฒนาท้องถิ่น	2,395,022 บาท

หมายเหตุ

ไม่รวมโครงการที่สั่งการและผ่านงบประมาณจากส่วนกลาง เช่น โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ (มียาขาว)

ความสัมพันธ์ของศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่กับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลของหมู่ที่ 3

ในสมัยที่ 1 ในการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2539 – พ.ศ. 2543 ผู้ที่เป็นสมาชิก อบต. ได้แก่

1) นายมนูญ นวลศรี 2) นายปรีชา แก้วเกิด และ 3) นายอรุณ ชูเทพ (ผู้ใหญ่บ้าน) ซึ่งก็ไม่ได้มีส่วนในการก่อเกิดของศูนย์ฯ ซึ่งจากการบันทึกการประชุม นายปรีชา แก้วเกิด ได้เข้าร่วมประชุม 1 ครั้ง เมื่อวันที่ 12 มีนาคม 2542 เป็นการประชุมเพื่อจัดตั้งกลุ่มออมทรัพย์ และนายมนูญ นวลศรี ศูนย์ฯ ได้เชิญเป็นที่ปรึกษา นอกจากทั้งสามคนจะไม่มีส่วนในการผลักดันสนับสนุนในการจัดตั้งศูนย์ฯ แล้ว ยังขัดขวางกีดกันงบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลการเกิดอีกด้วย คือ ในการประชุมสมัยวิสามัญสมัยที่ 3 ครั้งที่ 1/2542 เมื่อวันที่ 1 เดือนกันยายน พ.ศ. 2542 ในวาระที่ 3 เรื่องโครงการส่งเสริมกิจกรรมกลุ่มออมทรัพย์ในหมู่บ้านหมู่บ้านละ 10,000 บาท ถ้าหมู่บ้านไหนไม่มีกลุ่มออมทรัพย์ ก็ให้โอนเข้ากองทุนหมุนเวียนอื่น ๆ แต่ตัวแทนทั้งสามคนก็ไม่ได้มาบอกหรือแจ้งให้ทราบเลย ทั้งที่นายมนูญ นวลศรี เป็นที่ปรึกษาและสามีของนางรัชนี นวลศรี ซึ่งเป็นกรรมการของกลุ่ม ส่วนนายปรีชา แก้วเกิดและนายอรุณ ชูเทพ ต้องผ่านหน้าที่ทำการศูนย์อยู่เกือบทุกวัน เพราะที่ทำการศูนย์อยู่ทางเข้าบ้าน ซึ่งก็มีอยู่ทางเดียว แต่นายทวิ สร้อยสิริสุนทร ทราบว่ามึงบดบังกล่าวจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายการคลังขององค์การบริหารส่วนตำบลการเกิด และยังบอกนายทวิ สร้อยสิริสุนทรตั้งเบิก แต่นายทวิ สร้อยสิริสุนทรต้องการให้สมาชิก อบต. ที่เราเป็นผู้หย่อนบัตรเลือกไปมาบอกกับเราเอง แต่สมาชิก อบต. ทั้งสองไม่มาบอกหรือแจ้งให้ทราบ และสุดท้ายสมาชิก อบต. คนที่ 3 คือ นายอรุณ ชูเทพ ที่เป็นโดยตำแหน่งเพราะเป็นผู้ใหญ่บ้านได้มาบอกกับนายทวิ สร้อยสิริสุนทรว่า “อ้ายบาวเหอ เงินหมื่นจาก อบต. เข้าบัญชี กข. ก่อน” นายทวิ สร้อยสิริสุนทร ก็เงียบไม่ได้ได้ตอบอะไร แต่จากการติดตามทราบว่า การใช้จ่ายเงินหนึ่งหมื่นนั้นไม่ได้ผ่านระบบการบริหารของโครงการแก้ไขปัญหาคาความยากจน (กขคจ.) แต่เป็นการเบิกจ่ายมาใช้ส่วนตัวกันแค่ 2 – 3 คน ซึ่งไม่สามารถระบุชื่อในงานศึกษาวิจัยนี้ได้แต่สมาชิกของศูนย์ทราบดี

ในสมัยที่ 2 ที่มีการเลือกตั้งเมื่อ พ.ศ. 2543 – ปัจจุบัน ผู้เป็นสมาชิก อบต. ได้แก่ นายปรีชา แก้วเกิดและนายกระบวง ทองนาค ซึ่งสองคนก็ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับศูนย์แต่อย่างใด ดูจะเป็นการกีดกันอีกเช่นเคยเหมือนสมัยที่ผ่านมา เช่น โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจ งบประมาณมียาขาวหมู่บ้านละหนึ่งแสนบาทเพื่อสนับสนุนองค์กรชุมชน ศูนย์ได้ส่งโครงการเข้าไปก็ไม่ได้รับการสนับสนุน แต่กลับ

อนุมัติให้กลุ่มที่จัดตั้งขึ้นใหม่ที่ภรรยานายปรีชา แก้วเกิด เป็นประธาน และหวัคะแนนเป็นสมาชิก หรือแม้แต่การทำโครงการขยายไฟฟ้าแรงต่ำ สมาชิกอบต.ทั้งสองคน ยังไม่เสนอแผนขยายไปยังที่ทำการของศูนย์ฯให้เลย ซึ่งนายทวี สร้อยสิริสุนทร ต้องไปเขียนเพิ่มขยายที่องค์การบริหารส่วนตำบลเอง

สรุปแล้วทางศูนย์ฯกับสมาชิกของหมู่บ้านมีแนวทางการบริหารจัดการและวิถีคิดที่ต่างกันเพราะทางศูนย์ฯเน้นเรื่องโปร่งใส ตรวจสอบได้ ไม่หักหัวคิว ไม่ฮั้ว แต่ทางปฏิบัติและวิถีคิดของนักรการเมืองท้องถิ่น เช่น สมาชิกอบต.หมู่ที่ 3 การระแคะไม่ใส

ส่วนความสัมพันธ์ของศูนย์ฯกับองค์การบริหารส่วนตำบลการะเกดนั้น ในด้านกิจกรรมไม่มีความสัมพันธ์กัน แต่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลการะเกดทราบว่ามีการจัดตั้งกลุ่มองค์กรนี้อยู่ เพราะท่านประธานสภา สรรพกิจ อักษรทิพย์ เคยกล่าวไว้ว่า “ เป็นกลุ่มองค์กรที่เข้มแข็งและชัดเจน ” และทางศูนย์ฯขอใช้สถานที่ประชุมก็ได้รับความร่วมมือด้วยดี และยังได้เสนอให้ทางศูนย์ฯส่งโครงการสาธิตพันธุ์ข้าวพื้นบ้านโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพเสนอขอของบประมาณสนับสนุน เมื่อวันที่ 26 เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. 2545 ด้วย

สำหรับแนวทางการสนับสนุนแก่กลุ่ม/องค์กรชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลการะเกด จากการสนทนาพูดคุยกับสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลการะเกด สรุปได้ดังนี้

- 1) เป็นกลุ่มองค์กรที่มีการดำเนินกิจกรรมมาก่อนระยะหนึ่งแล้ว เช่น หกเดือนหรือหนึ่งปี
- 2) เป็นกลุ่มองค์กรที่มีคณะกรรมการในการบริหารชัดเจน
- 3) เป็นกลุ่มองค์กรที่มีระเบียบข้อบังคับ
- 4) เป็นกลุ่มองค์กรที่มีการบริหารจัดการที่โปร่งใสทางการเงิน

และจากการสนทนาพูดคุยในครั้งนี้พบว่ายังมีอุปสรรคในการสนับสนุนกลุ่ม/องค์กรชุมชน ดังนี้

1) การอนุมัติโครงการหรือกิจกรรมเป็นการตอบแทนบุญคุณสมาชิกอบต.ที่สนับสนุนให้เป็นฝ่ายบริหาร

2) การอนุมัติโครงการมีแต่ฝ่ายบริหารเป็นผู้อนุมัติซึ่งมีอยู่ 3 คน จากกรณีโครงการกระตุ้นภาวะเศรษฐกิจงบประมาณมียาชาวา หมู่บ้านละ 1 แสน

3) โครงการที่ได้รับการสนับสนุนไปในหมู่บ้านเป็นการตอบแทนบุญคุณหวัคะแนนหรือเป็นโครงการกิจกรรมส่วนบุคคล

4) โครงการที่อนุมัติสนับสนุนที่ผ่านมายังไม่ได้อยู่ในกรอบของแนวทางการสนับสนุนแก่กลุ่ม/องค์กรชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลการะเกดในข้างต้น

5) กลุ่มองค์กรชุมชนยังขาดการทำแผนงาน โครงการกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมของตนเอง

6) การใช้งบประมาณยังเน้นในด้านการชุด ถม ลอก ถนน คู คลอง หรือการก่อสร้าง

7) สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่ยังไม่ได้ปฏิบัติหน้าที่ตามบทบาทของตัวแทนของประชาชนและยังมีวิถีคิด วิถีปฏิบัติ ในการดำเนินว่า “โครงการนี้จะได้เท่าไร ? ก็เปอร์เซนต์ ?”

8) โครงการหรือกิจกรรมที่สนับสนุนไปแล้ว เช่น งบประมาณศูนย์เศรษฐกิจมิยาซาวาหมู่บ้านละแสน ไม่มีการติดตามประเมินผล หรือตรวจสอบอย่างเป็นรูปธรรม

9) การจัดทำแผนพัฒนาประจำปี กลุ่ม/องค์กรชุมชนยังขาดการมีส่วนร่วม การศึกษาดูงาน

เป็นการไปศึกษาดูงานของกรรมการศูนย์ฯ 2 คน คือนายประจวบ เกลี้ยงดำ และนายทวี สร้อยสิริสุนทร ยังพื้นที่ที่มีการดำเนินกิจกรรมตรงหรือคล้ายกับของศูนย์ฯมายาวนานและเกิดผลประโยชน์ โดยได้ร่วมศึกษาดูงานกับทีมคณะทำงานสร้างเสริมสุขภาพ จังหวัดนครศรีธรรมราช ภายใต้การนำของคุณหมอบัญชา พงษ์พานิช โดยมีพื้นที่ศึกษาดูงานดังนี้

1. ชุมชนวัฒนธรรมคลองขนมจินอำเภอสมนา

ชุมชนวัฒนธรรมคลองขนมจินอำเภอสมนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่กับครูสุนทร กิจนิจย์ชีว์ และคณะ ได้รวมตัวกันเป็นกลุ่มใน ปี พ.ศ. 2523 ภายใต้การริเริ่มของครูสุนทร กิจนิจย์ชีว์ กับสมาชิก 30 คน หลังจากประสบปัญหาการทำนาข้าว จากการสนับสนุนของเจ้าหน้าที่ธนาคารเพื่อการเกษตร ปลัดอำเภอฟายพัฒนาและพ่อค้า แล้วส่งเสริมให้ทำนา 2-3 ครั้งต่อปี เมื่อ พ.ศ. 2510 จนเป็นหนี้สิน ถึงปัจจุบัน ครูสุนทร กิจนิจย์ชีว์ เรียกว่า “เกษตรตาโต” ปรับปรุงมาเป็น “เกษตรตามั่ง” แล้วพัฒนา ขึ้นเป็น “เกษตรยั่งยืน” เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงจากการทำนาด้วยวัวควาย มาเป็นเครื่องจักรกล จากพันธุ์ข้าวพื้นบ้านเป็นพันธุ์ข้าวจากกรมส่งเสริมการเกษตรที่ปลูกเพื่อขาย จากปุ๋ยธรรมชาติสู่ปุ๋ยเคมี จากการร่วมแรงลงแขกมาเป็นเครื่องจักร เป็นค่าจ้าง จากไม่เคยเป็นหนี้สินก็ได้เป็นหนี้สินกันถ้วนหน้า จากในน้ำเคยมีกุ้ง หอย ปู ปลา กลับหมดไปเพราะสารเคมี

การรวมตัวของชุมชนคลองขนมจิน เมื่อ พ.ศ.2523 มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. การลด ละ เลิก ใช้สารเคมี
2. การลดหนี้สิน
3. การสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารในครัวเรือน

โดยมีเป้าหมายคือ การกลับคืนไปสู่วัฒนธรรมของชุมชนและมีวิธีปฏิบัติดังนี้

- การลด ละ เลิกใช้สารเคมี มาเป็นการใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ
- พื้นฟูการทำนาแบบดั้งเดิม เช่น ใช้พันธุ์ข้าวพื้นเมือง ทำนาดำ ทำนารวมหลายคน

ในแปลงเดียวกัน การใช้ธรรมชาติในการกำจัดศัตรูต้นข้าว ใช้พืชหมัทำยาฆ่าแมลง

- ขยายความรู้ เชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อการปลดหนี้จากแหล่งทุน เช่น ธกส. สหกรณ์

การเกษตร

- การสร้างความมั่นคงทางด้านอาหารในครัวเรือน เช่น การปลูกพืชผักพื้นบ้านไว้กิน การเลี้ยงหรือปลูกในสิ่งที่ทำกิน

ครูสุรินทร์ กิจนิจชีว์ ยังให้ความสำคัญกับการสร้างคนสร้างทายาททางความคิด เป็นผู้สืบทอดทางปัญญา ครูสุรินทร์บอกว่า “การสร้างคน ต้องสร้างปัญญา” โดยมีเทคนิคดังนี้

1. การใช้คำพูดในเชิงกระตุ้น กระตุ้น ให้คิด ให้เปรียบเทียบ เช่น “เราจะจัดการเงิน หรือให้เงินมาจัดการเรา” หรือ “รายละเอียดสำคัญกว่ารายรับใช่ไหม” เพื่อการก่อเกิดซึ่งวิธีคิดและปัญญา

2. การใช้นิทานสอนใจเปรียบเทียบ เช่น เรื่องค้างคอกกับความอยากจะเป็นโน้นอยากจะเป็นนี้ แต่สุดท้ายเป็นตัวเองดีที่สุด หลังจากตัวตลกเองที่จุ่มตัวเองได้ เป็นต้น

3. การใช้ดนตรีหรือเสียงเพลง เพราะครูสุรินทร์ กิจนิจชีว์ เป็นนักสีซอฝีมือเยี่ยม

ชุมชนคลองขามเงินขยายเครือข่ายไปสามตำบล ได้แก่ ตำบลสามตุ่ม ตำบลบ้านหลวง และตำบลบางนมโค ในอำเภอสนา โดยให้วิทยุชุมชนคลองขามเงินเป็นเครื่องมือในการบอกความเป็นชุมชนที่ขาดหายไปในอดีตและสื่อสารถึงกัน

การเชื่อมโยงกับองค์การบริหารส่วนตำบลก็มีสมาชิกของกลุ่มเป็นสมาชิกอบต.อยู่ด้วย

ในปัจจุบันชุมชนวัฒนธรรมคลองขามเงินได้รวมกลุ่มและมีกิจกรรมหลากหลายดังนี้

1. กิจกรรมออมทรัพย์เพื่อลดหนี้สินและปลดหนี้สิน
2. กิจกรรมน้ำปลาชุมชน
3. กิจกรรมสินค้าตามใบสั่ง
4. กิจกรรมเกษตรปลอดสารเคมี
5. กิจกรรมออกกำลังกายบนพื้นฐานอาชีพ
6. กิจกรรมวิทยุชุมชน
7. กิจกรรมน้ำยาล้างจาน
8. กิจกรรมโรงสีชุมชน

ณ ปัจจุบันชุมชนวัฒนธรรมคลองขามเงินเป็นศูนย์การเรียนรู้ให้กับคนในชุมชนและบุคคลภายนอกทั่วไป ครูสุรินทร์ กิจนิจชีว์ ได้กล่าวทิ้งท้ายด้วยแววตาที่มั่นใจ ด้วยรอยยิ้มที่เปิดเผยเปี่ยมด้วยความเมตตาและให้กำลังใจว่า “เรียนรู้จากสิ่งทำ ทำในสิ่งที่เรียนรู้”

2. **สวนเกษตรอินทรีย์แบบเศรษฐกิจพอเพียงบนเนื้อที่ 6 งานของลุงจวน กิ่งอำเภอบึงนาราง จังหวัดพิจิตร เป็นการดำรงชีวิตด้วยเกษตรผสมผสาน โดยมี**

- (1) ไม้ผล เช่น ส้มโอ น้อยหน่า ละมุด ฝรั่ง มะนาว ฝรั่ง มะไฟ ฯลฯ
- (3) พืชผักสวนครัว เช่น ตำลึง กระชาย ขะอม ตะไคร้ มะเขือ พริก ถั่วฝักยาว ฯลฯ
- (3) บ่อเลี้ยงปลาขนาดกว้าง 2 เมตร ยาว 5 เมตร จำนวน 3 บ่อ
 - เลี้ยงปลาดุก 1 บ่อ
 - เลี้ยงปลาไหลและปลาช่อน 1 บ่อ

- เลี้ยงปลาหมอ 1 บ่อ

และที่สำคัญปลอดสารเคมี หมักปุ๋ยชีวภาพใช้เอง ผลผลิตเหลือกิน ขายเป็นรายได้เข้าครอบครัว เป็นการดำเนินชีวิตที่พอเพียงและมีความสุข

3. เรียนรู้เรื่องแผนชีวิตครอบครัวกับผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา

- การทำแผนชีวิตตนเองและครอบครัว คือการวางแผนอนาคตให้อยู่อย่างมีความสุข โดยคิดตั้งแต่วันนี้ไปจนวันตาย โดยมีแนวคิดเรียนรู้ในการจัดการตนเอง เช่น เมื่ออายุมากขึ้นทำงานหนักไม่ได้ แก่ตัวไปลูกหลานไม่เลี้ยงจะทำอย่างไร? ต้องมีรายได้เมื่ออายุมากขึ้นเพื่อเงินสวัสดิการ จะต้องทำอย่างไร

- บนเนื้อที่ 10 กว่าไร่ กับพันธุ์ไม้กว่า 700 ชนิด เป็นไม้ที่ใช้เป็นอาหาร ไม้ที่ใช้เป็นยาสมุนไพร เป็นไม้ใช้สอยและเป็นไม้ประดับ เป็นสวนป่า เรียกว่า “วนเกษตร” ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม บอกว่า จะปลูกต้นไม้สักต้นต้องมองและรู้ว่าได้ประโยชน์อะไร? “อย่ารอ อย่าผลัดวันประกันพรุ่ง ให้ปลูกไปเรื่อยๆ”

- การดำรงชีพของผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิมและครอบครัวเป็นเศรษฐกิจแบบพอเพียง เหลือกินก็ขาย มีการรวมกลุ่มเป็นตลาดสินค้าชาวบ้านที่ปลูกแบบปลอดสารเคมีและผลิตภัณฑ์แปรรูปจำหน่ายทุกวันเสาร์ วันอาทิตย์ สิบโมงเช้าเป็นต้นไปหน้าสวนวนเกษตร

- ปัจจุบันสวนวนเกษตรยังเป็นศูนย์เรียนรู้ให้กับชุมชนและบุคคลภายนอกทั่วไปทั้งในและต่างประเทศ เนื้อหาของความรู้พื้นฐานคือ

- (1) ข้างกับการจัดการทั้งระบบ
- (2) อาหาร
- (3) ยาสมุนไพร
- (4) ของใช้ในชีวิตประจำวัน
- (5) ดินและปุ๋ย

- ทุกขั้นตอนของการให้ความรู้ “วิธีคิด” เป็นสิ่งสำคัญที่ ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม จะสอดแทรกอยู่เสมอ แม้แต่การได้พูดคุยกันท่านยังมีวิธีคิดหรือมุมมองที่เป็นประโยชน์ ก่อให้เกิดปัญญาอยู่เสมอ

“การวางแผนชีวิตของตนเองและครอบครัวบนพื้นฐานเศรษฐกิจพอเพียง ทุกคนในครอบครัวต้องร่วมกันคิด ร่วมกันทำ” นั่นคือแนวทางปฏิบัติที่ผู้ใหญ่วิบูลย์ เข็มเฉลิม กล่าวเอาไว้

จากการศึกษาดูงานทั้งสามพื้นที่ เป็นประโยชน์อย่างยิ่งกับศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว เป็นการเพิ่มความมั่นใจ และได้วิธีคิด แนวทางในการที่จะพัฒนาศูนย์ฯให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับทุกคนที่เป็นสมาชิกของศูนย์ฯ

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลการศึกษาและอภิปรายผล

ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว

เป็นการเริ่มจากนายทวี สร้อยสิริสุนทร ตั้งคำถามกับตนเองกับสภาพความเป็นอยู่ทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน จากนั้นได้รวมตัวกับแกนนำ 4-5 คนจัดตั้งกลุ่มโดยทำกิจกรรมอ้อมทรัพย์สินขึ้นเป็นกิจกรรมแรก โดยในช่วงปี 2541-2543 เป็นการดำเนินงานแบบผู้นำเดี่ยวเนื่องจาก 1) แนวทางการบริหารจัดการแบบนี้เป็นแบบใหม่ที่ไม่เคยมี ทั้งวิธีคิดและวิธีปฏิบัติ 2) คนในหมู่บ้านขาดความเชื่อมั่นในตนเอง เนื่องจากขาดการศึกษา เป็นชาวบ้านที่ไม่มีตำแหน่งที่ราชการตั้งให้ไม่เคยแสดงบทบาทของการเป็นผู้นำ 3) ขาดความกล้า กลัวเป็นการก้าวท้าวในบทบาทหน้าที่ของผู้นำที่เป็นทางการ เก่งกว่าจะนำไปสู่ความขัดแย้ง 4) ยังยึดติดแนวทางการอุปถัมภ์จากรัฐ คือจะตั้งกลุ่มได้ก็ต้องเมื่อมีเจ้าหน้าที่ของรัฐมาตั้งให้พร้อมกับให้เงินงบประมาณหรือสิ่งของ 5) ยังยึดติดพฤติกรรมที่เคยปฏิบัติหรือเห็นมาคือ เมื่อได้เป็นกรรมการ มีเงินงบประมาณหรือสิ่งของมา จะได้ก่อนแล้วแบ่งปันให้ญาติพี่น้อง หรือจะได้มีโอกาสโกงงบประมาณหรือสิ่งของเอาไว้แบ่งปันกัน 6) ขาดการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การเปลี่ยนแปลงตั้งแต่นโยบายแห่งชาติจนถึงระดับท้องถิ่น

จากสาเหตุต่าง ๆ เหล่านี้ ทำให้นายทวี สร้อยสิริสุนทรซึ่งมีโอกาสไปเติบโตเรียนรู้มาจากภายนอก เมื่อกลับมาบ้านและคิดตั้งกลุ่มขึ้นแล้ว จึงต้องฝ่าฟันปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ จากสภาพที่เป็นจริงของชุมชนในลักษณะของการดำเนินงานกลุ่มแบบผู้นำเดี่ยว แต่หลังจากปี 2543 จนถึงปัจจุบัน การดำเนินงานของศูนย์ได้เปลี่ยนแปลงมาสู่การมีส่วนร่วมมากขึ้น โดยกรรมการทุกคนจะรู้สึกรักหวงแหนและเห็นคุณค่าของศูนย์มากขึ้น สังเกตได้จากจากประโยค “กลุ่มของเรา” และ “ศูนย์ของเรา” บ่อยครั้งขึ้น และมีการแบ่งบทบาทความรับผิดชอบกันมากขึ้น เพราะกรรมการเกิดความมั่นใจในศักยภาพของตน และเกิดความเชื่อมั่นว่าจะสามารถบริหารจัดการกันได้เอง เนื่องจากได้เรียนรู้เกิดความรู้ และเกิดกระบวนการคิดการปฏิบัติที่เป็นระบบมากขึ้น ในด้านสมาชิกก็เกิดความเชื่อมั่นและไว้วางใจคณะกรรมการในการบริหารจัดการมากขึ้น เพราะได้รับผลประโยชน์อย่างต่อเนื่องและเท่าเทียมกัน ทั้งการปันผล และสวัสดิการชุมชน โดยมีกิจกรรมให้ร่วมกันทำอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งสมาชิกที่เหลืออยู่ก็เป็นประเภทแกนที่เข้าใจและเห็นร่วมกับแนวคิด อุดมการณ์ของศูนย์เป็นส่วนใหญ่แล้ว โดยแกนนำคือนายทวี สร้อยสิริสุนทร ได้ใช้กิจกรรมเป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างการเรียนรู้ให้กับกรรมการและสมาชิก เนื่องจากตัวเองได้มีโอกาสเข้าร่วมฝึกอบรมและพัฒนาศักยภาพจากสถาบันและหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งในและต่างประเทศ แล้วนำมาปรับใช้ในการบริหารจัดการศูนย์ เช่น การประชุมอย่างสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีมและกระบวนการสร้างการมีส่วนร่วม และวิธีคิดเชิงกระบวนการระบบ เป็นต้น

ปัจจุบันทางศูนย์มีสมาชิกทั้งสิ้นจำนวน 81 คน จาก 32 ครอบครัวยังมีรายละเอียดกิจกรรมดังนี้

1. กิจกรรมสัจจะออมทรัพย์ มีสมาชิก 45 คน จาก 30 ครอบครัวยังมีรายละเอียดกิจกรรมดังนี้

2. กิจกรรมกองทุนสวัสดิการชุมชน ทนการศึกษา 30 ราย ยังชีพผู้สูงอายุ 14 ราย พิการ 1 ราย
3. กิจกรรมส่งเสริมอาชีพสุขภาพชุมชน ได้แก่ กองทุนข้าวชุมชน กลุ่มเป้าหมายจากครอบครัว กลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์ฯ
4. กิจกรรมวิสาหกิจชุมชน ได้แก่ โรงสีข้าวชุมชน
5. กิจกรรมส่งเสริมความมั่นคงของศูนย์ฯ ได้แก่ กองทุนกองคลัง กองทุนสำรอง
6. กิจกรรมส่งเสริมสุขภาพชุมชน ได้แก่ กองทุนสุขภาพชุมชน กลุ่มเป้าหมายจากครอบครัว กลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์

ทุกวันนี้ทางศูนย์ยังเชื่อมโยงกับองค์กรเครือข่ายหรือหน่วยงานต่างๆที่มีกิจกรรมด้านการเรียนรู้ด้านการพัฒนาศักยภาพของคน เพื่อนำความรู้ที่ได้มาพัฒนาปรับปรุงศูนย์ให้ดียิ่งขึ้นเพื่อบรรลุเป้าหมาย "การพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัวสมาชิก"

1) กิจกรรมสัจจะออมทรัพย์หรือกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว

กิจกรรมสัจจะออมทรัพย์เป็นกิจกรรมหลักของศูนย์ที่มีเป้าหมายเพื่อการออมเงินไว้ใช้ยามจำเป็นของสมาชิก และใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของครอบครัวสมาชิก กลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เริ่มออมทรัพย์กัน 4 คน เป็นเงิน 200 บาท เมื่อเดือนตุลาคม 2541 การดำเนินงานจนถึงปัจจุบัน (เมษายน 2546) มีสมาชิกจำนวน 45 คน เงินสัจจะออมทรัพย์รวม 117,800 บาท มีผู้ให้บริการเงินกู้รวม 30 ราย เป็นเงินรวม 230,000 บาท มีกำไรจากการดำเนินงานรวมทั้งสิ้นจำนวน 33,226 บาท มีการปันผลให้สมาชิกทุกปีจำนวน 60 % ของเงินกำไร สำหรับการบริหารจัดการ ได้ใช้ระบบเอกสารที่ทำขึ้นเอง ทั้งทะเบียนการออม บัญชีงบดุลรายเดือน ทะเบียนฝ่ายสินเชื่อ และสมุดสัจจะออมทรัพย์ประจำตัวของสมาชิก สำหรับการเก็บรักษาเงินที่เหลือจากการปล่อยกู้ ได้นำฝากธนาคารออมสินและฝากไว้ที่ศูนย์

2) กองทุนสวัสดิการชุมชน

กองทุนสวัสดิการชุมชนของศูนย์เกิดจากการเข้าร่วมโครงการสวัสดิการชุมชนเร่งด่วนเพื่อผู้ยากลำบากโดยเข้าร่วมเป็นเครือข่ายกับองค์กรเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนคร โดยการสนับสนุนของกองทุนเพื่อสังคม ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากแนวคิดของโครงการ แต่ที่สำคัญคือมาจากฐานคิดของแกนนำโดยเฉพาะคือนายทวี สร้อยสิริสุนทร ที่ได้ผลักดันให้นำเงินสนับสนุนผู้ยากลำบากทั้งหมดมาตั้งเป็นกองทุนสวัสดิการ แล้วนำดอกผลที่ได้มาช่วยเหลือผู้ยากลำบาก แนวคิดดังกล่าวแม้จะได้รับการต่อต้านจากชุมชนมากเนื่องจากความเคยชินจากการรับความช่วยเหลือแบบสงเคราะห์ให้เปล่าจากรัฐมาโดยตลอด แต่เนื่องจากผู้นำมีเจตนาบริสุทธิ์ อีกทั้งมีความชัดเจนในการดำเนินงาน ทำให้สามารถฝ่าฟันปัญหาบริหารจัดการเงินกองทุนจนเกิดดอกผลทำให้กองทุนเติบโตขึ้นจากจำนวน 125,589 บาทในตอนเริ่มต้นเมื่อเดือนเมษายน 2544 มาเป็นจำนวน 131,931 บาท ในเดือนเมษายน 2546 และได้ช่วยเหลือผู้ยากลำบากให้มีเงินสวัสดิการต่อรายจำนวน 331 บาทในปี 2544 มาเป็น 588 บาทต่อราย ในปี 2546 โดยมี

ผู้สูงอายุยากลำบากได้รับการช่วยเหลือจำนวน 16 คน โดยได้รับเงินช่วยเหลือเฉลี่ยคนละ 1,320 บาท นอกจากนี้ยังมีกองทุนข้าวซึ่งเป็นสวัสดิการที่ได้จากการบริหารโครงการสนับสนุนพันธุ์ข้าวของเกษตรตำบลอีกด้วย

3) โรงสีข้าวชุมชน

โรงสีข้าวชุมชนเป็นอีกกิจกรรมหนึ่งของศูนย์ซึ่งมาจากกระบวนการเรียนรู้ในการจัดทำแผนแม่บทชุมชนระดับตำบลเมื่อปี พ.ศ.2543 โดยมีนายทวี สร้อยสิริสุนทร เป็นผู้ประสานงานระดับตำบลร่วมกับเครือข่ายคณะทำงานประสานงานแผนแม่บทชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราชโดยมูลนิธิหมู่บ้านภายใต้การสนับสนุนงบประมาณจากกองทุนเพื่อสังคม ในแผนงานโครงการของหมู่ที่ 3 ตำบลกระแจะ ได้มีกิจกรรมโรงสีชุมชนอยู่ด้วย เพราะมีโครงการส่งเสริมการเกษตรในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริปี 2542 ในกิจกรรมปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตข้าว และกิจกรรมผลิตข้าวเพื่อการค้าในเนื้อที่ 200 ไร่ ซึ่งศูนย์เป็นผู้ดำเนินการอยู่ โดยมีนายประจวบ เกลี้ยงดำ และนายธวัช เรืองอ่อน เป็นผู้รับผิดชอบ

ในปี 2544 ทางศูนย์ได้เสนอโครงการกิจกรรมโรงสีข้าวชุมชนต่อองค์การบริหารส่วนตำบลภายใต้งบประมาณโครงการกระตุ้นเศรษฐกิจมิยาซาวาหมู่บ้านละแสนบาทเพื่อเสริมอาชีพ แต่ไม่ได้รับการสนับสนุน ศูนย์จึงได้นำเสนอโครงการโรงสีข้าวชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมสนับสนุนกลุ่ม/องค์กรชุมชนที่ต้องการทำกิจกรรมในเชิงการลงทุนแต่ขาดเงินทุนกับองค์กรเครือข่ายการเงินชาวบ้านเมืองนครโดยการกู้ยืมภายใต้การสนับสนุนของกองทุนเพื่อสังคมในโครงการสวัสดิการชุมชนเร่งด่วนเพื่อผู้ยากลำบาก โดยมีผู้ร่วมถือหุ้นจำนวน 34 คน ทุนละ 5,000 บาท รวมเป็นเงิน 170,000 บาทโดยนายโสภณ จันทรทอง ได้บริจาคที่ดินจำนวน 1 ไร่กับศูนย์เพื่อใช้ทำกิจกรรม เริ่มดำเนินการก่อสร้างเดือนมีนาคม พ.ศ. 2545 และเดินเครื่องจักรสีข้าวได้เมื่อวันที่ 29 สิงหาคม พ.ศ.2545 โดยมีนายประจวบ เกลี้ยงดำเป็นผู้จัดการ

จากการบันทึกปริมาณผู้มาใช้บริการตั้งแต่เริ่มดำเนินการ ถึงเดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.2546 พบว่ารายรับกับรายจ่ายถ้าคิดในเชิงธุรกิจจะไม่คุ้มกับการลงทุน คือ เงินลงทุนแรกตั้งจำนวน 164,000 บาท ในช่วงระยะเวลา 7 เดือน มีผู้มาสีข้าวรวม 164 คน จำนวนข้าวเปลือก 12,076 กิโลกรัม โดยเป็นข้าวเปลือกของสมาชิกประมาณครึ่งหนึ่ง สำหรับผลผลิตที่ได้นั้นพบว่าเมื่อขายข้าวสาร รำละเอียด รำหยาบและปลายข้าวรวมกันแล้ว เป็นเงิน 9,255.37 บาท เหลือแล้วโรงสีมีรายได้เดือนละ 1,322 บาท หรือประมาณวันละ 44 บาท เท่านั้นเอง ซึ่งยังไม่ได้คิดค่าใช้จ่ายใด ๆ ทั้งสิ้นด้วย อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในแง่ของการเรียนรู้แล้วนับว่ากิจกรรมโรงสีข้าวชุมชนของศูนย์เป็นความพยายามของกลุ่มคนจำนวนหนึ่งที่คิดหาทางแก้ไขปัญหามาบนพื้นฐานวิถีชีวิตของตนเอง ทั้งที่โอกาสจะเป็นได้น้อยมากในสภาพแวดล้อมซึ่งไม่ได้เอื้อต่อการรวมกลุ่มทำกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมเลย คือ

1) เป็นกิจกรรมที่มาจากความต้องการของคนในหมู่บ้านที่แท้จริงโดยกระบวนการได้มาซึ่งปัญหา และแนวทางแก้ไขจากการทำแผนแม่บทชุมชน

2) เป็นกิจกรรมที่สร้างกระบวนการเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง ในการบริหารจัดการ การสีข้าว การค้าขาย การทำบัญชี การเงิน

3) เป็นกิจกรรมที่พบทุนทางสังคมในหมู่บ้านยังมีอยู่ คือ การบริจาคที่ดิน การลงแรงช่วยเหลือกันโดยไม่คิดผลตอบแทน

4) เป็นกิจกรรมที่เป็นรูปธรรมประจักษ์ต่อสาธารณะที่สามารถบอกถึงความตั้งใจ ความซื่อสัตย์สุจริต เสียสละ ในการบริหารจัดการที่ไม่เคยปรากฏในหมู่บ้านมาก่อน

ในด้านอุปสรรคของการดำเนินกิจกรรมโรงสีข้าวชุมชนก็มีเข้ามาซึ่งต้องคอยแก้ไขอยู่เป็นระยะ ๆ ที่คณะทำงานทุกคนบอกว่ามันเป็น “การเรียนรู้” เป็น “บทเรียน” และในขณะนี้ พฤศจิกายน 2546 ก็ยังไม่มีระเบียบข้อบังคับในการดำเนินกิจกรรมโรงสีข้าวชุมชน มีแต่ข้อตกลงกันเฉพาะเรื่อง สำหรับความเข้าใจของสมาชิกต่อการลงทุนร่วมกันแบบถือหุ้นก็ยังต้องคอยทำความเข้าใจกันอยู่เช่น จะไม่เป็นสมาชิกแล้วขอเป็นเงินได้ไหม ? ในด้านเครื่องสีข้าวก็มีอุปสรรคอยู่บ้างเพราะเป็นเครื่องสีข้าวมือสองต้องหมั่นตรวจสอบ หมั่นซ่อมแซมเพื่อคุณภาพของผลผลิต ในส่วนของเส้นทางที่ใช้เป็นทางสาธารณะที่เรียกว่า “ทางหมอน” ให้การได้ดีพอสมควรระดับหนึ่ง แต่ในเดือนกันยายน พ.ศ. 2546 องค์การบริหารส่วนตำบลการะเกดได้ขุดคูน้ำและไม่ได้ทำทางเข้าโรงสีข้าวไว้ ทางศูนย์จึงได้ยื่นหนังสือต่อองค์การบริหารส่วนตำบลการะเกดและสำนักงานอำเภอเชียรใหญ่ว่าได้รับความเดือดร้อนและหาทางแก้ไขให้ด้วย ส่วนกระแสไฟฟ้ายังใช้ร่วมกับบ้านนายโสมณ จันทรทอง ที่ต้องใช้สายชั่วคราวซึ่งห่างจากโรงสีข้าวประมาณ 400 เมตร

สำหรับแนวทางการดำเนินกิจกรรมโรงสีข้าวให้มีความก้าวหน้าและยั่งยืนมีแนวทางดังนี้

1. การบริหาร

1.1 มีบุคลากรรับผิดชอบที่ชัดเจน

- ผู้จัดการ
- คนงานสีข้าว
- คนงานฝ่ายขาย

โดยจัดสรรค่าตอบแทนให้จากผลกำไร

1.2 มีระบบเอกสารที่ชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้

- ทะเบียนสีข้าวรายวัน
- ทะเบียนจำหน่าย
- บัญชีรายรับ รายจ่าย
- ทะเบียนคุมวัสดุอุปกรณ์

1.3 ความปลอดภัย

- มีหน้ากากกันฝุ่นจากการสีข้าว

1.4 มีเครื่องมือไว้ช่วยบำรุงอย่างเพียงพอ

1.5 มีความซื่อสัตย์ต่อสมาชิก เช่น ชั่งข้าวเปลือก/ข้าวสาร และการจัดสรรผลกำไร

2. คุณภาพของผลผลิต

2.1 จัดเกรดข้าวก่อนสีข้าวเป็น 3 เกรด

- เกรด A ข้าวเปลือกผ่านการโรย ร่อน และตากแดดมาอย่างดี
- เกรด B ข้าวเปลือกไม่ผ่านการโรย ร่อน แต่ข้าวแห้ง
- เกรด C ข้าวเปลือกไม่ผ่านการโรย ร่อน มีดิน หิน กรวดทราย

2.2 ความสะอาด

- เครื่องจักรทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ เพื่อป้องกันนก หนูหรือสัตว์อื่น ๆ มาทำรังอยู่อาศัยในโรงเรือน

- ไม่สกปรก รกรุงรัง

- ทำความสะอาดอยู่เสมอ

- ไม่นำ และป้องกันสัตว์ต่าง ๆ ไม่ให้เข้ามาทำรังอยู่อาศัย เพื่อป้องกันมูลสัตว์

เป็นสื่อพาหนะนำโรค

3. การเพิ่มมูลค่าของผลผลิต

3.1 รำละเอียด รำหยาบ ปลายข้าว นำมาเลี้ยงสัตว์ เช่น หมู ไก่ ปลา

3.2 รำละเอียด รำหยาบ แกลบ นำมาผลิตปุ๋ยหมักอินทรีย์ชีวภาพ

ความเห็นของสมาชิกต่อการดำเนินกิจกรรมของศูนย์

จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์สมาชิกและที่ไม่ได้เป็นสมาชิกจำนวน 152 ราย โดยเป็นสมาชิกจำนวน 38 ราย พบว่า กิจกรรมออมทรัพย์ทำให้สมาชิกได้ออมเงิน ได้กู้เงินไปใช้ในยามจำเป็น และได้เรียนรู้การทำงานเป็นกลุ่ม ส่วนในด้านระเบียบข้อบังคับพบว่า มีสมาชิกที่เข้าใจบ้างไม่เข้าใจบ้างถึง 55.2 % เพราะไม่ได้อ่าน ขั้หลังขั้ลิ้ม ไม่ได้เข้าร่วมประชุมอย่างต่อเนื่อง ทำให้เข้าใจแนวทางการดำเนินงานของกลุ่มไม่ชัดเจน และที่เข้าใจมี 31.2 % เพราะได้อ่านทำความเข้าใจเข้าร่วมประชุมทุกเดือน และเป็นกรรมการของศูนย์

สำหรับความเห็นเรื่องกองทุนสวัสดิการพบว่าทั้ง 100% บอกว่ากองทุนสวัสดิการชุมชนดี เพราะสมาชิกในครัวเรือนได้รับสวัสดิการ (แต่ก็มีถึง 33 % ที่บอกว่ายังไม่ได้รับสวัสดิการ เนื่องจากยังเป็นสมาชิกใหม่)

ความเห็นจากเวทีประชุมกลุ่มย่อยและจากเวทีประชุมประจำเดือนพบว่า

1) สวัสดิการรายเดือนประเภทผู้สูงอายุและผู้พิการที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้จำนวน 16 คน ผู้ได้รับสวัสดิการและครอบครัวหรือญาติพี่น้องมีความพอใจในการได้รับสวัสดิการจากกองทุน และเห็นถึงความสำคัญของการดูแลเอื้ออาทรกันระหว่างสมาชิก

2) สวัสดิการรายเดือนประเภททุนการศึกษาหรืออาชีพจำนวน 32 คน ผู้รับทุนและครอบครัวมีความพอใจที่ทางศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่หวได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาและการออมเงินเพื่อการศึกษา หลังจากจบจากการศึกษาชั้น ม.ปลาย หรือเป็นทุนในการประกอบอาชีพหลังจากออกจากโรงเรียนเพื่อประกอบอาชีพ

เหตุที่ทำให้สมาชิกพอใจกับผลที่เกิดขึ้น เพราะ

- 1) การจัดการกองทุนสวัสดิการมีระบบทะเบียนและบัญชีที่มีความชัดเจนและโปร่งใสตรวจสอบได้
- 2) มีการจัดสรรผลกำไรจากกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์สาธิตฯ เข้ามาสมทบทำให้กองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่หวโตขึ้น และทำให้ผู้รับสวัสดิการรายเดือนเพิ่มขึ้น
- 3) ผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการมีความภูมิใจและมีความรู้สึกที่ดีว่าชุมชนและสังคมไม่ทอดทิ้ง และให้ความสำคัญกับผู้สูงอายุ
- 4) สมาชิกเกิดความมั่นใจและชุมชนเกิดความมั่นคงเพราะชุมชนมีกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นของตนเอง

ปัจจัยที่ทำให้ศูนย์สามารถดำเนินกิจกรรมมาถึงปัจจุบันมาจาก

- 1) มีแกนนำที่ยึดหลักเกณฑ์ เป้าหมาย และเจตนารมณ์ ของการเริ่มก่อตั้งศูนย์
- 2) มีการทำงานเป็นทีม การจัดการที่โปร่งใส ตรวจสอบได้
- 3) มีระเบียบข้อบังคับที่มาจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกซึ่งสอดคล้องกับวิถีการดำเนินชีวิตของสมาชิก
- 4) การดำเนินกิจกรรมจะไม่ให้ความสำคัญกับปริมาณของสมาชิกและจำนวนเงินเยอะ ๆ แต่จะเน้นที่คุณภาพของทุกคนเช่น การร่วมคิดร่วมทำ คิดเป็นทำเป็น มีความรับผิดชอบ มีสิทธิเท่าเทียมกัน มีความเสียสละ ซื่อสัตย์อดทนอดกลั้น มีคุณธรรมและเอื้ออาทรซึ่งกันและกันไป
- 5) มีแผนงาน โครงการที่เป็นของศูนย์เอง โดยได้รับการสนับสนุนเงินทุนเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้หน่วยงานภายนอกอย่างต่อเนื่อง

กองทุนหรือเงินทุนอื่น ๆ ในชุมชน

กองทุนหรือเงินทุนต่างๆที่หน่วยงานรัฐให้มายังหมู่ที่ 3 ตำบลเกาะเกิด มีอยู่หลายกองทุน และในแต่ละกองทุนก็ไม่ได้แตกต่างกันมากนักในด้านการบริหารจัดการ ในการศึกษาครั้งนี้ได้นำเสนอกองทุนหรือเงินทุน ได้แก่

1. กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 ล้านบาท
2. โครงการกระตุ้นเศรษฐกิจมิยาซาวา กิจกรรมกองทุนหมู่บ้านละแสนเพื่อส่งเสริมอาชีพ

3. กองทุนฉางข้าวประจำหมู่บ้าน
4. กองทุนศูนย์สงเคราะห์ราษฎรประจำหมู่บ้าน (ศสพ.)
5. โครงการแก้ไขความยากจน
6. เงินทุนสนับสนุนพัฒนาด้านสาธารณสุขมูลฐานประจำหมู่บ้าน 7,500 บาทต่อปี

กองทุนหรือเงินทุนทั้ง 6 เป็นการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐมายังหมู่บ้าน เพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในหมู่บ้าน ทุกกองทุน ทุกเงินทุนมีวัตถุประสงค์ที่ดี เป้าหมายที่ดี แต่เมื่อเงินทุนหรือสิ่งของมาถึงยังหมู่บ้าน วัตถุประสงค์ เป้าหมายก็ถูกเบี่ยงเบน บิดเบือน เปลี่ยนแปลงไป ภายใต้การดำเนินงานของกลุ่มผู้นำที่เป็นทางการ โดยใช้ตำแหน่งที่มีอยู่และตำแหน่งที่หน่วยงานรัฐแต่งตั้งไว้ในกองทุนหรือเงินทุนนั้น เบียดบัง ปกปิดข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ส่วนตัว ประโยชน์เฉพาะกลุ่ม เครือญาติ

การถูกเอารัดเอาเปรียบ การทุจริต การฉ้อโกง เป็นที่รับรู้กันในหมู่บ้าน แต่เป็นการรับรู้แบบ “ซุบซิบนินทา” “รู้แล้วอย่าบอกใคร” ที่มาก็มาจากกรรมการหรือเครือญาติของกรรมการจากกองทุนนั้น ๆ เนื่องจากแบ่งปันกันไม่ลงตัว ได้มากได้น้อยยังไม่เท่ากัน แต่ก็ไม่มีการพูดคุยที่เป็นทางการให้เป็นประเด็นในที่ประชุมหมู่บ้าน เพราะไม่มีใครกล้าจะนำเสนอหรือเปิดประเด็น โดยมีสาเหตุดังนี้

1. ไม่รู้ความเป็นมาของกองทุนนั้น ๆ เพราะถูกปิดบังการรับรู้
2. ขาดเพื่อน ขาดแนวร่วมในการยืนยันสนับสนุนประเด็นปัญหา
3. เมื่อพูดหรือเปิดประเด็นไปแล้วกลัวจะเสียประโยชน์ในภายภาคหน้า เมื่อหน่วยงานรัฐให้อะไรมาอีก กลัวจะถูกกลุ่มผู้นำหรือกรรมการไม่แบ่งปันปันส่วนมาให้
4. ฐานะไม่ใช่ “เงินหลวง ตางค์หลวง ไม่ใช่ตางค์เราพูดไปเค้าเกลียดเปล่า”

กองทุนหรือเงินทุนในหมู่บ้านจะมีคนที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ บริหารจัดการอยู่จริง ๆ ไม่ก็คนในไม่กี่ครอบครัว ผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานโดยตำแหน่ง มีผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านเป็นกรรมการร่วม ส่วนประกอบเป็นกรรมการหมู่บ้านหรือประชาคมจัดตั้งของกระทรวงมหาดไทย กลุ่มคนกลุ่มนี้จะรวมกันเป็นกรรมการบริหารจัดการแบบ “ไก่เห็นตีนงู งูเห็นนมไก่” มีพฤติกรรม ประวัติดี เล่ห์เหลี่ยมทางด้านการเงินที่คล้าย ๆ กัน เพราะฉะนั้นคนกลุ่มนี้จะมีความสัมพันธ์อันดีต่อกันในขณะที่มีผลประโยชน์ร่วม และจะนินทาคำทอให้ร้ายกันเมื่อหมดผลประโยชน์ และจะกลับมามีความสัมพันธ์อันดีต่อกันอีกเมื่อหน่วยงานของรัฐให้เงินหรือสิ่งของมายังหมู่บ้าน ซึ่งจะเป็นผลประโยชน์ร่วมกันอีก

นี่คงเป็นสาเหตุหนึ่งว่าทำไมการเลือกตั้งในระดับหมู่บ้านจึงมีการแข่งขันกันสูง มีหวัคະແນ มีการจัดเลี้ยงลัมวูลัมหมู เลี้ยงเหล้าเลี้ยงเบียร์ แจกเงินซื้อเลี้ยง ทั้งการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้าน สมาชิก อบต. เพราะมันมีผลประโยชน์ในหมู่บ้าน ยังไม่นับที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับโครงการจากองค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นหวัคະແນของ สจ. สส. หรือแม้แต่ สว.

การบริหารและการจัดการ เนื่องจากการเกิดของกองทุนหรือเงินทุนในหมู่บ้านทั้ง 6 เป็นความต้องการของภาครัฐ ซึ่งเป็นการให้ไปโดยหมู่บ้านไม่ได้มีความต้องการที่คิดเองโดยเบื้องต้น การเตรียมความพร้อม รับรู้และเรียนรู้ ไม่มีความพร้อมในด้านใด ๆ เลย ทั้งการมีกลุ่มกิจกรรม การจัดการ แผนงาน อีกทั้งหน่วยงานรัฐก็เป็นแค่ผู้ผ่านเงิน ไม่ได้มีความตั้งใจ จริงจัง จริงใจที่จะให้กองทุนหรือเงินทุนเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ดีของแต่ละกองทุนหรือเงินทุนนั้น ๆ

กองทุนหรือเงินทุนในหมู่บ้านทั้ง 6 นอกจากจะไม่เป็นเครื่องมือที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายแล้ว ยังเพิ่มความแตกแยกความสามัคคีขึ้นในหมู่บ้าน เป็นการเพาะหนี้สินที่ไม่ก่อให้เกิดอาชีพหรือก่อเกิดรายได้ ทั้งยังเป็นทุนให้กับคนไม่ดีได้มีทุนในการสร้างฐานอำนาจในการแสวงหาผลประโยชน์และยังเป็นการปลูกฝังวิธีคิดการหวังพึ่งจากภายนอกหรือรัฐอุปถัมภ์อีกด้วย **ความร่วมมือกับอบต.**

การสนับสนุนจากสมาชิก อบต. ในหมู่บ้านเป็นไปได้ยาก ถ้าสมาชิก อบต. ในหมู่บ้านไม่เป็นคนที่ศูนย์ฯ ส่งลงสมัครและต้องได้รับเลือกตั้งด้วย และต้องเป็นฝ่ายที่มีเสียงข้างมากในสภาด้วย รวมทั้งการเชื่อมโยงกับองค์การบริหารส่วนตำบลก็เป็นไปได้ยากเช่นกัน โดยมีสาเหตุมาจากพื้นฐานทางความคิดเพราะการได้เป็นสมาชิก อบต. เป็นช่องทางของการได้มาซึ่งผลประโยชน์ เงินทองและอำนาจ เพราะในสมัยปัจจุบันฝ่ายบริหารบางคนก็มีกิจการรับเหมา ไหนจะญาติพี่น้องของสมาชิก อบต. ที่มีกิจการรับเหมา แม้แต่เจ้าหน้าที่บางคนก็ยังมีการรับเหมา เพราะฉะนั้นจึงไม่แปลกที่โครงการเกือบทั้งหมดที่ผ่านมาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่เป็นการก่อสร้างอาคาร ต่อเติมอาคาร สร้างสะพาน ขุดทางน้ำ ขุดคลองน้ำ สร้างถนนคอนกรีต ถนนลูกรัง ถนนหินคลุก

อีกทั้งการไม่กระจายข่าวหรือแจ้งให้ทราบแก่กลุ่ม/องค์กรในตำบลในการจัดทำโครงการพัฒนาประจำปีของแต่ละปีงบประมาณ เมื่อไม่แจ้งให้ทราบก็ไม่มีโครงการจากกลุ่มองค์กรในด้านการส่งเสริมอาชีพ การจัดการศึกษาเรียนรู้และอื่น ๆ ตาม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 หมวดที่ 2 มาตรา 16 จึงใช้โอกาสดังกล่าวตั้งโครงการงบประมาณไม่ถึงหนึ่งแสนบาทที่ไม่ต้องประชาพิจารณ์ ไม่ต้องประมูล เป็นโครงการก่อสร้าง ขุด ถม ระบบฮั่วกัน 10% ทุจริตข้อโกง โดยมีประชาคมแต่งตั้งของมหาตไทยินยอม รู้เห็นและเป็นใจ

นี่คือความล้มเหลวของการกระจายอำนาจและรายได้สู่ท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ไม่ตอบสนองเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจและรายได้สู่ท้องถิ่น ด้วยความไม่พร้อมของภาคประชาชน ขาดการให้การศึกษาคือให้ความรู้อย่างเป็นระบบในด้านประชาธิปไตยขั้นพื้นฐานอย่างจริงจังและจริงใจ รวมทั้งวัฒนธรรมการอุปถัมภ์จากผู้มีอิทธิพล ผู้มีอำนาจ มีเงิน ที่อาศัยความไม่รู้ของชาวบ้าน กัดดัน กัดขี้ ดักตวง และกอบโกยผลประโยชน์สู่ระบบการคอร์รัปชันที่เป็นกระบวนการ

วุฒิการศึกษาของสมาชิก อบต. ที่ไม่จำกัด ทำให้มีสมาชิกที่มีวุฒิการศึกษา ป.4 ป.6 ในระบบ หรือจากการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) ที่มีแต่ทักษะท่องจำเพื่อให้สอบผ่าน แต่ขาดทักษะการฟัง พูด

อ่าน เขียน คิด วิเคราะห์สังเคราะห์ จากการศึกษายังพบว่าแม้แต่สมาชิกที่มีวุฒิการศึกษามากกว่า ป.4 ป.6 บางคนก็ยังขาดทักษะขั้นต้น รวมทั้งวุฒิภาวะทางอารมณ์ จิตสาธารณะและความซื่อสัตย์

และที่สำคัญก็คือ พฤติกรรมของสมาชิก อบต. ทั้งที่ก่อนเลือกตั้งนั่งผ้าขาวม้า ใส่โลง เป็นพี่บ่าว น้าบ่าว พี่หลวง น้องเนร (คนที่ผ่านการบวชมาแล้ว) พูดคุยกันรู้เข้าใจชุมชน รู้ปัญหาชุมชน แต่พอได้รับเลือกเป็นสมาชิก อบต. ใส่ชุดสีก็ากี้ ต้องเรียกอบต. นาน้ำชื้อ กลับพูดคุยกันไม่ค่อยรู้เรื่อง ในหัวสมองมีแต่โครงการนี้จะได้อะไร ที่สำคัญที่สุดคือผู้หย่อนบัตรลงคะแนนที่ยังเห็นเงิน สิ่งของทั้งของกินและของใช้เป็นสิ่งสำคัญกว่าคุณสมบัติที่ดีของผู้ลงสมัครเลือกตั้ง ชายสิทธิ ชายเสียง

เพราะฉะนั้นการเชื่อมโยงความสัมพันธ์ การส่งเสริม หนุนเสริมขององค์การบริหารส่วนตำบลกับศูนย์ยังต้องใช้เวลาแบบค่อย ๆ เป็นค่อย ๆ ไป ถึงนโยบายรัฐและแนวทาง ทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะเน้นและให้ความสำคัญก็ตาม

จากการศึกษายังพบว่า หน่วยงานพัฒนาชุมชนระดับอำเภอไม่ได้เข้ามามีบทบาทส่งเสริมทั้งพัฒนาการอำเภอและพัฒนาระดับตำบลไปอยู่ที่ไหน ทำอะไรอยู่ที่รับรู้และรับทราบแล้ว อีกทั้งยังเป็นที่ปรึกษาในเบื้องต้นด้วย และนี่ก็เป็นอีกความล้มเหลวของกรมการพัฒนาชุมชนจนถึงระดับพัฒนาการตำบล เพราะเป็นการพัฒนาที่เพิ่มความแตกแยกความสามัคคีในหมู่บ้าน วัฒนธรรมวิถีชีวิตหายไป มีหนี้สินมากขึ้น ปัญหายาเสพติดทุกหย่อมหญ้า ปัญหาครอบครัวแตกแยกหย่าร้าง คนชราถูกทอดทิ้ง แรงงานอพยพ สารพัดปัญหา ถ้าประเมินตามการปฏิรูประบบราชการและดูทิศทางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 แล้วต้องบอกว่ายุบและเลิกกรมการพัฒนาชุมชนนี้ได้แล้ว เพราะเป็นการสิ้นเปลืองงบประมาณทุกด้านที่ใช้ในกรณี และยังเป็นตัวถ่วงของการพัฒนาแบบชุมชนพึ่งตนเองและชุมชนเข้มแข็งด้วย

สำหรับสำนักงานเกษตรอำเภอและเจ้าหน้าที่เกษตรตำบลยังขาดการเข้ามาเรียนรู้ร่วมกัน ยังไม่เข้าใจการบริหารจัดการ ทิศทางและเจตนารมณ์ของศูนย์ฯ "เราทำอะไรไม่ได้ เสนอไม่ได้ ขึ้นอยู่กับนายหัว" เป็นประโยคของเจ้าหน้าที่เกษตรประจำตำบลที่มักพูดอยู่บ่อยๆ

การศึกษานอกโรงเรียนระดับอำเภอ เป็นอีกหน่วยงานที่เริ่มเข้ามาเชื่อมโยงและยังไม่รู้จะเข้าใจกันแค่ไหน เพราะเป็นแค่ระยะเริ่มต้น

บทสรุป : บทเรียนและแนวทางในการพัฒนาศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว

การดำเนินงานของศูนย์ในเรื่องออมทรัพย์ซึ่งเป็นกิจกรรมหลักนั้นแม้จะมีเงินออมไม่มากนักเนื่องจากมีสมาชิกน้อย แต่ก็มีคามมั่นคงพอสมควร โดยที่ศูนย์จะเน้นคัดเลือกสมาชิกที่เข้าใจแนวคิดอุดมการณ์ในการทำกิจกรรมศูนย์เรียนรู้มากกว่าจะเน้นปริมาณ โดยมีกองทุนสวัสดิการเพื่อสมาชิกและชุมชนเป็นเป้าหมาย ซึ่งค่อย ๆ มีความชัดเจนขึ้นเรื่อย ๆ สำหรับกิจกรรมโรงสีข้าวนั้นแม้จะไม่ได้ทำ

แต่กรรมการก็ได้เรียนรู้ พัฒนาการทำงานและเกิดความรัก ความเห็นอกเห็นใจกันมากขึ้น ซึ่งต้องหาแนวทางพัฒนาให้ดีขึ้นต่อไป

การจัดการของศูนย์ในเรื่องต่าง ๆ มีความชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้ โดยกรรมการได้เสียสละทำงานด้วยความรู้ที่มีเพียงเล็กน้อย แต่อาศัยความซื่อสัตย์ พยายามเรียนรู้เท่าที่จะทำได้ แม้จะยากลำบากสำหรับคนด้อยการศึกษา แต่ก็ได้พากลุ่มรอดมาถึงปัจจุบัน โดยที่สภาพชุมชนไม่ได้เอื้อต่อการทำงานเพื่อส่วนรวมเท่าใดเลย จึงเห็นได้ว่าที่ผ่านมาทางศูนย์จะร่วมกิจกรรมกับองค์กรสนับสนุนระดับจังหวัดที่มีกระบวนการเรียนรู้ เช่น กองทุนเพื่อสังคม คณะทำงานสร้างเสริมสุขภาพจังหวัด นครศรีธรรมราช ภายใต้การนำของคุณหมอบัญชา พงษ์พานิช และการวิจัยเพื่อท้องถิ่นกับคุณกัม ภาคเมธาวี จากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ทั้งที่นายทวี สร้อยสิริสุนทร ได้คลุกคลีกับสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) ศูนย์ปฏิบัติการภาคใต้ มาตั้งแต่ยังไม่มีสำนักงานในภาคใต้ และยังเป็นแหล่งทุนที่มีงบประมาณมากพอสมควร โดยมีตำแหน่งในปี พ.ศ. 2544 เป็น 1 ในคณะกรรมการฝ่ายประชาสัมพันธ์ของ พอช. และเป็นกองเลขาของคณะประสานงานเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัด นครศรีธรรมราช ซึ่งเป็นที่ผ่านงบประมาณ ปี พ.ศ. 2545 เป็นคณะทำงานเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัด นครศรีธรรมราช และคณะทำงานประสานยุทธศาสตร์องค์กรชุมชนภาคใต้ และปี พ.ศ. 2546 เป็นคณะกรรมการกำกับโครงการเสริมสร้างขีดความสามารถของชุมชนของ พอช. ส่วนกลาง เพราะนายทวี สร้อยสิริสุนทรเห็นแล้วว่า การใช้งบประมาณของ พอช. ในปี พ.ศ. 2544 - 2545 ไม่มีกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองความต้องการของกลุ่ม/องค์กรในชุมชน ขาดความชัดเจนในวัตถุประสงค์และเจตนารมณ์ของกฤษฎีกา พอช. ทั้งเจ้าหน้าที่บางคนและผู้นำจากภาคประชาชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในคณะทำงานต่าง ๆ ดังนั้นทางศูนย์จึงไม่ได้เชื่อมโยงและขอสนับสนุนงบประมาณจาก พอช. เลย

จะเห็นได้ว่าทางศูนย์นั้นเชื่อมโยงกับแหล่งทุนที่ใช้งบประมาณเป็นโอกาสได้ปฏิบัติการควบคู่ไปกับการเรียนรู้หลังจากมีบทเรียนจากกองทุนเพื่อสังคม (SIF)

ฉะนั้นการพัฒนาศูนย์ฯให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับสมาชิกและคนในชุมชนควรเป็นดังนี้

1. คณะทำงานต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในทุก ๆ ด้าน
2. มีการบริหารจัดการที่มีความเสมอภาคภายใต้กฎระเบียบข้อบังคับ
3. มีกิจกรรมที่ก่อเกิดซึ่งปัญญาและวิธีคิดบนพื้นฐานเศรษฐกิจแบบพอเพียง
4. มีเอกสารที่เป็นระบบและข้อมูลที่ครบถ้วนเป็นปัจจุบัน
5. มีการประชุมและการใช้หอกระจายข่าวประชาสัมพันธ์ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง

ต่อเนื่อง

6. มีอาคารที่ใช้เป็นที่ทำการ ทำกิจกรรมต่างๆ และเป็นศูนย์การเรียนรู้ของชุมชน
7. มีการฝึกอบรมให้ความรู้แก่สมาชิกของศูนย์อย่างต่อเนื่อง

8. มีสวัสดิการที่หลากหลายและยั่งยืนกว่าที่เป็นอยู่ เช่น สวัสดิการของอาสาสมัครที่มาทำงานให้กับศูนย์หรือส่วนรวม
9. ทุกครอบครัวที่เป็นสมาชิกของศูนย์ต้องมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น
10. ปลอดภัยและปราศจากการแทรกซึม แทรกแซง ครอบงำจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน มีความสัมพันธ์กันได้ในฐานะผู้ที่มีหน้าที่ต้องส่งเสริมสนับสนุนเท่านั้น
11. โครงสร้างการดำเนินงานของศูนย์เป็นรูปแบบคณะทำงาน

แผนงานของศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่หว

ที่	แผนงาน	โครงการ	กิจกรรม	ระยะเวลา ดำเนินการ	แหล่งงบประมาณ	ผู้รับผิดชอบ
1	เกษตรยั่งยืน	ส่งเสริม อาชีพหลัก	-การทำงานข้าว -เลี้ยงวัว -ลดและเลิกปุ๋ยเคมี			
2	เศรษฐกิจ ชุมชน	1. ส่งเสริม อาชีพเสริม	-จักสาน -ปลูกพริกเพื่อการแปรรูป ผลิตภัณฑ์นม น้ำยาล้างจาน สบู่ -ผลิตปุ๋ยชีวภาพแบบน้ำและแห้ง -การเลี้ยงไก่พื้นบ้าน, เป็ด, ปลา			
		2. ร้านค้าชุมชน	-จำหน่ายข้าวสาร, ปลาเยลลี่, รำละเอียด รำหยาบ, แกลบ - แก๊สหุงต้ม อุปกรณ์ไฟฟ้า -ผลิตภัณฑ์ชุมชน			
		3. โรงสีชุมชน	-ข้าวขาว -ข้าวกล้องปลอดสารเคมี			
3	การศึกษา เรียนรู้และ พัฒนา ศักยภาพ	1.การฝึกอบรม	-การผลิตยาสมุนไพร, น้ำยาล้างจาน, สบู่ -การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร -ความรู้ความเข้าใจประชาธิปไตย ขั้นพื้นฐาน			
		2.พัฒนา ศักยภาพผู้นำ	-การให้ความรู้ -วิทยากร -การศึกษา			
		4.การศึกษาดูงาน	-พื้นที่เกษตรอินทรีย์หรือเกษตรชีวภาพ -การจัดสวัสดิการชุมชน,การบริหารจัดการ ร้านค้าชุมชน -โรงสีชุมชน			

4	สุขภาพชุมชน	1.ผลิตภัณฑ์อาหารปลอดสารเคมีในชีวิตประจำวัน	-ครอบครัวปลอดสารเคมี, ผักสวนครัว -ครอบครัวเลี้ยงปลาปลอดสารเคมี -ครอบครัวเลี้ยงไก่ปลอดสารเคมี -กลุ่มเลี้ยงหมูปลอดสารเคมี			
		2.ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านสุขภาพ	-การบีบนวด -สมุนไพร			
5	ชุมชนน่าอยู่	ชุมชนน่าอยู่	-ความสัมพันธ์ในครอบครัว -ความสามัคคีและการมีส่วนร่วมของชุมชน -ความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใสของผู้นำหมู่บ้านและอาสาสมัครต่างๆ -ค่ายเด็กและเยาวชน -ศิลปะ -ด้านยาเสพติด -สำนักרבบ้านเกิด -ภาษาอังกฤษ -ภูมิปัญญาท้องถิ่น ศิลปพื้นบ้าน			
6	พัฒนาปรับปรุงซ่อมแซมที่ทำการศูนย์	ปรับปรุงซ่อมแซมพัฒนาศูนย์สาริด	-ไฟฟ้าแรงต่ำเข้าที่ทำการศูนย์ -ถนนเข้าที่ทำการศูนย์ -อาคารที่ทำการศูนย์ -โรงเรียนกิจกรรมของศูนย์ -อุปกรณ์สำนักงาน -โต๊ะเก้าอี้ 3 ชุด -ตู้เอกสาร 2 ตู้ คอมพิวเตอร์ครบชุด + เก้าอี้ 2 ชุด			

ประวัติทีมวิจัย

1. นายประจวบ เกลี้ยงดำ หัวหน้าทีมวิจัย

บ้านเลขที่ 70 ม.3 ต.เกาะเกิด อ.เขยรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช อายุ 46 ปี

อาชีพ ทำนา เลี้ยงสัตว์

การศึกษา ประถมศึกษาปีที่ 4

ตำแหน่งและบทบาททางสังคม

1. คณะกรรมการกองทุนและสวัสดิการสังคมสงเคราะห์หมู่บ้าน
2. คณะกรรมการศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว ตำแหน่ง
 - หัวหน้าฝ่ายสินเชื่
 - หัวหน้าฝ่ายโรงสีข้าวชุมชน

2. นายธวัช เรืองอ่อน

บ้านเลขที่ 47/1 ม.3 ต.เกาะเกิด อ.เขยรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช อายุ 32 ปี

อาชีพ ทำนาข้าว และเลี้ยงสัตว์

การศึกษา ป.6

ตำแหน่งและบทบาททางสังคม

- 1) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านละ 1 ล้านบาท ตำแหน่งตรวจสอบภายใน
- 2) คณะกรรมการศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว ตำแหน่ง
 - หัวหน้าฝ่ายกองทุนข้าวชุมชน
 - ฝ่ายสินเชื่

3. นางชบา มากชุมพล

บ้านเลขที่ 24 ม.3 ต.เกาะเกิด อ.เขยรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช อายุ 44 ปี

อาชีพ ทำนาและค้าขาย

การศึกษา ป.4

ตำแหน่งและบทบาททางสังคม

- 1) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท ฝ่ายการเงิน
- 2) คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการและสงเคราะห์หมู่บ้าน พ.ศ.2538
- 3) คณะกรรมการศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว ตำแหน่ง
 - หัวหน้าฝ่ายออมทรัพย์

- ฝ่ายการเงิน
- ฝ่ายสินเชื่อ

4. นางรัชนี นวลศรี

บ้านเลขที่ 56 ม.3 ต.การะเกด อ.เขียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช อายุ 44 ปี

อาชีพ ทำนาข้าวและเลี้ยงสัตว์

การศึกษา ป.4

ตำแหน่งและบทบาททางสังคม

- 1) อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
- 2) คณะกรรมการศูนย์สาริตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้าน
บางยี่ว ตำแหน่ง
 - ฝ่ายสินเชื่อ
 - ฝ่ายบัญชี

5. นางเปรมฤทัย สร้อยสิริสุนทร

บ้านเลขที่ 51/1 ม.3 ต.การะเกด อ.เขียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช อายุ 28

อาชีพ ค้าขายและแม่บ้าน

การศึกษา ม.6

ตำแหน่งและบทบาททางสังคม

- 1) คณะกรรมการศูนย์สาริตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้าน
บางยี่ว ตำแหน่ง
 - ฝ่ายบัญชีและทะเบียน
 - ฝ่ายกองทุนและสวัสดิการชุมชน

ผู้ช่วยคณะวิจัย

1. นายทวี สร้อยสิริสุนทร

บ้านเลขที่ 51/1 ม.3 ต.การะเกด อ.เขียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช อายุ 36 ปี

อาชีพ เกษตรกรและรับจ้างทั่วไป

การศึกษา กำลังศึกษาที่สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ระดับปริญญาตรี กศ.บป.

โปรแกรมพัฒนาชุมชน สาขาศิลปศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์

และสังคมศาสตร์

ตำแหน่งและบทบาททางสังคม

- เลขานุการศูนย์สาริตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางยี่ว
- คณะทำงานเชื่อมโยงเครือข่ายประชาสังคมจังหวัดนครศรีธรรมราช

- คณะทำงานประสานงานเครือข่ายองค์กรชุมชนจังหวัดนครศรีธรรมราช
- คณะทำงานสร้างเสริมสุขภาพจังหวัดนครศรีธรรมราช
- คณะทำงานเครือข่ายประชาสัมพันธ์ภาคประชาชนจังหวัดนครศรีธรรมราช
- คณะทำงานประสานงานเครือข่ายวิทยุชุมชนภาคใต้
- คณะประสานงานยุทธศาสตร์ขบวนการชุมชนภาคใต้
- คณะทำงานการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนตามเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ
ฉบับที่ 16 ภาคใต้
- คณะทำงานประสานงานสหพันธ์วิทยุชุมชนแห่งชาติ

2. นายทวีศักดิ์ มากชุมพล

บ้านเลขที่ 24 ม.3 ต.การะเกด อ.เชียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช อายุ 25 ปี

อาชีพ นักศึกษา

กำลังศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพครู สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช

ภาคผนวก

ภาคผนวก

❖ รายการแสดงทรัพย์สินของศูนย์ฯ

❖ เอกสารการดำเนินงานของศูนย์

- (1) ใบสมัครสมาชิกกลุ่มเงินออม
- (2) แบบขอกู้ยืม
- (3) แบบแสดงจำนองค้ำขอผลัดผ่อนชำระหนี้
- (4) เอกสารเชิญออกจากการเป็นสมาชิก

❖ ระเบียบข้อบังคับ

- (1) ระเบียบกลุ่มเกษตรกรรอมทรัพย์เพื่อการผลิตฯ
- (2) ระเบียบกองทุนสวัสดิการชุมชน
- (3) ระเบียบกลุ่มองค์กรเกษตรกรรวม
- (4) ระเบียบกองทุนข้าว

❖ แบบสอบถาม “โครงการศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์ฯ”

❖ ภาพแสดงการทำกิจกรรมต่างๆของศูนย์ฯ

ทุนและทรัพย์สินของศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนบ้านบางบัว

ณ เดือนเมษายน พ.ศ. 2546

[illegible]

ใบรับสมัครสมาชิกกลุ่มเงินออม

ข้าพเจ้านาย,นาง,นางสาว..... บ้านเลขที่.....
หมู่ที่.....ตำบลกระแจะ อำเภอยะบะรี ขอสมัครเป็นสมาชิกกลุ่มเงินออม.....
.....ตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
โดยข้าพเจ้าจะปฏิบัติตามระเบียบของกลุ่มทุกประการ

(ลงชื่อ).....ผู้สมัคร

(.....)

(ลงชื่อ).....พยาน

(.....)

ตัวอย่าง

สมุดสัจจะออมทรัพย์ ปกหน้า ขนาดเท่าของจริง

สังคมดีไม่มีขาย อยากได้ต้องร่วมสร้าง

ศูนย์สถิติและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน
หมู่ที่ 3 ตำบลกระแจะ อำเภอยะหา จังหวัดนครศรีธรรมราช

กิจกรรมสัจจะออมทรัพย์

กลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางขี้

เล่มที่.....วันที่.....เลขที่สมาชิก.....

ชื่อ.....สกุล.....อายุ.....

เลขที่ประจำตัวประชาชน.....

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....

อำเภอ.....จังหวัดนครศรีธรรมราช โทร.....

(.....)

ประธานศูนย์สถิติและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน

...../...../.....

ตัวอย่าง

สมุดที่จะออกรหัสในด้านใน ย่อขนาด

ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านบางอ้อย ต.เกาะเกด อ.เขยใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช				ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน หมู่ที่ 3 บ้านบางอ้อย ต.เกาะเกด อ.เขยใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช			
ชื่อผู้ให้ข้อมูลรหัส.....พ.ศ.....				ชื่อผู้ให้.....			
เดือน.....วัน.....เป็นเงิน.....บาทต่อเดือน				ชื่อผู้รับ.....			
ยอดยกมาจาก พ.ศ.....เป็นเงิน.....บาท				จำนวนเงินผู้.....บาท			
ที่	วันที่	จำนวน	รวมเงิน	ผู้รับเงิน	หมายเหตุ		
1	เดือน พ.ศ.	เงิน					
2							
3							
4							
5							
6							
7							
8							
9							
10							
11							
12							
รวมจำนวนเงิน							

๖๕
พระยาเพชรบูรณ์

ชื่อ.....เลขที่สมาชิก.....

[illegible]

ตัวอย่าง

สมุดบัญชีประเภททุนการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลจนถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6

วัดค้อมาด-ถอนใหญ่

ธนาคารออมสิน

กรุณาอย่าพับสมุด

เขื่อนราษีไศล สาขา	08-6587120-033897-5
ชื่อผู้ฝาก ออมทรัพย์เพื่อทุนการศึกษาและอำนวยการศึกษา ประถมศึกษา	

014937533

วัน เดือน ปี	คำขอ	ถอน	ฝาก	รวมเหลือ	รายการเลข น. คงบัญชี
01/09/43	CDB		40.00	*****40.00	010
25/09/43	CDB		25.00	*****65.00	010
30/10/43	CDB		25.00	*****90.00	011
16/11/43	CDB		25.00	*****115.00	010
18/12/43	CDB		29.00	*****144.00	010
01/01/44	CDB			*****144.00	
28/02/44	CDB		38.00	*****215.71	011
23/03/44	CDB		38.00	*****253.71	011
18/04/44	CDB		37.00	*****290.71	010
12/07/44	CDB		74.00	*****364.71	011
10/09/44	CDB		75.00	*****439.71	011
19/09/44	CDB		34.00	*****473.71	011
17/10/44	CDB		31.00	*****504.71	418
21/11/44	CDB		27.00	*****531.71	010
01/12/44	INT		0.00	*****531.71	000
12/01/45	CDB		40.00	*****571.71	010
21/02/45	CDB		26.00	*****633.51	011
18/03/45	CDB		20.00	*****653.51	011
18/04/45	CDB		47.00	*****689.51	011
10/05/45	CDB		45.00	*****734.51	418
01/07/45	CDB		45.00	*****779.51	011
29/07/45	CDB		45.00	*****824.51	011
06/09/45	CDB		47.00	*****871.51	010
13/10/45	CDB		50.00	*****921.51	011
22/10/45	CDB		52.00	*****973.51	020
27/11/45	CDB		51.00	*****1,024.51	010
31/12/45	INT		13.10	*****1,037.61	000
11/01/46	CDB		100.00	*****1,137.61	429
18/02/46	CDB		49.00	*****1,186.61	020
01/04/46	CDB		52.00	*****1,238.61	010
10/05/46	CDB		51.00	*****1,289.61	000
16/07/46	CDB		115.00	*****1,445.61	011

แบบขอกู้ยืม

กลุ่มองค์กรเกษตรกรรม หมู่ 3 บ้านบางยี่ว ต.เกาะเกด อ.เชียรใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช

1. วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

2. ข้าพเจ้า นาย นาง นางสาวสกุล.....

3. เลขที่บัตรประจำตัวประชาชน

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

4. ที่อยู่ เลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัด.....

5. มีความประสงค์ขอกู้ยืม

☐ ออมทรัพย์ ☐ กองคลัง ☐ สวัสดิการ ☐ อื่น ๆ.....

6. จำนวนเงินขอกู้.....บาท (.....)

7. การค้ำประกัน

- บุคคลที่ 1 ชื่อ-สกุล.....เลขที่สมาชิก.....

- บุคคลที่ 2 ชื่อ-สกุล.....เลขที่สมาชิก.....

- บุคคลที่ 3 ชื่อ-สกุล.....เลขที่สมาชิก.....

- หลักทรัพย์ได้แก่.....

.....

.....

8. ระยะเวลาในการคืนเงินต้น.....

.....

9. อัตราดอกเบี้ย.....ส่งดอกเบี้ยทุกเดือน

10. ถ้าข้าพเจ้าไม่สามารถส่งคืนเงินได้ให้ทางกลุ่มปฏิบัติดังนี้.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ.....ผู้ขอกู้

(.....)

แบบแสดงความจำนงค์ขอผลัดผ่อนชำระหนี้
กลุ่มองค์กรเกษตรกร ม.3 บ้านบางยี่ว ต.การะเกด

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ชื่อ.....สกุล.....เลขที่สมาชิก.....

เลขที่บัตรประชาชน □-□□□□-□□□□□-□□-□

บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....อำเภอ.....จังหวัดนครศรีธรรมราช

ได้ขอกู้เงินจากกลุ่มเกษตรกร ม.3 บ้านบางยี่ว ในกิจกรรม

- ☐ เงินกองคลัง ☐ ขอมทรัพย์ ☐ กองทุน ☐ กองทุนสวัสดิการ
☐ กองทุนข้าวชุมชน ☐ อื่นๆ ระบุ.....

เป็นจำนวนเงิน.....บาท (.....)

เมื่อวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

☐ บุคคลค้ำประกัน ได้แก่ 1..... 2.....

☐ หลักทรัพย์ค้ำประกันได้แก่ 1.....

ได้มีกำหนดส่งคืนงวดสุดท้าย วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

แต่ข้าพเจ้าไม่สามารถคืนเงินต้นได้ตามวัน เดือน ปี ข้างต้น จึงมีความประสงค์ขอผลัดผ่อนชำระ
เนื่องจาก.....

และข้าพเจ้าส่งคืนเงินต้นงวดสุดท้ายให้ในวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

โดยข้าพเจ้าจะส่งค่าบำรุง / ดอกเบี้ย ทุกเดือนตามปกติ

ลงชื่อ.....ผู้ขอกู้/ผู้ผ่อน

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ค้ำประกัน/พยาน

(.....)

ลงชื่อ.....ผู้ค้ำประกัน/พยาน

(.....)

เอกสารขอเชิญออกจากการเป็นสมาชิก

ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน บ้านบางยี่ว

ม.3 ต.เกาะเกด อ.เข็รใหญ่ จ.นครศรีธรรมราช 80190

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรื่อง ขอเชิญออกจากการเป็นสมาชิกศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน
เรียน.....สมาชิกเลขที่.....

เนื่องด้วยคณะกรรมการศูนย์ฯ ได้มีมติเห็นชอบให้ท่านพ้นจากการเป็นสมาชิกของศูนย์ฯ นับตั้งแต่วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....ด้วยเหตุผลดังนี้

.....
.....
.....

ฉะนั้นท่านนำเอกสารฉบับนี้มาขึ้นขอรับหุ้นตั้งจะออมทรัพย์คืนได้ภายในระยะเวลา 3
เดือน ในวันเวลาและสถานที่ทำการศูนย์ฯ หากท่านไม่ติดต่อมาภายใน 3 เดือน ทางกลุ่มจะนำเงิน
หุ้นตั้งจะออมทรัพย์ของท่านเข้าสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่วทั้งหมด

จึงเรียนมาเพื่อปฏิบัติ

ลงชื่อ.....ลงชื่อ.....ลงชื่อ.....
() () ()

ประธานศูนย์ฯ

ลงชื่อ.....ลงชื่อ.....ลงชื่อ.....
() () ()

ลงชื่อ.....ลงชื่อ.....ลงชื่อ.....
() () ()

ศูนย์สถิติและพัฒนาระบบการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน

ระเบียบข้อบังคับ

กองทุนข้าวชุมชน ม.3 บ้านบางยี่ว

ตำบลเกาะเกิด อำเภอเขิรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. วัตถุประสงค์

- เพื่อส่งเสริมอาชีพการทำนาให้กับสมาชิกของศูนย์สถิติและพัฒนาระบบการเรียนรู้กิจกรรมชุมชน ม.3 บ้านบางยี่ว
- เพื่อสนับสนุนด้านเงินทุนในการทำนา
- เพื่อให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรในชุมชนในการบริหารจัดการ

2. ทุน

- กิจกรรมปรับปรุงประสิทธิภาพการผลิตข้าว 200 ไร่จาก สนง.เกษตร อำเภอเขิรใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- สมทบจากผลกำไรในการจัดการ
- รับผิดชอบและสมทบจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ
- อื่น ๆ

3. บริหารจัดการ กู้ ยืม และค้ำประกัน

- ผู้มีสิทธิกู้ยืมต้องเป็นสมาชิกกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว
- เงินที่กู้ไปต้องใช้ในการทำนาข้าวหรือปรับปรุงดินในการทำนาข้าวเท่านั้น
- ขอบแบบฟอร์มในการขอกู้และกรอกข้อความให้ครบถ้วน
- ผู้ขอกู้ กู้ได้บ้านเลขที่ละไม่เกิน 12 ไร่ ไร่ละ 400 บาท แต่ไม่เกิน 10,000 บาท ต้องมีหลักทรัพย์ (นส.3.แท้) และมีสมาชิกกลุ่มออมทรัพย์ค้ำประกันสองคน
- ระยะเวลาในการกู้ไม่เกิน 5 เดือน
- ถ้าไม่ส่งเงินกู้ภายใน 5 เดือน เดือนที่ 6 ต้องชำระบำรุงของ 5 เดือนที่ผ่านมาในอัตราร้อยละ .50 สตางค์ และของเดือนที่ 6 เป็นต้นไปต้องชำระค่านำรุงของเดือนที่ 6 นับเป็นต้นไปแต่ไม่เกิน 12 เดือน ในอัตราร้อยละ 2 บาทต่อเดือนทุก ๆ เดือน
- คำนำรุง/ผลกำไร 100 %
 1. สมทบเข้ากองทุนข้าว 30%
 2. สมทบเข้ากองทุนสวัสดิการชุมชน 30%
 3. วัสดุ-อุปกรณ์ 20%
 4. คอบแทนกรรมการ 20%

4. การบริหารจัดการ

- ผู้รับสวัสดิการจะได้รับ เฉพาะดอกผลของกองทุนสวัสดิการเท่านั้น
- การบริหารจัดการโดยคณะกรรมการดำเนินงานกลุ่มองค์กรเกษตรกรรวม หมู่ 3 บ้านบางยี่หว
- ผู้รับสวัสดิการต้องเลือกตัวแทนเข้าเป็นกรรมการสมทบ 1 ท่าน โดยเลือกจากการประชุมใหญ่ตามัญประจำปี
- กรรมการสมทบคือ.....
- หัวหน้าฝ่ายดูแลผลประโยชน์กองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่หวคือ.....

5. การกู้ยืมและค้ำประกัน

- วงเงินกู้ 10,000 บาท (หนึ่งหมื่นบาทถ้วน) ต่อราย ถ้ามีเงินเหลือสามารถเพิ่มวงเงินได้โดยอยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการดำเนินงาน
- ระยะเวลากู้ไม่เกิน 1 ปี สามารถแบ่งส่งเป็นงวดได้
- ส่งดอกเบี้ยเดือน
- ดอกร้อยละ 2 บาทต่อเดือน สำหรับสมาชิก อายุ 1 ปี ขึ้นไป
- ดอกร้อยละ 4 บาทต่อเดือน สำหรับสมาชิกอายุไม่ถึง 1 ปี
- ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน

6. การเก็บรักษาเงินกองทุน

- นำฝากธนาคารออมสินสาขา เขียวใหญ่
- ผู้ฝาก — จอน ได้แก่
- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

เลือกใส่ผู้ฝากถอน 3 ใน 4

7. อื่นๆ

- ระเบียบข้อบังคับนี้มีผลตั้งแต่วันที่ 15 พ.ค. 44- 15 พ.ค. 45
- นอกเหนือระเบียบข้อบังคับนี้สามารถออกระเบียบข้อบังคับลูกประกอบตามได้ตามสภาพที่เป็นจริง และสถานการณ์ปัจจุบัน
- ให้คณะกรรมการดำเนินงาน ปฏิบัติ และรักษาระเบียบข้อบังคับนี้โดยเคร่งครัด

ระเบียบข้อบังคับ

กลุ่มองค์กรเกษตรกรรมหมู่ที่ 3 บ้านบางยี่ว

ตำบลเกาะเกด อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. วัตถุประสงค์

- ส่งเสริมความสามัคคีในชุมชนผู้ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งตนเอง
- เพื่อให้สมาชิกกลุ่มได้พัฒนาพันธุ์ผลผลิต และแปรรูปผลผลิต
- เพื่อร่วมทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรรม ส่วนรวม และชุมชน
- เพื่อพัฒนาบุคลากรในชุมชน ให้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในการบริหารจัดการ

2. สมาชิก

- บุคคลในชุมชน
- สมาชิกกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว

3.ทุน

- ค่าสมัครเป็นสมาชิกในกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มองค์กรฯ
- ค่าปรับ
- จากโครงการต่าง ๆ และ ผลกำไรจากโครงการต่าง ๆ
- ดอกผลจากการให้กู้
- บริจาค
- อื่น ๆ

ทั้งหมดเรียกว่า “เงินกองคลัง”

4. การบริหารจัดการ

- มีคณะกรรมการดำเนินงาน ไม่น้อยกว่า 7 คน
- มีคณะกรรมการที่ปรึกษาไม่น้อยกว่า 5 คน
- คณะกรรมการตรวจสอบไม่น้อยกว่า 2 คน
- คณะกรรมการดำเนินงานต้องประชุมประจำเดือนทุกวันที่ 15 ของทุกเดือนและมาทำกิจกรรมต่าง ๆ ของกลุ่มองค์กรฯ
- เงินกองคลังใช้จ่ายต่าง ๆ ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน
- คณะกรรมการดำเนินงานแต่งตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษา
- อายุคณะกรรมการที่ปรึกษาหมดไปพร้อมกับคณะกรรมการดำเนินงานชุดนั้น ๆ
- จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปีภายในเดือนพฤษภาคม และวิสามัญตามสมควร

5. การกู้ยืมและการค้าประกัน

- ชำระโครงการกับฝ่ายเงินกู้
- ฝ่ายเงินกู้นำเรื่องขอผู้เข้าที่ประชุมคณะกรรมการดำเนินงาน และประเมินพื้นที่จริง
- โครงการในการขอผู้ประกอบด้วย
 1. วัตถุประสงค์
 2. การจัดการบริหารเงินที่ขอ
 3. การชำระเงินต้น
 4. การชำระดอกเบี้ย
 5. การคืนทุนให้กับสังคม
 6. ต้องมีทุนของตนเองในการกู้ส่วนหนึ่ง
- อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 50 สตางค์ต่อเดือน ในโครงการสนับสนุนการทำอาชีพเกษตร
- อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 บาทต่อเดือน ในการกู้ปกติ

6. การเก็บรักษาเงิน

- โดยนำฝากธนาคารออมสินสาขาเข็ญใหญ่ มีรายชื่อดังนี้

- 1.....
- 2.....
- 3.....
- 4.....

มีเงินฝากถอน 3 ใน 4

7. อื่น ๆ

- ระเบียบข้อบังคับนี้มีผลใช้ตั้งแต่วันที่ 15 พ.ค. 44 ถึง 15 พ.ค. 45
- นอกเหนือระเบียบข้อบังคับนี้คณะกรรมการดำเนินงานสามารถออกระเบียบข้อบังคับลูกประกอบได้ตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้น และสถานการณ์นั้น ๆ
- การแก้ไขระเบียบข้อบังคับนี้ โดยที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปีเท่านั้น
- หัวหน้าฝ่ายดูแลผลประโยชน์ของกลุ่มองค์กรเกษตรกรรม 3 บ้านบางอ้อ
คือ.....
- ให้คณะกรรมการปฏิบัติ รักษาระเบียบข้อบังคับนี้โดยเคร่งครัด

ระเบียบข้อบังคับ

กองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่ว

หมู่ที่ 3 ตำบลกระแจะ อำเภอยะใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. วัตถุประสงค์

- เป็นการคืนทุนให้กับชุมชน และสังคมของกลุ่มองค์กรเกษตรกร หมู่ที่ 3 บ้านบางยี่ว และกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว
- เป็นสวัสดิการให้กับบุคคลในครอบครัวของสมาชิกกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์และตัวสมาชิกเองหรือบุคคลในชุมชน

2. ทุนของกองทุน

- เปอร์เซ็นต์จากการปันผลของกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว
- โครงการสวัสดิการชุมชนเร่งด่วน แผน 5 กองทุนลงทุนเพื่อสังคม
- เปอร์เซ็นต์จากผลกำไรของโครงการต่าง ๆ
- อื่น ๆ

3. หลักเกณฑ์การพิจารณา และเงื่อนไขของผู้รับสวัสดิการ

- เป็นผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เช่น ผู้สูงอายุ ผู้พิการ ผู้ติดเชื้อ และทุนการศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี หรือตามมติที่ประชุม
- เป็นสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว
- เป็นบุคคลในครอบครัวของสมาชิก หรือ อยู่ในความดูแลจริงของสมาชิกของกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว
- เป็นบุคคลที่คณะกรรมการดำเนินงานพิจารณา และปฏิบัติตามเงื่อนไขของกองทุนได้
- ผู้ได้รับสวัสดิการ จะได้รับสวัสดิการไม่เกิน 300 บาท (สามร้อยบาทถ้วน) ต่อเดือน
- เดือนไหนไม่ส่งสัจจะออมทรัพย์จะไม่ได้รับเบี้ยสวัสดิการในเดือนนั้น
- ประเภททุนการศึกษา จะต้องเปิดบัญชีของธนาคารออมสินสาขาเชียรใหญ่ โดยมีชื่อผู้ฝาก — ถอน 3 ชื่อ คือ ชื่อของเด็กตัวเอง และประธาน หรือ รองประธานคณะกรรมการดำเนินงาน และกรรมการสมทบ หรือผู้ดูแลผลประโยชน์ของกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่ว และจะต้องฝากออมทรัพย์อย่างน้อย เดือนละ 1 หุน หุนละ 5 บาท จะถอนเงินออกจากบัญชีไม่ได้ เมื่อพ้นสภาพการเป็นนักเรียนหรือจบม.6
- ผู้รับสวัสดิการทุกประเภท หากส่งสัจจะออมทรัพย์ 3 ครั้ง โดยไม่แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร คณะกรรมการดำเนินงานจะเลือกบุคคลมาทดแทน

4. การเก็บรักษาเงิน

- โดยนำฝากธนาคารออมสิน สาขาเขียร์ใหญ่ มีรายชื่อดังนี้

1.....

2.....

3.....

4.....

โดยมีเงื่อนไขฝาก - ถอน 3 ใน 4

5. อื่น ๆ

- นอกเหนือระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการดำเนินงานสามารถออกระเบียบข้อบังคับลูกประกอบได้สภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและสถานการณ์นั้น ๆ
- การแก้ไขระเบียบข้อบังคับนี้ โดยที่ประชุมสามัญประจำปีเท่านั้น
- หัวหน้าฝ่ายดูแลผลประโยชน์ของกองทุนข้าวชุมชน ม.3 บ้านบางยี่หวคคือ.....
- ให้คณะกรรมการปฏิบัติ รักษาระเบียบข้อบังคับนี้โดยเคร่งครัด

ระเบียบข้อบังคับ

กลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางชีว
หมู่ที่ 3 ตำบลการะเกด อำเภอเข็รใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช

1. วัตถุประสงค์

- เพื่อปลูกฝังนิสัยการออมในครอบครัว
- เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการบริหารจัดการในด้านการเงินและสามารถเสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมครอบครัวเกษตรกรและชุมชน
- เพื่อทำกิจกรรมต่าง ๆ ตามมติในที่ประชุม

2. คุณสมบัติของสมาชิก

- เป็นบุคคลที่ประพฤตินั้นเป็นพลเมืองคมีศีลธรรม คุณธรรม ซื่อสัตย์ มีวินัยและมีความรับผิดชอบ
- เป็นบุคคลที่เห็นชอบในแนวทาง หลักการ และวัตถุประสงค์ของกลุ่มฯ
- เป็นบุคคลที่พร้อมจะปฏิบัติตามระเบียบข้อบังคับของกลุ่มได้

3. การพ้นจากสมาชิกกลุ่ม

- ตาย
- วิกลจริต
- ลาออก
- ขาดคุณสมบัติในข้อ 2
- คณะกรรมการวินิจฉัยให้ออก
- จงใจ ฝ่าฝืน ระเบียบข้อบังคับ มติของคณะกรรมการ

4. การออมทรัพย์

- สมาชิก 1 คนถือได้ไม่เกิน 5 หุ้น (250 บาท)
- สมาชิกเข้าถือหุ้นใหม่ต้องเสียค่าธรรมเนียม 20 บาท
- ต้องเป็นสมาชิกครบ 1 ปีจึงมีสิทธิกู้เงินได้
- สมาชิกเข้าถือหุ้นใหม่ต้องสมทบเป็นทุนสำรองของกลุ่ม 30 บาท
- การขาดส่งเงินออมทรัพย์โดยไม่แจ้งสาเหตุเป็นลายลักษณ์อักษรติดต่อกันเกิน 3 เดือนให้พ้นจากการเป็นสมาชิกของกลุ่ม และคืนเงินออมทรัพย์ให้ 50% ของยอดเงินในบัญชี หลังจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปี โดยนำเงินที่หักไว้สมทบกองทุนสวัสดิการ

ชุมชนบ้านบางยี่ว และถ้าเจ้าของบัญชีไม่มาขอรับเงินคืนภายใน 1 เดือน หลังจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปีให้นำเงินส่วนดังกล่าวเข้าสมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่ว

- การขาดส่งเงินออมโดยไม่แจ้งสาเหตุปรับร้อยละ 10 บาทต่อเดือน
- ระยะเวลา 1 ปีแรกของการส่งเงินออมไม่มีเงินปันผล
- ส่งเงินออมทุกวันที่ 15 ของทุกเดือน เวลา 10.00-12.00 น.
- การพ้นจากสมาชิกกลุ่มรับคืนได้หลังจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปี

5. ระเบียบในการกู้ยืม

- ผู้กู้ต้องเป็น สมาชิกกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว ครบ 1 ปี
- ผู้กู้จะได้ในวงเงินไม่เกินในสมุดออมทรัพย์ประจำตัวของผู้กู้และผู้ค้ำประกัน
- ผู้กู้จะได้ในสมุดออมทรัพย์ประจำตัวได้แต่ต้องมีหลักทรัพย์ค้ำประกัน
- จะต้องส่งดอกเบี้ยทุกเดือน
- อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 2 บาทต่อเดือน
- ผู้กู้และผู้ค้ำประกันไม่สามารถกู้หรือค้ำประกันให้ผู้อื่นได้ถ้าส่งไม่หมด
- วัตถุประสงค์ในการกู้ยืมต้องนำไปประกอบอาชีพเกษตรเป็นหลัก
- การขอกู้ ชำระเงินคืน ส่งดอกเบี้ย ให้ชำระในวันที่ 15 ของทุกเดือน เวลา 10.00-12.00 น.

6. การปันผล

- เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน โดยจัดแบ่งกำไรสุทธิดังนี้

- 1.ปันผลคืนให้สมาชิก 60 %
- 2.สมทบกองทุนสวัสดิการชุมชนบ้านบางยี่ว 10%
- 3.วัสดุอุปกรณ์ 10%
- 4.ตอบแทนคณะกรรมการ 10%
- 5.ประธานงาน 5%
- 6.ทุนสำรอง 5%

7. การเก็บรักษาเงินของกลุ่มออมทรัพย์

- 1.ปล่อยกู้ให้กับสมาชิก
- 2.นำฝากไว้กลุ่ม
- 3.นำฝากธนาคารออมสิน สาขาเชียรใหญ่

8. ผู้ฝาก - ถอนบัญชีกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว

1.....

2.....

3.....

เงื่อนไขต้องเซ็นชื่อทั้งสามคน

9. อื่น ๆ

- ระเบียบและข้อบังคับนี้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 พ.ค. 44 ถึง 15 พ.ค. 45
- นอกเหนือระเบียบและข้อบังคับนี้คณะกรรมการดำเนินงานสามารถออกระเบียบข้อบังคับลูกประกอบได้ตามสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นและสถานการณ์นั้น ๆ
- ระเบียบข้อบังคับนี้สามารถแก้ไขโดยที่ประชุมใหญ่สามัญประจำปี (เดือนพฤษภาคม)
- หัวหน้าฝ่ายดูแลผลประโยชน์ของกลุ่มเกษตรกรออมทรัพย์เพื่อการผลิตบ้านบางยี่ว คือ.....
- คณะกรรมการดำเนินงานปฏิบัติรักษาระเบียบและข้อบังคับนี้โดยเคร่งครัด

ศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนหมู่บ้านบางยี่ร่วมกับสำนักงาน
กองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ (มวล.)

แบบสอบถาม

โครงการ “ศึกษาแนวทางการพัฒนาศูนย์สาธิตและพัฒนากระบวนการเรียนรู้กิจกรรมชุมชนฯ

1. ข้อมูลผู้สัมภาษณ์

- ก. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
ข. อายุ.....ปี
ค. การศึกษา.....
ง. อาชีพ.....

2. ท่านเป็นสมาชิกของศูนย์ฯ หรือไม่

- ☐ เป็น ☐ เคยเป็น ☐ ไม่เป็น

3. ท่านเป็นสมาชิกของศูนย์ฯ ในกิจกรรมอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ☐ ออมทรัพย์ ☐ กองทุนข้าว ☐ กองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตร

☐ กองทุนสวัสดิการ ☐ โรงสีข้าวชุมชน ☐ เกษตรอินทรีย์และชีวภาพ

4. ถ้าท่านเคยเป็นสมาชิกของศูนย์ฯ ท่านออกจากสมาชิกเพราะเหตุใด.....

5. ถ้าท่านไม่ได้เป็นสมาชิก ท่านคิดอย่างไรกับศูนย์ฯ เช่น ทำไมไม่เป็นสมาชิก มีความคิดอย่างไร
กับศูนย์ฯ.....

6. ท่านเป็นสมาชิกของศูนย์ฯ เพราะอะไร.....

7. ท่านมีความคิดอย่างไรกับกิจกรรมของศูนย์ฯ ที่ดำเนินการอยู่

1. ออมทรัพย์	☐ ดี	☐ ไม่ดี ระบุ.....
2. สวัสดิการฯ	☐ ดี	☐ ไม่ดี ระบุ.....
3. โรงสีข้าวชุมชน	☐ ดี	☐ ไม่ดี ระบุ.....
4. กองทุนข้าว	☐ ดี	☐ ไม่ดี ระบุ.....
5. กองทุนฟื้นฟู	☐ ดี	☐ ไม่ดี ระบุ.....
6. เกษตรอินทรีย์/ชีวภาพ	☐ ดี	☐ ไม่ดี ระบุ.....

~ 8. ท่านได้รับประโยชน์จากกิจกรรมของศูนย์ฯ หรือไม่

- ☐ ได้รับน้อยเพราะ.....
- ☐ ได้รับมากเพราะ.....
- ☐ ไม่ได้รับเพราะ.....

9. ท่านเคยกู้เงินของศูนย์ฯหรือไม่

- ☐ ไม่เคย
- ☐ เคย ระบุ.....

10. เงินที่ท่านกู้ไปได้ใช้ตามวัตถุประสงค์หรือไม่

- ☐ ตามวัตถุประสงค์
- ☐ ไม่ตามวัตถุประสงค์ เพราะ.....

11. ในความคิดของท่านศูนย์ฯ เข้มแข็งแล้วหรือยัง

- ☐ เข้มแข็งแล้ว เพราะ.....
- ☐ ยังไม่เข้มแข็ง เพราะ.....

12. คำว่า “ชุมชนเข้มแข็ง” ในความคิดของท่านคืออะไร

13. คำว่า “พึ่งตนเอง” ในความคิดของท่านคืออะไร.....
.....

14. ท่านคิดว่าท่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาศูนย์ฯมากน้อยเพียงใด

- ☐ มาก เพราะ.....
- ☐ ปานกลาง เพราะ.....
- ☐ น้อย เพราะ.....

15. ระเบียบข้อบังคับของศูนย์ฯท่านเข้าใจแค่ไหน

- ☐ มาก เพราะ.....
- ☐ เข้าใจบ้าง ไม่เข้าใจบ้าง เพราะ.....
- ☐ ไม่เข้าใจ เพราะ.....

16. ท่านพอใจกับการบริหารจัดการศูนย์ฯหรือไม่ เพียงใด

- ☐ พอใจ เพราะ.....
- ☐ ไม่พอใจ เพราะ.....

~ 17. ท่านคิดว่า ศูนย์ฯ มีการโกง ทูจริตหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ☐ มี เพราะ.....
- ☐ ไม่แน่ใจ เพราะ.....
- ☐ ไม่มี เพราะ.....

18. ท่านคิดว่าองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสำคัญต่อการพัฒนาของศูนย์ฯ หรือไม่

- ☐ มีความสำคัญ เพราะ.....
- ☐ ไม่มีความสำคัญ เพราะ.....

19. ท่านคิดว่าผู้ใหญ่บ้าน / ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน / กำนัน มีความสำคัญต่อการพัฒนาของศูนย์ฯหรือไม่
เพราะอะไร

- ☐ มีความสำคัญ เพราะ.....
- ☐ ไม่มีความสำคัญ เพราะ.....

20. การพัฒนาของหมู่บ้านในทุก ๆ ด้าน ท่านคิดว่าเป็นหน้าที่ของใคร

- ☐ อบต. เพราะ.....
- ☐ ผู้ใหญ่/กำนัน เพราะ.....
- ☐ ราชการ เพราะ.....
- ☐ องค์กรเอกชน เพราะ.....
- ☐ ทุกคนในหมู่บ้าน ผู้นำธรรมชาติ เพราะ.....
- ☐ อื่น ๆ เพราะ.....

21. ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการบริหารกองทุนต่าง ๆ ของหมู่บ้าน

- ☐ กข.คจ. (280,000).....
- ☐ สวัสดิการและสงเคราะห์หมู่บ้าน (12,5000).....
- ☐ คลองข้าว.....
- ☐ อสม.ปีละ 7,500.....
- ☐ หมู่บ้านละล้าน.....
- ☐ หมู่บ้านละแสน.....
- ☐ อื่น ๆ.....

22. ท่านคิดว่ากรรมการควรมาจากการเลือกตั้งหรือสรรหา

☐ เลือกตั้ง เพราะ.....

☐ สรรหา เพราะ.....

23. ให้อ่านแสดงความคิดเห็นเรื่องที่ต้องแก้ไข พัฒนา หรือคืออยู่แล้ว

กรรมการ

1.....

2.....

3.....

สมาชิก

1.....

2.....

3.....

ระเบียบข้อบังคับ

1.....

2.....

3.....

กิจกรรมที่ดำเนินการอยู่

1.....

2.....

3.....

กิจกรรมที่ควรเพิ่มเติม

1.....

2.....

3.....

การประชุม

1.....

2.....

3.....

24. กิจกรรมการประชุมท่านเข้าร่วมมากน้อยเพียงใด

☐ ทุกเดือน เพราะ.....

☐ ไม่ทุกเดือน เพราะ.....

25. ท่านเห็นด้วยหรือไม่ที่ทางศูนย์ฯ มีหอกระจายข่าวประชาสัมพันธ์

☐ เห็นด้วย เพราะ.....

☐ ไม่เห็นด้วย เพราะ.....

26. ท่านคิดจะลาออกจากสมาชิกของศูนย์ฯ หรือกิจกรรมบ้างหรือไม่

☐ คิด เพราะ.....

☐ ไม่เคยคิดเพราะ.....

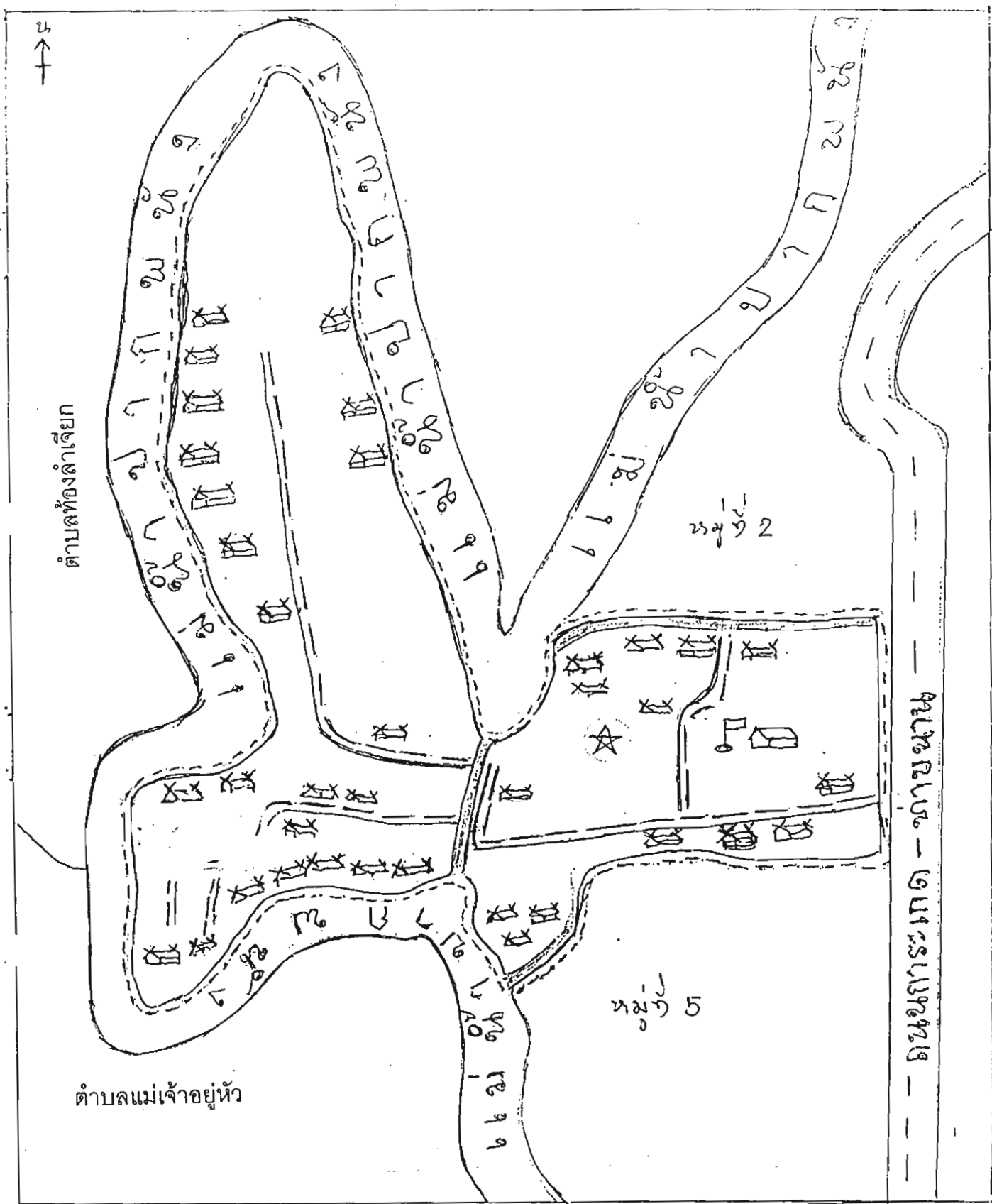
☐ เคยคิด เพราะ.....

27. ในหมู่บ้านของเราควรปรับปรุงเรื่องใดบ้าง ? เพราะอะไร.....

.....

.....

.....

แผนที่แสดง

สภาพทั่วไปของหมู่บ้าน

สัญลักษณ์

หมู่บ้าน/บ้านเรือน

ที่ทำการศูนย์สาธิตฯ

โรงเรียน

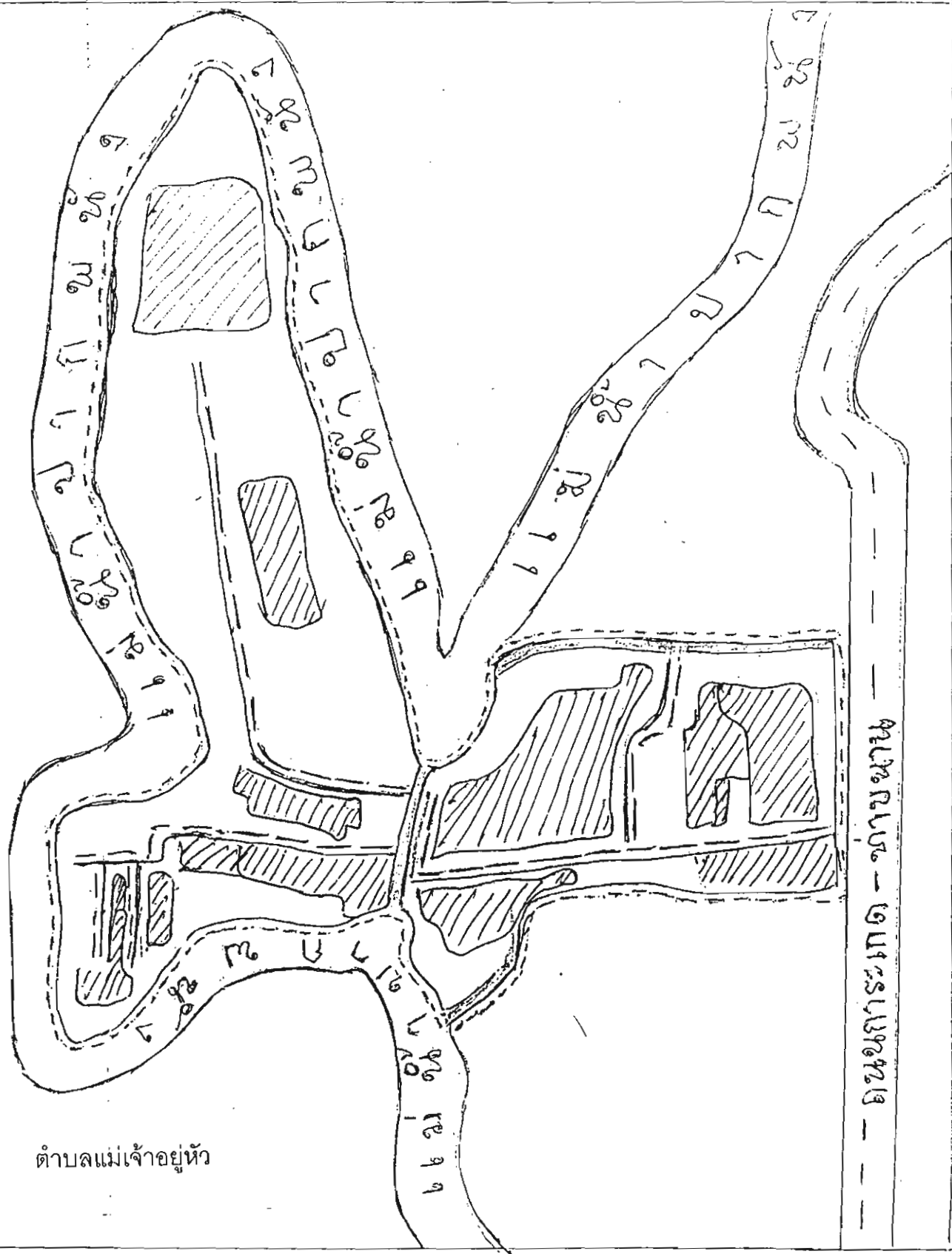
ถนนคอนกรีต, ถนนลูกรัง

คลองลัด, ลำบาง

อาณาเขตหมู่บ้าน

๕
↑

ตำบลทองลำเจียก

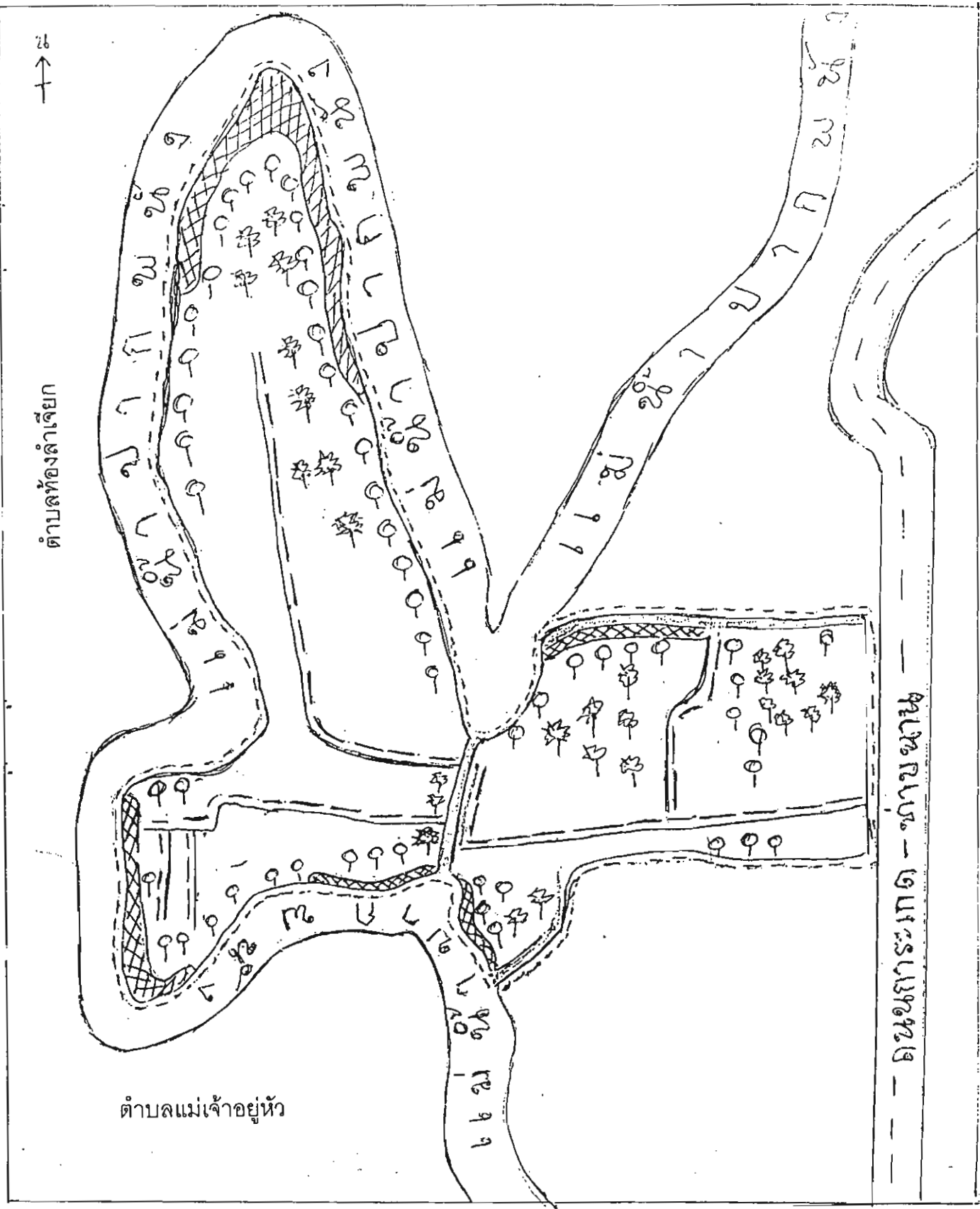
ตำบลแม่เจ้าอยู่หัว

แผนที่แสดง
พื้นที่ทำนาข้าว

สัญลักษณ์

พื้นที่นาข้าว

แผนที่แสดง
ทรัพยากรธรรมชาติ

สัญลักษณ์

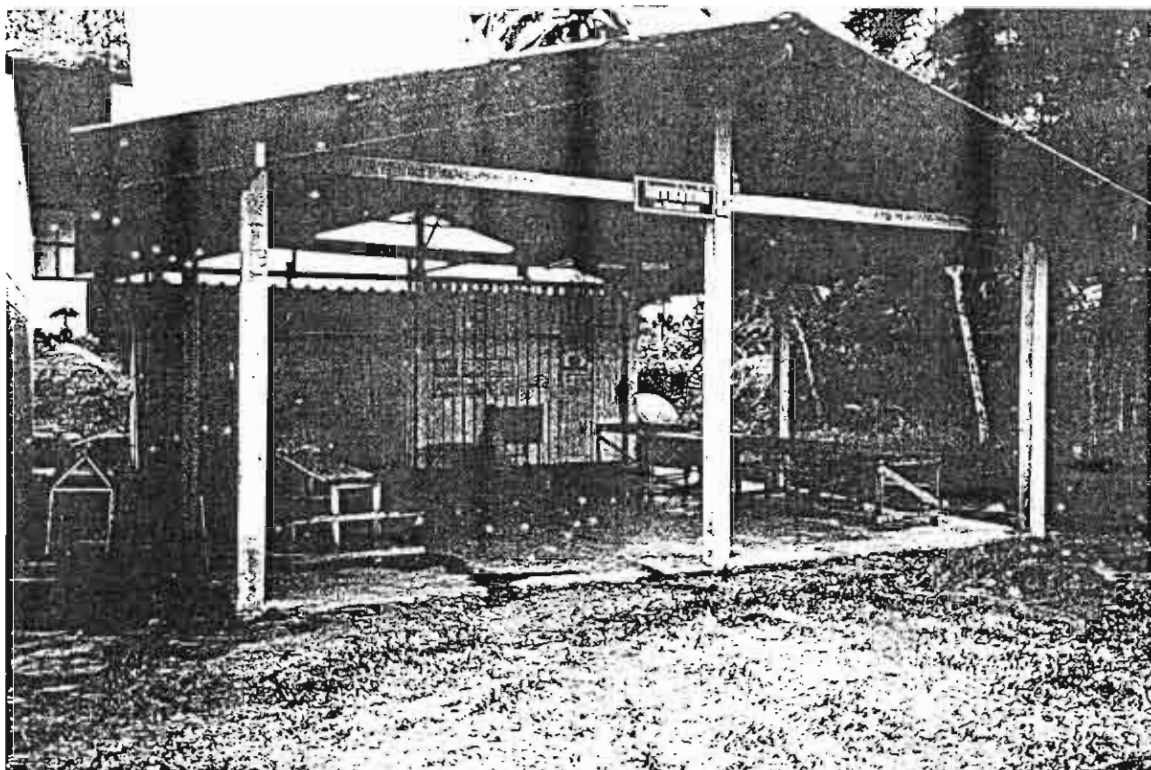
ต้นจาก

ต้นตาลโตนด

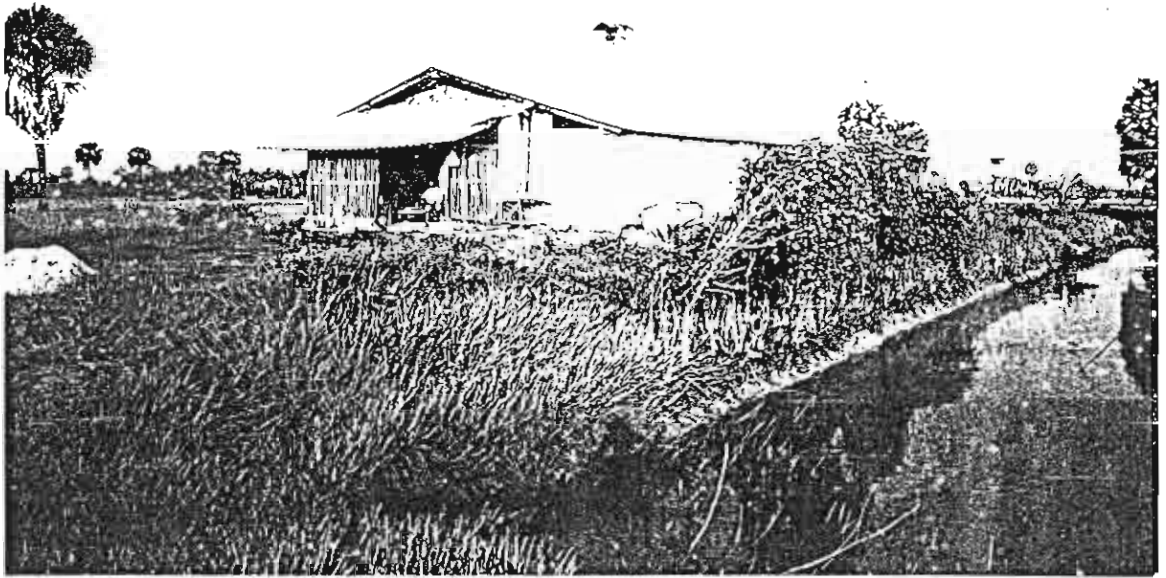
ต้นลาน

ที่ทำการศูนย์ฯในช่วงแรก

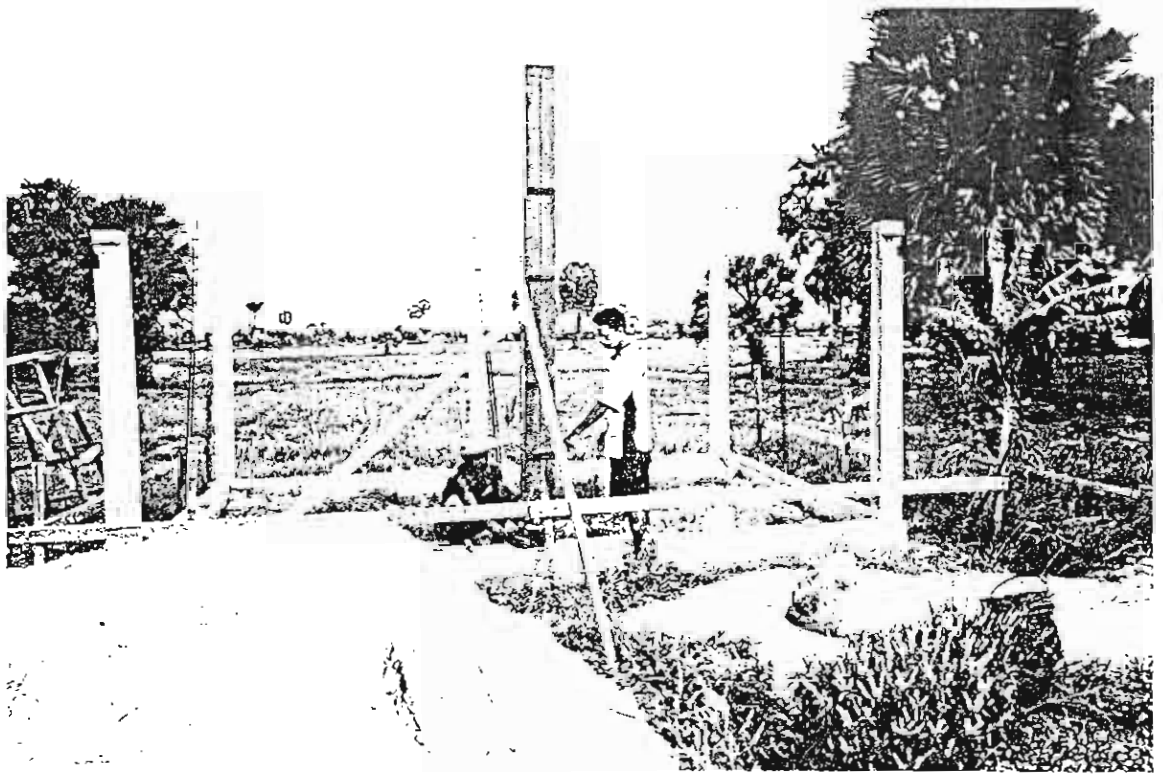
ที่ทำการศูนย์ฯในช่วงที่ 2

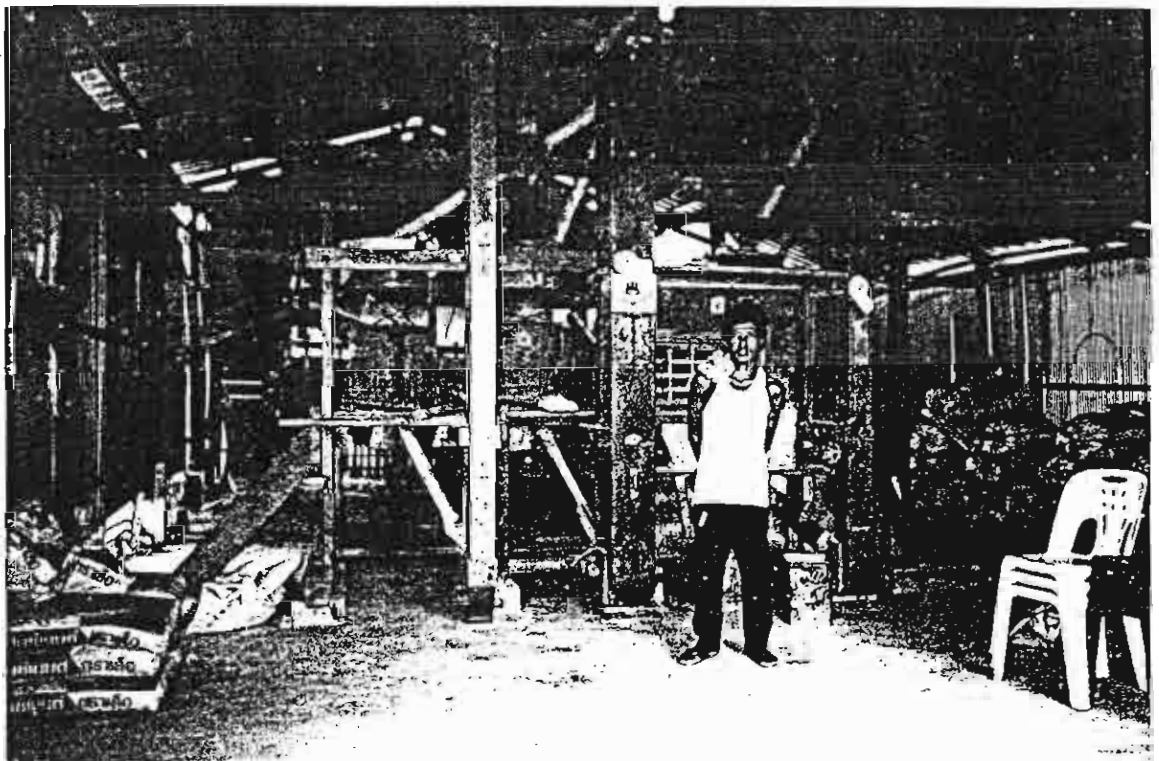
ที่ทำการศูนย์ฯ ในปัจจุบัน

ทำการทุกวันที่ 15 ของทุกเดือน

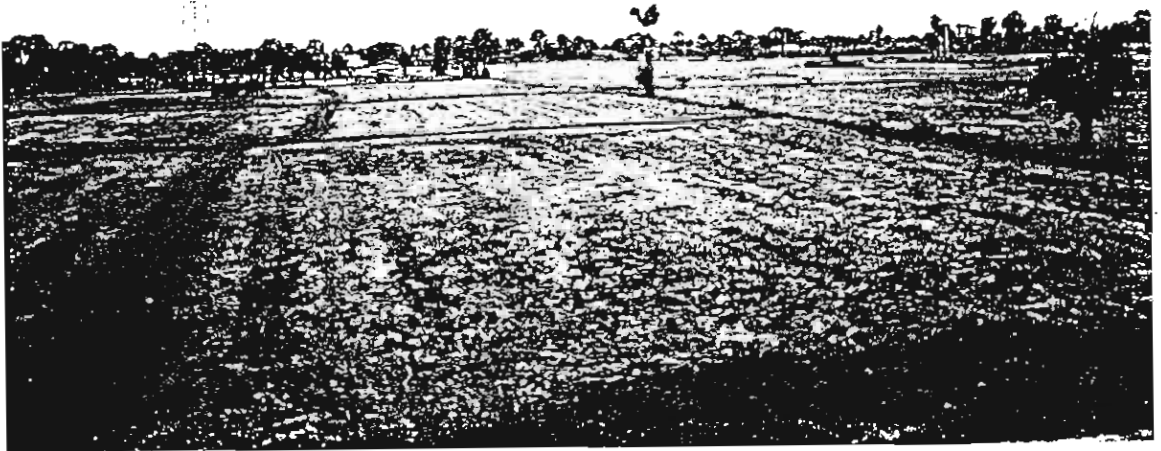
ร่วมแรง ร่วมใจช่วยกันทำ

โรงตีข้าวชุมชนของเรา

ทุ่งนาในฤดูทำนา

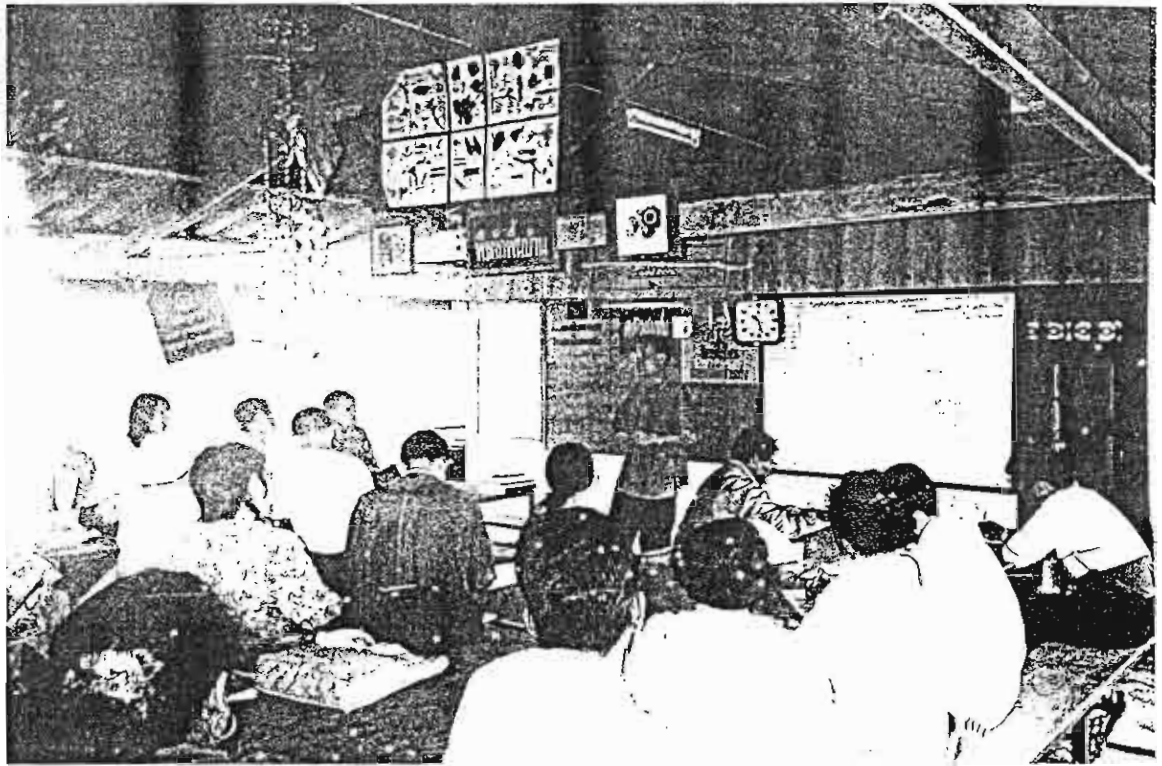
ทุ่งนาหลังฤดูการเก็บเกี่ยว

นาทุ่งกุลารด้า กับ นาข้าว

แหล่งข้อมูล ข่าวสาร ได้เรียนรู้

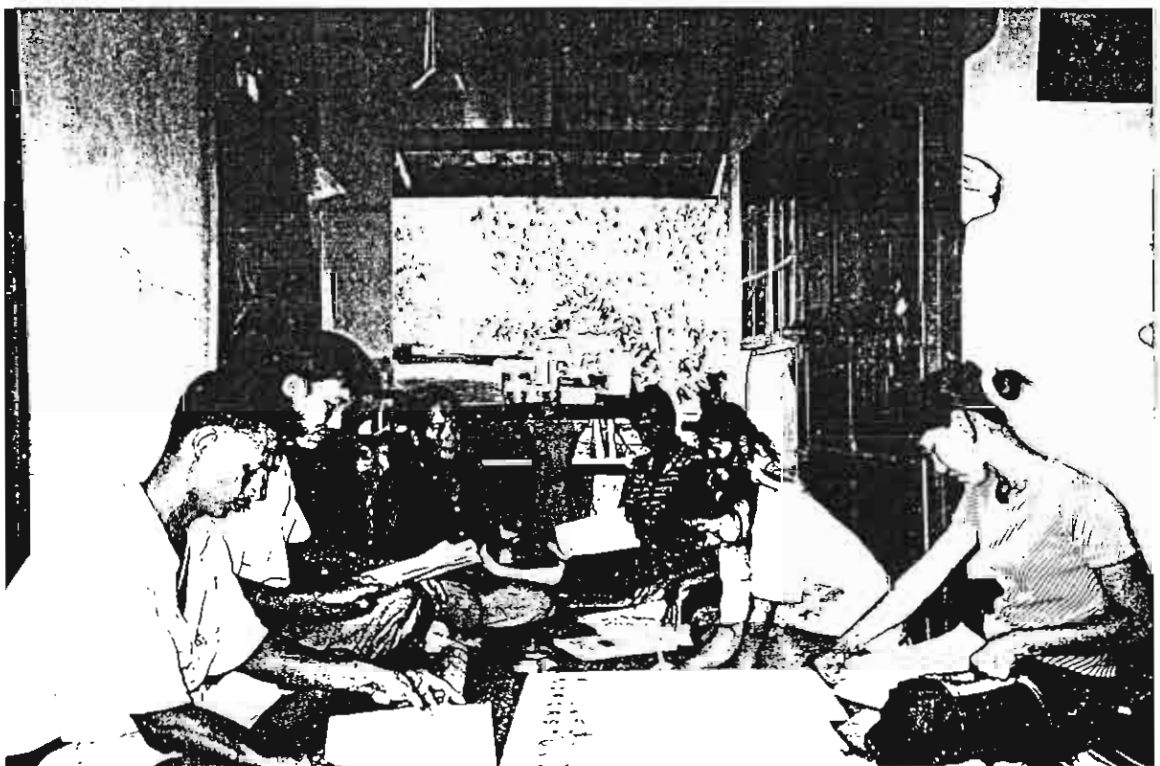
ศึกษาฐาน ชุมชนวัฒนธรรมคลองขนมจีน อำเภอเสนา

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ศึกษาดูงานสวนเกษตรอินทรีย์ ชีวภาพ
ระดับครอบครัวของลุงจวน กิ่งอำเภอนารายณ์ จังหวัดพิจิตร

คณะวิจัย กับ พี่เลี้ยงโครงการ

อ้างอิง

ดร.โกวิทย์ พวงงาม และดร.ปรีดี พวงงาม. อะไร? ทำไม? อย่างไร? : อนาคต. ประธิปไตยของประชาชนในชนบท, พิมพ์ครั้งที่ 13, บริษัทโรงพิมพ์เดือนตุลาจำกัด, 2544.

สำนักงานคณะกรรมการสาธารณสุขมูลฐาน สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, คู่มือเจ้าหน้าที่ในการดำเนินงานเกี่ยวกับอาสาสมัครสาธารณสุข, โรงพิมพ์ ร.สพ., 2542.

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม, คู่มือการปฏิบัติงานศูนย์ส่งเสริมสหกรณ์รายหมู่บ้าน (มปป.).